

Senat Rzeczypospolitej Polskiej
Kancelaria Senatu
Biuro Polonijne

Senat VII kadencji
na rzecz Polonii i Polaków
za granicą

Warszawa 2011

Opracowanie:
Zespół pracowników Biura Polonijnego Kancelarii Senatu

Redakcja:
Romuald Łączkowski

Dyrektor:
Artur Kozłowski

Biuro Polonijne Kancelarii Senatu
tel. 22-694-91-48, 22-694-93-31, faks 22-694-92-14

© Copyright by Kancelaria Senatu, Warszawa 2011

ISBN 978-83-60995-99-0

Kancelaria Senatu
00-902 Warszawa, ul. Wiejska 6

Senat VII kadencji na rzecz Polonii i Polaków za granicą

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	5
II. Środki na opiekę nad Polonią i Polakami za granicą w latach 2008–2011	7
III. Procedura zlecania przez Prezydium Senatu VII kadencji organizacjom pozarządowym zadań do realizacji	15
1. Zlecenie i realizacja zadań o charakterze programowym	19
1.1. Kierunki działań i priorytety finansowania zadań zleczanych organizacjom pozarządowym w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w roku 2008	20
1.2. Kierunki działań i priorytety finansowania zadań zleczanych organizacjom pozarządowym w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w latach 2009–2011	25
2. Zlecenie i realizacja zadań o charakterze inwestycyjnym	55
IV. Organy doradcze Marszałka Senatu	73
1. Polonijna Rada Konsultacyjna przy Marszałku Senatu VII kadencji	74
2. Zespół Doradców Marszałka Senatu ds. Migracji Ekonomicznej Obywateli Polskich do Państw Członkowskich Unii Europejskiej	81
V. Kalendarium niektórych wydarzeń polonijnych	85
VI. Wykaz organizacji realizujących w VII kadencji zadania w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą	99

I. Wstęp

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, odrodzony w 1989 roku, nawiązując do chlubnego dorobku dwudziestolecia międzywojennego, stał się spadkobiercą zapoczątkowanej wówczas tradycji sprawowania opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

Od ponad 20 lat Senat Rzeczypospolitej Polskiej jest instytucją budzącą zaufanie Polonii i Polaków poza granicami, zwłaszcza na Wschodzie. Jako izba wyższa polskiego parlamentu, wyłoniona w demokratycznych wyborach 4 czerwca 1989 roku, Senat w świadomości naszych Rodaków, zwłaszcza emigracji politycznej, niepodległościowej i jej potomków był jedyną instytucją polskiego państwa kojarzoną – po okresie PRL – z niezawisłą i niepodległą Rzeczpospolitą. Kiedy, kilkakrotnie w ciągu siedmiu kadencji prac Senatu, wszczynano dyskusję w wysokich gremiach politycznych na temat koncepcji i roli izby wyższej polskiego parlamentu, słyszalne stawały się protesty Polonii amerykańskiej, kanadyjskiej, niemieckiej, brytyjskiej czy australijskiej przeciw pozbawieniu Senatu funkcji opiekuna Polonii i Polaków za granicą.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej jest postrzegany jako instytucja zaufania, z którą możliwy jest dialog i partnerstwo. Potwierdzają to uchwały historycznego I Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy w Krakowie z sierpnia 1992 roku, II Zjazdu, który odbył się w Warszawie, Pułtusku, Częstochowie i w Krakowie w roku 2001, oraz III Zjazdu, obradującego w Warszawie we wrześniu 2007 roku. Potwierdza tę tezę także praktyka kontaktów z polonijnymi organizacjami o charakterze ponadnarodowym, jak również z setkami organizacji polskich i polonijnych, które utrzymuje Senat i jego Kancelaria przy aktywnym udziale krajowych organizacji pozarządowych.

Jednym z ważnych instrumentów Senatu, pozwalających działać na rzecz społeczności polskiej w świecie, są od 1990 roku znaczne środki budżetowe, których dysponentem jest szef Kancelarii Senatu. Środki te przeznaczane są na wykonywanie przez krajowe organizacje pozarządowe zadań zleczanych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Tym samym kwestie polonijne oraz współpraca z polską diasporą stały się jednym z najważniejszych obszarów działań Senatu RP.

W latach 1990–1994 fundusze te były przeznaczane w całości na zadania wykonywane przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Od 1995 roku Prezydium Senatu powierza zadania z tego zakresu, obok Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, wielu organizacjom pozarządowym.

Na początku absolutnym priorytetem dla Senatu była pomoc naszym Rodakom zamieszkałym w krajach byłego Związku Radzieckiego. Dzisiaj możemy stwierdzić, że Senat Rzeczypospolitej Polskiej odegrał ważną rolę w historycznym procesie odradzania się polskości na terenach tych państw. Dzięki Senatowi i jego współpracy z sektorem pozarządowym w środowiskach polskich na Wschodzie, dynamicznie, choć nie bez problemów, rozwijają się oświata i kultura, ożywiły się bezpośrednie kontakty Polaków ze Wschodu z Ojczyzną (w tym szczególnie dzieci i młodzieży z polskich rodzin), powstało wiele tytułów prasy

polskiej, redakcji programów radiowych i telewizyjnych, udzielana jest także pomoc charytatywna i socjalna w ramach zleczanych przez Prezydium Senatu zadań o charakterze programowym.

Działania Senatu w zakresie wypełniania zobowiązań wobec Polaków na Wschodzie skłaniają do stwierdzenia, że poziom realizacji potrzeb tych środowisk jest zadowalający.

Od 1993 roku Prezydium Senatu na wniosek Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” zleca zadania o charakterze inwestycyjnym. Polegają one na budowie i remontach polskich szkół poza granicami, domów kultury oraz siedzib organizacji polskich na całym świecie.

Jednym z elementów służących umacnianiu pozycji Polski oraz polskości poza granicami są inicjatywy własne środowisk polskich na Wschodzie. Pomoc kierowana przez Prezydium Senatu służy przede wszystkim pobudzaniu i wspieraniu działań Polaków w sferze oświaty i kultury, w dziedzinie rozwoju małej przedsiębiorczości, doskonalenia zawodowego, rolnictwa, samorządności oraz upowszechniania wiedzy o obowiązujących uregulowaniach prawa międzynarodowego, dotyczących standardów ochrony praw mniejszości narodowych i etnicznych.

Współpraca ze środowiskami polonijnymi z Zachodu ma odmienny charakter aniżeli w przypadku naszych Rodaków na Wschodzie. Polonia zachodnia funkcjonuje od dziesięcioleci w państwach o ugruntowanych systemach demokratycznych, dzięki czemu środowiska polonijne mogą swobodnie się organizować oraz zdobywać doświadczenie w działalności społecznej, kulturalnej, a nawet politycznej. Polacy żyjący na Zachodzie oczekują przede wszystkim, by Polska wsparła ich działania podejmowane wobec władz krajów osiedlenia, ukierunkowane na wzrost prestiżu polskiej grupy etnicznej oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski w świecie.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej VII kadencji kontynuuje działania wypracowane przez poprzednie kadencje, tworzy, opierając się na partnerskim dialogu ze środowiskami polskimi i polonijnymi na świecie, stale aktualizowaną mapę potrzeb tych środowisk. Pomoc finansowa udzielana jest na miarę możliwości budżetowych oraz w oparciu o przyjmowaną przez Prezydium Senatu listę priorytetów i kierunków, definiowaną przy udziale resortów właściwych dla spraw zagranicznych, edukacji narodowej, nauki i szkolnictwa wyższego oraz kultury i dziedzictwa narodowego. Takie rozwiązanie służy koordynacji polityki zagranicznej państwa wobec środowisk polonijnych i polskich w świecie.

Niniejszy materiał ma charakter analityczno-informacyjny i stanowi podsumowanie działań Senatu Rzeczypospolitej Polskiej VII kadencji w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

II.

Środki na opiekę nad Polonią i Polakami za granicą w latach 2008–2011

Senat wspiera środowiska polonijne i polskie za granicą przez zlecenie zadań związanych z opieką nad Polonią i Polakami za granicą i przyznawanie dotacji na ich wykonanie. Środki finansowe na ten cel umieszczane są od 1990 roku w budżecie Kancelarii Senatu.

Kancelaria Senatu szacuje wysokość planowanych wydatków tak, aby Senat jako opiekun polskiej diaspory mógł jak najefektywniej pomagać, wspierać i zaspokajać oczekiwania swoich Rodaków na obczyźnie oraz prawidłowo realizować założenia kierunków i priorytetów finansowania zadań zleczanych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Aby wysokość planowanego budżetu była optymalna, Kancelaria Senatu bierze pod uwagę wcześniejsze działania Senatu w tej dziedzinie oraz wysokość zgłaszanego przez organizacje pozarządowe zapotrzebowania na dotacje celowe.

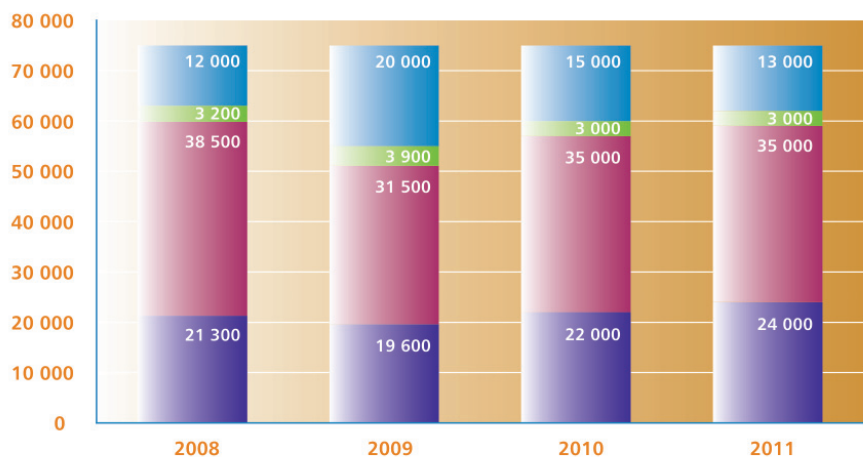
VII kadencja Senatu RP rozpoczęła się w listopadzie 2007 roku, kiedy w budżecie Kancelarii Senatu pozostawała jeszcze część nierozdysponowanych środków na zadania zlecane organizacjom pozarządowym w ramach opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Do dyspozycji Prezydium Senatu VII kadencji pozostała kwota 873 017 zł, w tym na zadania o charakterze programowym – 206 628 zł i na zadania o charakterze inwestycyjnym – 666 389 zł.

W czasie VII kadencji corocznie w budżecie Kancelarii Senatu na finansowanie zadań zleczanych przez Prezydium Senatu organizacjom pozarządowym w ramach opieki nad Polonią i Polakami za granicą planowane były środki na stałym poziomie 75 mln zł. Różnicowany był natomiast plan wydatków na zadania o charakterze programowym oraz o charakterze inwestycyjnym (wykres „Plan wydatków...” na str. 8).

Zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy zadaniami programowymi i inwestycjami miało zoptymalizować efekty pracy Senatu Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz opieki nad Polonią i Polakami za granicą w kolejnych latach, dlatego w budżetach kolejnych lat proporcje te są różne (wykres „Podział wydatków...” na str. 8).

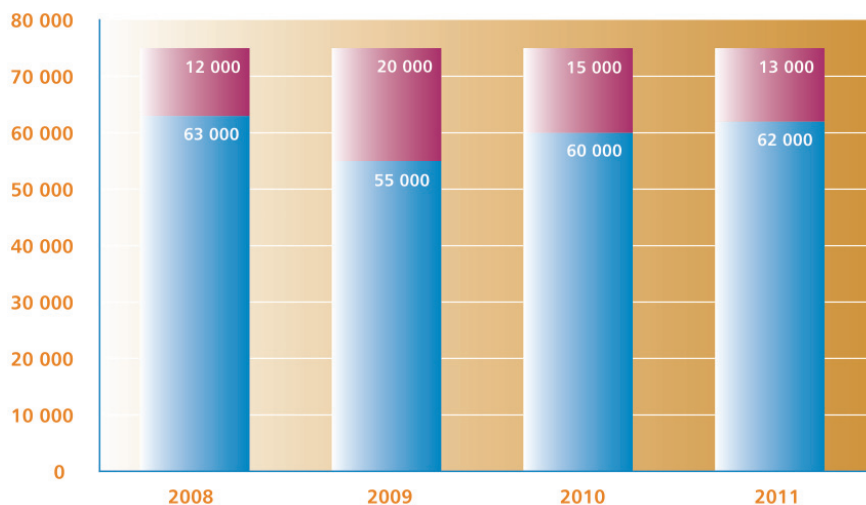
W projekcie ustawy budżetowej na rok 2008, w części 03 „Kancelaria Senatu”, w rozdziale 75195: Pozostała działalność „Opieka nad Polonią i Polakami za granicą” przewidziano kwotę 75 mln zł. Zapisy projektu budżetu Kancelarii Senatu przewidywały, że 63 mln zł służyć będą realizacji zadań o charakterze programowym, a pozostałe 12 mln zł przewidziano na zadania i zakupy inwestycyjne. W trakcie roku budżetowego na podstawie decyzji ministra finansów zmniejszono o 1 mln zł kwotę środków przeznaczonych na realizację zadań o charakterze programowym, zwiększając jednocześnie o tę samą kwotę pulę środków przeznaczonych na finansowanie zadań i zakupów inwestycyjnych. Decyzja ta podyktowana była potrzebą pozyskania dodatkowych środków na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym na terytorium Litwy.

Plan wydatków Kancelarii Senatu w rozdziale 75195: Pozostała działalność „Opieka nad Polonią i Polakami za granicą” w latach 2008–2011 (w tys. zł)

- Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych (§ 6230)
- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (§ 2830)
- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom (§ 2820)
- Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom (§ 2810)

Podział wydatków Kancelarii Senatu na zadania programowe i inwestycyjne w latach 2008–2011 (w tys. zł)

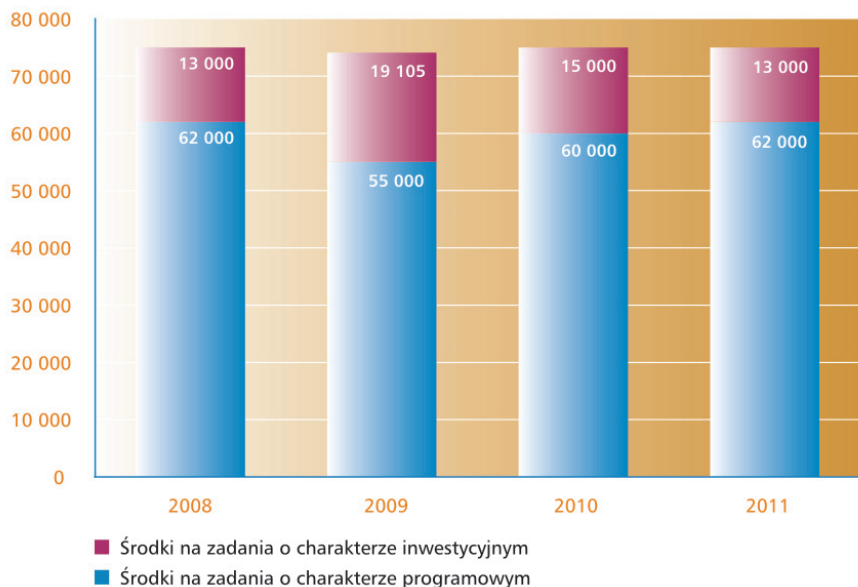
- Środki na zadania o charakterze inwestycyjnym
- Środki na zadania o charakterze programowym

W projekcie ustawy budżetowej na 2009 rok dla Kancelarii Senatu na opiekę nad Polonią i Polakami za granicą została zapisana kwota 75 mln zł, w tym: na zadania o charakterze programowym – 55 mln zł, a na zadania o charakterze inwestycyjnym oraz zakupy inwestycyjne – 20 mln zł.

W 2009 roku w budżecie Kancelarii Senatu zwiększony został o 7 mln zł plan wydatków na dotacje celowe na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych, co podyktowane było zgłoszonym przez organizacje zwiększonym zapotrzebowaniem na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym.

Ostatecznie budżet w ciągu roku decyzją Ministerstwa Finansów o blokowaniu wydatków zmniejszony został o 895 tys. zł i wyniósł 74,105 mln zł.

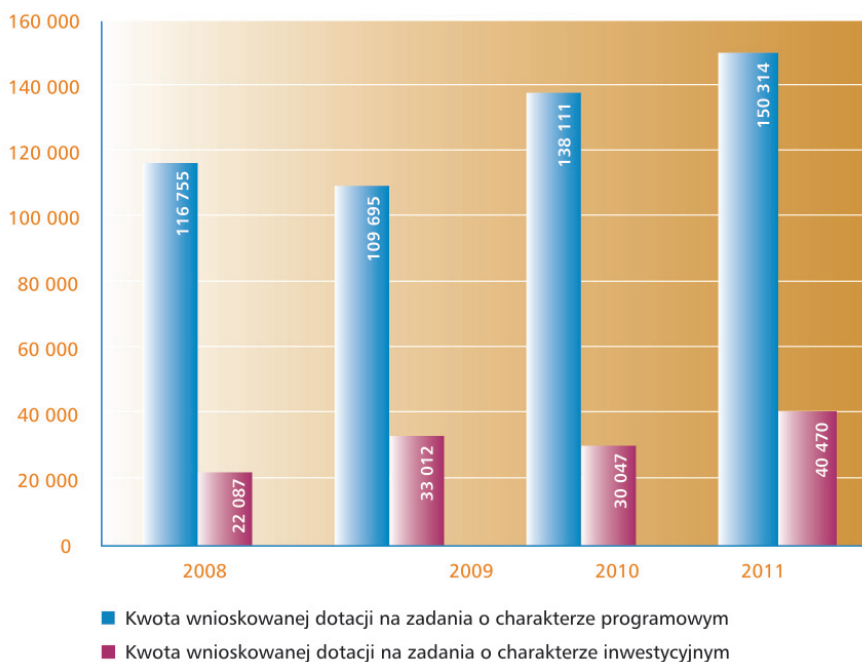
Podział planowanych wydatków Kancelarii Senatu po zmianach (w tys. zł)

W 2010 r. w projekcie budżetu Kancelarii Senatu zaplanowane zostały na opiekę nad Polonią i Polakami za granicą środki w wysokości 75 mln zł, w tym na zadania o charakterze programowym – 60 mln zł, a na wykonanie zadań o charakterze inwestycyjnym oraz na zakupy środków trwałych – 15 mln zł.

Wzrost dynamiki wydatków wynikający z potrzeby realizacji coraz większej liczby zadań o charakterze programowym oraz rosnąca liczba podmiotów realizujących te zadania, w stosunku do realizacji zadań i zakupów inwestycyjnych, spowodowały zwiększenie zaplanowanych w 2010 roku środków na zadania o charakterze programowym.

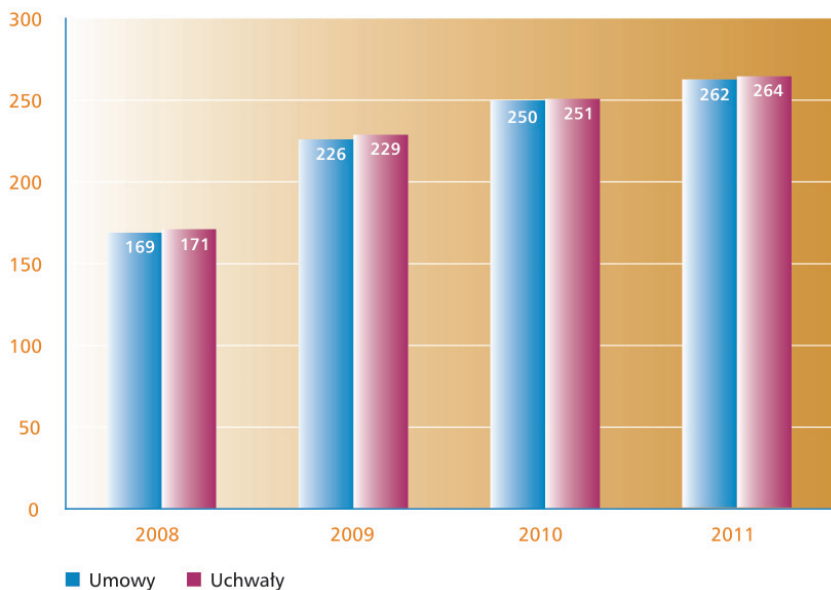
Zestawienie wysokości wniosków o dotacje na zadania zlecane w ramach opieki nad Polonią i Polakami za granicą złożonych w latach 2008–2011 (w tys. zł)

W projekcie budżetu Kancelarii Senatu na rok 2011 zaplanowano środki finansowe na opiekę nad Polonią i Polakami za granicą na poziomie planu na rok 2010. Biorąc jednak pod uwagę rosnącą ciągle liczbę podmiotów realizujących zadania o charakterze programowym oraz liczbę składnych wniosków o zlecenie zadań, w podpisanej ustawie budżetowej na rok 2011 w części 03 „Kancelaria Senatu”, w rozdziale 75195: Pozostała działalność „Opieka nad Polonią i Polakami za granicą” przewidziano kwotę 75 mln zł, z czego 62 mln zł ma służyć realizacji zadań o charakterze programowym, a pozostałe 13 mln zł przewidziano na zadania i zakupy inwestycyjne.

Działając zgodnie z zasadami zlecenia zadań i trybem przyznawania dotacji, opartymi na przepisach ustaw: o finansach publicznych, o rachunkowości, o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz na procedurach, przyjętych przez organy Senatu i Kancelarię Senatu, szef Kancelarii Senatu jako dysponent środków budżetowych zawiera z organizacjami pozarządowymi (m.in. fundacjami, stowarzyszeniami i innymi osobami prawnymi) umowy o zlecenie zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

Zestawienie podjętych uchwał oraz zawartych umów o zlecenia zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w latach 2008–2011

Korzystając ze środków finansowych, przewidzianych w budżecie Kancelarii Senatu na opiekę nad Polonią i Polakami za granicą, Prezydium Senatu podjęło w 2008 roku 171 uchwał w sprawie zlecenia zadań i przyznania na ich wykonanie dotacji, a w ramach ich realizacji zawartych zostało 169 umów.

W 2009 roku Prezydium Senatu podjęło 229 uchwał zlecających zadania z zakresu opieki nad Polonią i Polakami za granicą, w ramach ich realizacji podpisanych zostało 226 umów.

W 2010 roku Prezydium Senatu podjęło 251 uchwał zlecających zadania z zakresu opieki nad Polonią i Polakami za granicą, w ramach ich realizacji podpisanych zostało 250 umów.

W 2011 roku Prezydium Senatu podjęło 264 uchwały zlecające zadania z zakresu opieki nad Polonią i Polakami za granicą, w ramach ich realizacji podpisane zostały 262 umowy.

Wykorzystanie przyznanych dotacji na zadania zlecane przez Prezydium Senatu organizacjom pozarządowym w ramach opieki nad Polonią i Polakami za granicą w kolejnych latach trwania VII kadencji przedstawia się następująco:

Planowane w 2008 roku środki wykorzystane zostały w 99,66%, w kwocie 74,742 mln zł, w tym na realizację zadań:

- o charakterze programowym – 61,805 mln zł,
- o charakterze inwestycyjnym oraz na zakupy inwestycyjne – 12,937 mln zł.

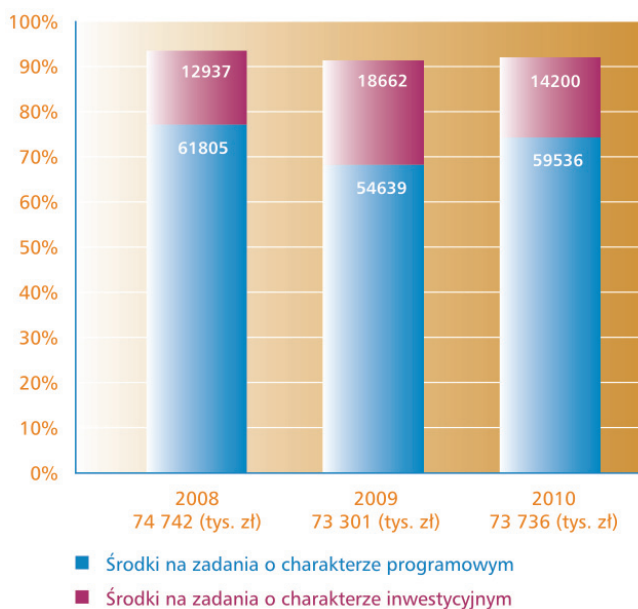
Planowane w 2009 roku środki wykorzystane zostały w 98,92%, w kwocie 73,301 mln zł, w tym na realizację zadań:

- o charakterze programowym – 54,639 mln zł,
- o charakterze inwestycyjnym oraz na zakupy inwestycyjne – 18,662 mln zł.

Planowane środki w 2010 roku wykorzystane zostały w 98,31%, w kwocie 73,736 mln zł, w tym na realizację zadań:

- o charakterze programowym – 59,536 mln zł,
- o charakterze inwestycyjnym oraz na zakupy inwestycyjne – 14,200 mln zł.

Środki wykorzystane z budżetu Kancelarii Senatu na realizację zadań związanych z opieką nad Polonią i Polakami za granicą (w tys. zł)

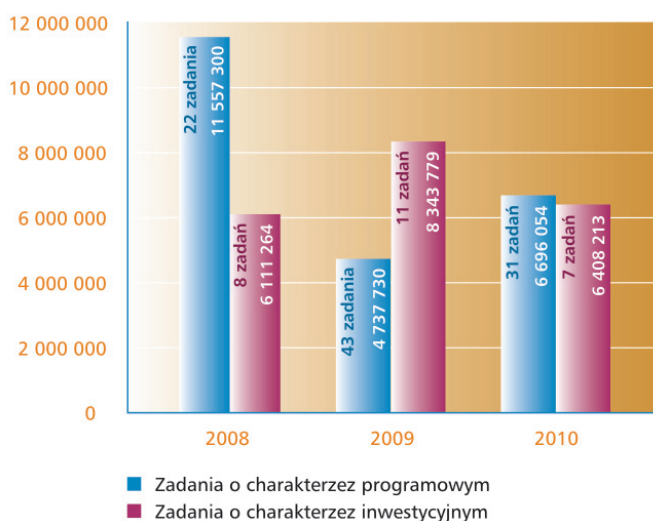
Prace Senatu Rzeczypospolitej Polskiej VII kadencji kończą się w listopadzie 2011 roku, tj. jeszcze w trakcie roku budżetowego. Nie można więc dokładnie określić wysokości kwoty wykorzystanej w ramach opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2011 roku do momentu rozliczenia wszystkich dotacji (część zleconych zadań ma termin realizacji do 31 grudnia 2011 roku), wskazane dane dotyczą więc dotacji przyznanych.

Do 23 sierpnia 2011 roku przyznano odpowiednio środki na realizację zadań:

- o charakterze programowym – 61,897 mln zł,
- o charakterze inwestycyjnym oraz na zakupy inwestycyjne – 12,705 mln zł.

Środki przyznane to suma kwot przeznaczonych przez Prezydium Senatu na realizację zadań zleconych. Niejednokrotnie wysokość środków wykorzystanych jest jednak niższa od sumy przyznaczonych dotacji, a dzieje się tak, ponieważ w trakcie realizacji zadania niektóre krajowe organizacje pozarządowe nie wykorzystują dotacji w pełnej wysokości. W ramach rozliczenia dotacji organizacje dokonują zwrotów niewykorzystanych środków na rachunek bankowy Kancelarii Senatu. Dokładną wysokość wykorzystanych środków można więc określić dopiero po zakończeniu zadań i szczegółowej analizie złożonych do Kancelarii Senatu sprawozdań z realizacji zadań.

Zestawienie skontrolowanych dotacji

Kancelaria Senatu kontroluje prawidłowość wykorzystania dotacji celowych, udzielonych z budżetu państwa organizacjom pozarządowym na realizację zadań zleconych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

W 2008 roku dokonano kontroli wykonania przez 16 organizacji pozarządowych 22 zadań o charakterze programowym, na które Prezydium Senatu przyznało dotacje w łącznej kwocie 11 557 300 zł. Kontrolą objęto także osiem zadań o charakterze inwestycyjnym na łączną kwotę 6 111 264 zł.

W 2009 roku dokonano kontroli wykonania przez 15 organizacji pozarządowych 43 zadań o charakterze programowym, na które Prezydium Senatu przyznało dotacje w łącznej kwocie 4 737 730 zł. Objęto kontrolą także 11 zadań o charakterze inwestycyjnym na łączną kwotę 8 343 779 zł.

W 2010 roku skontrolowano wykonanie przez 23 organizacje pozarządowe 31 zadań o charakterze programowym, na które Prezydium Senatu przyznało dotacje w łącznej kwocie 6 696 054 zł. Objęto kontrolą także siedem zadań o charakterze inwestycyjnym na łączną kwotę 6 408 213 zł.

Analiza dotychczasowych działań Senatu na rzecz Polonii i Polaków za granicą pozwala stwierdzić, że działalność dotycząca wypełniania zobowiązań wobec polskiej diaspory na świecie zaspokajała dotychczas w znacznej części jej oczekiwania.

III.

Procedura zlecenia przez Prezydium Senatu VII kadencji organizacjom pozarządowym zadań do realizacji

W procedurze zlecenia zadań uczestniczyli:

- Prezydium Senatu w składzie:
marszałek Senatu Bogdan Borusewicz
wicemarszałkowie Senatu:
Krystyna Bochenek *(do 10.04.2010 r.)*
Zbigniew Romaszewski
Grażyna Anna Sztark *(od 17.11.2010 r.)*
Marek Ziółkowski
- Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą w składzie:
Andrzej Person – przewodniczący
Łukasz Maria Abgarowicz – zastępca przewodniczącego
Bronisław Korfanty – zastępca przewodniczącego
Roman Ludwiczuk – zastępca przewodniczącego
Dorota Arciszewska-Mielewczyk *(do 20.12.2007 r. i od 8.07.2010 r.)*
Ryszard Janusz Bender
Józef Bergier *(od 7.02.2008 r.)*
Przemysław Jacek Błaszczak *(do 14.01.2009 r.)*
Krystyna Bochenek *(zm. 10.04.2010 r.)*
Barbara Borys-Damięcka
Lucjan Cichosz *(do 14.01.2009 r.)*
Władysław Dajczak
Janina Fetlińska *(zm. 10.04.2010 r.)*
Stanisław Gogacz
Piotr Andrzej Gruszczyński
Stanisław Karczewski *(do 14.01.2009 r.)*
Kazimierz Mariusz Kleina *(do 14.01.2009 r.)*
Maciej Klima *(do 5.02.2009 r.)*
Paweł Klimowicz *(do 25.09.2008 r.)*
Marek Konopka
Sławomir Kowalski *(do 14.01.2009 r.)*
Maria Pańczyk-Pozdziej
Zbigniew Michał Pawłowicz *(do 4.02.2011 r.)*
Czesław Ryszka *(do 18.02.2010 r.)*
Sławomir Sadowski
Tadeusz Wojciech Skorupa
Andrzej Szewiński
Stanisław Zając *(od 26.06.2008 r., zm. 10.04.2010 r.)*
Piotr Zientarski *(do 18.03.2009 r. i od 27.01.2011 r.)*
- szef Kancelarii Senatu – minister Ewa Polkowska,
- Zespół Finansów Polonijnych.

Prezydium Senatu realizuje swoje uprawnienia na dwóch płaszczyznach:

I. Ustala na dany rok kierunki działania i priorytety finansowania zadań zleconych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą, uwzględniając przy tym stanowisko:

- Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy marszałku Senatu,
- komisji Senatu właściwej do spraw emigracji i Polaków za granicą.

Prezydium Senatu – na mocy uprawnień wynikających z regulaminu Senatu – akceptuje także plan i wykonanie części 03 budżetu Kancelarii Senatu w rozdziale 75195 zatytułowanym: Pozostała działalność „Opieka nad Polonią i Polakami za granicą”, które uprzednio opiniuje komisja Senatu właściwa do spraw emigracji i Polaków za granicą.

II. Podejmuje – w formie uchwał – decyzje w sprawie zlecenia zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą i przyznania dotacji na ich wykonanie.

W tym celu Prezydium – po zasięgnięciu opinii senackiej komisji właściwej do spraw emigracji i Polaków za granicą oraz szefa Kancelarii Senatu – rozpatruje wnioski organizacji pozarządowych i w przypadku ich zaakceptowania podejmuje stosowne uchwały.

Partnerami Senatu w realizacji zadań są krajowe organizacje pozarządowe w Polsce, które w odpowiedzi na potrzeby środowisk polskich i polonijnych w świecie składają co roku do izby wyższej parlamentu wnioski o realizację zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

O zlecenie zadań o charakterze programowym lub inwestycyjnym mogą ubiegać się – w imieniu środowisk, na rzecz których chcą podjąć przedsięwzięcie – tylko krajowe organizacje pozarządowe z siedzibą w Polsce, które spełniają wymogi formalne określone w ustawach:

- o finansach publicznych,
- o rachunkowości,
- prawo zamówień publicznych,
- o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Termin składania wniosków o zlecenie zadań związanych z opieką nad Polonią i Polakami za granicą na dany rok upływa 30 listopada roku poprzedniego. Wnioski złożone po tym terminie mogą być rozpatrywane jedynie w uzasadnionych przypadkach.

Nad realizacją uchwał Prezydium Senatu w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą czuwa szef Kancelarii Senatu, który – jako dysponent środków budżetowych określonych w ustawie budżetowej na dany rok – zawiera z organizacjami pozarządowymi umowy cywilnoprawne o wykonanie zleconych zadań.

Szef Kancelarii Senatu powołał zarządzeniem organ doradczy w postaci Zespołu Finansów Polonijnych, określił jego skład i wyznaczył przewodniczącego.

W skład zespołu wchodzi:

- przedstawiciele Kancelarii Senatu,
- przedstawiciele administracji rządowej (pochodzą z resortów właściwych dla spraw zagranicznych, edukacji narodowej, nauki i szkolnictwa wyższego oraz kultury i dziedzictwa narodowego).

Przyjmując taki sposób działania, Kancelaria Senatu scala pracę instytucji państwowych, działających na rzecz środowisk polskich i polonijnych w świecie. Zespół, rozpatrując wnioski organizacji pozarządowych o zlecenie zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą, spełnia wobec szefa Kancelarii Senatu funkcję opiniodawczą i konsultacyjną.

Na podstawie uchwał Prezydium Senatu szef Kancelarii Senatu zawiera z organizacją pozarządową umowę cywilnoprawną o realizację zadania zleconego. Umowa określa szczegółowe zasady wykonywania i finansowania zleconego zadania oraz zasady rozliczania dotacji.

Na mocy zawartych umów szef Kancelarii Senatu podejmuje decyzję o przekazaniu dotacji celowych na realizację zadań oraz sprawuje nadzór merytoryczny i finansowy. Ocena merytoryczna służy sprawdzeniu sposobu realizacji zleconego zadania, jego zakresu rzeczowego i kwotowego w stosunku do umowy zawartej z Kancelarią Senatu. Natomiast ocena finansowa ma służyć sprawdzeniu prawidłowości wydatkowania dotacji i ustaleniu, czy podmiot stosował zasady rozliczeń finansowych, do których zobowiązał się w umowie.

Umowa z organizacją pozarządową musi spełniać wymogi ustawy o finansach publicznych i określać:

- szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego wykonania,
- wysokość dotacji celowej udzielanej organizacji wykonującej zadanie i tryb płatności,
- termin wykorzystania dotacji (nie dłuższy niż do 31 grudnia danego roku budżetowego),
- tryb kontroli wykonywania zadania,
- termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji celowej,
- termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej.

Organizacja, której Prezydium Senatu zleciło realizację zadania, jest zobowiązana do przedstawienia Kancelarii Senatu szczegółowego sprawozdania merytorycznego i finansowego z wykonania zadania. Biuro Polonijne dokonuje analizy sprawozdań. Jej wyniki decydują o zastosowaniu trybu kontroli. W przypadku stwierdzenia, że zlecone zadanie było wykonywane przez organizację niezgodnie z zawartą umową lub obowiązującymi przepisami, szef Kancelarii Senatu ma prawo natychmiast lub po uprzednim bezskutecznym wezwaniu do usunięcia nieprawidłowości odstąpić od umowy w całości lub w części dotyczącej zleconego zadania. Odstąpienie przez Kancelarię Senatu od umowy zobowiązuje jednostkę do niezwłocznego rozliczenia się i zwrotu otrzymanej dotacji wraz z odsetkami naliczonymi jak od zaległości podatkowych od dnia przekazania dotacji.

Biuro Polonijne opracowuje corocznie plan kontroli części zleconych zadań. Organizacje pozarządowe poddają się kontroli Kancelarii Senatu w zakresie:

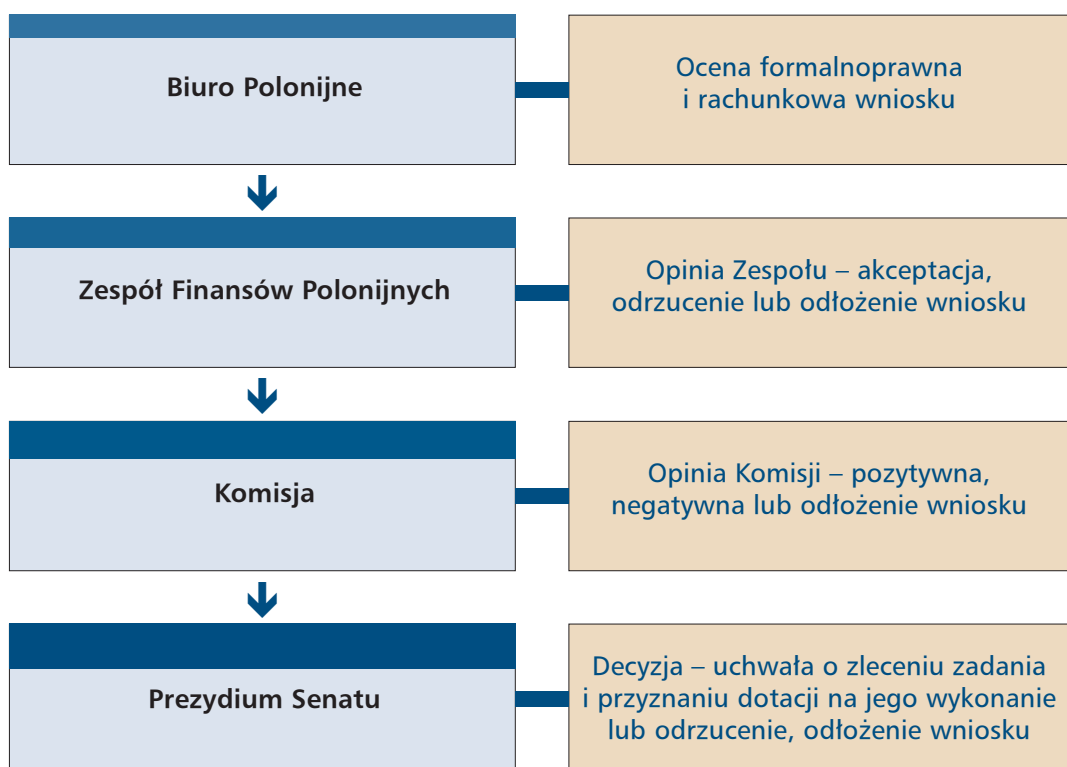
- 1) prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji, zarówno pod względem zgodności z przeznaczeniem, jak i stosunku między wysokością wykorzystanej dotacji a stopniem wykonania zadania przewidzianego do finansowania dotacją,
- 2) prawidłowości i terminowości realizacji zleconego zadania.

Kontrola może być wykonywana w trakcie realizacji zadania oraz po jego zakończeniu przez upoważnionych pracowników lub innych upoważnionych przedstawicieli Kancelarii Senatu. Kontrola może być wykonywana w siedzibie organizacji pozarządowej, w miejscu prowadzenia przez organizację działalności oraz w miejscu wykonywania zleconego zadania.

Kontrolowana organizacja zobowiązuje się do udostępniania wszystkich dokumentów dotyczących realizowanego zadania, a także do udzielania żądanych wyjaśnień.

Zarówno wynik rozliczenia sprawozdania z realizacji zadania, jak i wynik kontroli zadania są brane pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosków danej organizacji w kolejnym roku.

Zlecanie zadań organizacjom pozarządowym w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą

1.

Zlecenie i realizacja zadań o charakterze programowym

Prezydium Senatu Rzeczypospolitej Polskiej na czas kadencji przyjmuje kierunki działań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Są to określone obszary aktywności społecznej środowisk polonijnych i polskich poza granicami kraju, w ramach których nasi Rodacy mogą uzyskać wsparcie Senatu RP. Współpraca z organizacjami polonijnymi i polskimi poza granicami kraju odbywa się za pośrednictwem polskich organizacji pozarządowych, którym Prezydium Senatu zleca zadania i przekazuje dotacje na ich realizację. Ta forma współpracy z Rodakami poza granicami kraju przyczynia się do rozwoju aktywności społecznej, upowszechniania wiedzy o polskiej diasporze oraz kształtowania postaw obywatelskich w kraju.

Senat RP zleca polskim organizacjom pozarządowym zadania o charakterze programowym oraz inwestycyjnym.

Senat VII kadencji w swoich działaniach na rzecz Polonii i Polaków za granicą podejmował decyzje na podstawie dwóch uchwał:

- nr 401 Prezydium Senatu z 14 września 2007 roku w sprawie określenia kierunków działań oraz priorytetów finansowania zadań zleconych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2008 roku;
- nr 154 Prezydium Senatu z 6 sierpnia 2008 roku w sprawie określenia kierunków działań na rzecz Polonii i Polaków za granicą w latach 2009–2011.

Ponadto, na każdy kolejny rok odrębna uchwała Prezydium Senatu określała priorytety finansowania zadań zleczonych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

Zadaniami o charakterze programowym są projekty polskich organizacji pozarządowych, dofinansowywane z budżetu Kancelarii Senatu, skierowane do partnerów w organizacjach polonijnych i polskich poza granicami kraju, dotyczące aktywności w takich obszarach jak: wspieranie organizacji i integracja środowisk polonijnych, rozwój oświaty polonijnej, promowanie kultury polskiej i ochrona polskiego dziedzictwa narodowego, rozwój mediów polonijnych. Inicjatywy te służą realizacji ukierunkowanych działań Senatu RP na rzecz Polonii i Polaków za granicą na całym świecie.

1.1.

Kierunki działań oraz priorytety finansowania zadań zleconych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w roku 2008

Określone uchwałą na rok 2008 kierunki obejmowały:

- 1) wspieranie rozwoju oświaty polonijnej i polskiej poza granicami kraju, w szczególności przez popularyzację nauczania języka polskiego i przedmiotów ojczyustych,
- 2) wspieranie działań integrujących i służących wychowaniu w duchu polskości młodego pokolenia Polonii i Polaków w świecie,
- 3) rozpoznawanie nowych zjawisk i reagowanie na potrzeby pojawiające się w wyniku ruchów migracyjnych Polaków w ramach Unii Europejskiej,
- 4) intensyfikowanie współpracy z mediami polonijnymi i polskimi z zagranicy w celu promowania wizerunku Polski,
- 5) promowanie kultury polskiej i ochrona polskiego dziedzictwa narodowego poza granicami kraju,
- 6) wspieranie dążeń do pełnego poszanowania praw mniejszości narodowych i etnicznych, w tym działań służących rozwiązywaniu istotnych problemów społeczności polonijnych i polskich za granicą,
- 7) intensyfikowanie współpracy gospodarczej kraju ze środowiskami polonijnymi i polskimi w świecie,
- 8) wspieranie działań służących budowaniu prestiżu polskiej grupy etnicznej w krajach zamieszkania,
- 9) popularyzowanie wiedzy o historycznym i współczesnym dorobku intelektualnym polskiego wychodźstwa oraz o wkładzie Polaków i polskich emigrantów w rozwój krajów ich osiedlenia,
- 10) udzielanie pomocy charytatywnej środowiskom polskim na Wschodzie,
- 11) wspieranie rozwoju bazy lokalowej, służącej krzewieniu polskości w świecie przez zakup, modernizację i remonty obiektów, w szczególności służących potrzebom oświaty polskiej na Wschodzie.

Kierunek	Kwota przyznanej dotacji (zł)	Udział (proc.)
1. Wspieranie rozwoju oświaty polonijnej i polskiej poza granicami kraju, w szczególności przez popularyzację nauczania języka polskiego i przedmiotów ojczyźtych	19 559 302	30,74
2. Wspieranie działań integrujących i służących wychowaniu w duchu polskości młodego pokolenia Polonii i Polaków w świecie	10 089 819	15,86
3. Rozpoznawanie nowych zjawisk i reagowanie na potrzeby pojawiające się w wyniku ruchów migracyjnych Polaków w ramach Unii Europejskiej	1 142 039	1,79
4. Intensyfikowanie współpracy z mediami polonijnymi i polskimi z zagranicy w celu promowania wizerunku Polski	8 181 542	12,86
5. Promowanie kultury polskiej i ochrona polskiego dziedzictwa narodowego poza granicami kraju	12 978 829	20,40
6. Wspieranie dążeń do pełnego poszanowania praw mniejszości narodowych i etnicznych, w tym działań służących rozwiązywaniu istotnych problemów społeczności polonijnych i polskich za granicą	5 122 272	8,05
7. Intensyfikowanie współpracy gospodarczej kraju ze środowiskami polonijnymi i polskimi w świecie	422 852	0,66
8. Wspieranie działań służących budowaniu prestiżu polskiej grupy etnicznej w krajach zamieszkania	317 740	0,50
9. Popularyzowanie wiedzy o historycznym i współczesnym dorobku intelektualnym polskiego wychodźstwa oraz o wkładzie Polaków i polskich emigrantów w rozwój krajów ich osiedlenia	2 098 869	3,30
10. Udzielanie pomocy charytatywnej środowiskom polskim na Wschodzie	3 722 255	5,85

Uchwała ta określiła także priorytety finansowania zadań zleconych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2008 roku. Prezydium Senatu wyodrębniło obszary szczególnie ważne i wymagające wsparcia w pierwszej kolejności, tj.:

- 1) wspieranie rozwoju oświaty polonijnej i polskiej poza granicami kraju z uwzględnieniem szczególnej roli nauczyciela w procesie kształcenia i wychowania młodego pokolenia Polonii i Polaków za granicą,
- 2) diagnozowanie i reagowanie na potrzeby pojawiające się w środowisku polskich migrantów ekonomicznych przebywających w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
- 3) kontynuowanie pomocy środowisku polskiemu na Białorusi, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania działań służących zagwarantowaniu pełnego poszanowania praw polskiej mniejszości narodowej wynikających z uregulowań traktatowych oraz przyjętych przez Republikę Białoruś międzynarodowych standardów ochrony praw mniejszości narodowych i etnicznych,
- 4) wspieranie promocji i upowszechnianie dorobku kultury polskiej w środowiskach polskich i polonijnych poza granicami kraju.

W roku 2008 zadania w zakresie wspierania oświaty dotyczyły m.in. rozwoju kwalifikacji zawodowych nauczycieli języka polskiego, wyposażania sal lekcyjnych w szkołach polskich, tworzenia sobotnich szkół, organizowania konkursów języka polskiego, obozów i kolonii językowych. Zainicjowano współpracę szkół polskich i polonijnych z placówkami w kraju w ramach programu szkół patronackich. Szczególnie dużą pomoc skierowano na Litwę.

Dla uczniów szkół polskich w tym kraju zakupiono 855 wyprawek (tornister z artykułami szkolnymi), wydano dwuczęściowy podręcznik historii dla klas dziewiątych, 35 szkół z rejonów wileńskiego, solecznickiego i trockiego wyposażono w sprzęt komputerowy, projektor oraz drukarki laserowe. Ponad 15 tys. dzieci i młodzieży korzystało z warsztatów, kolonii językowych, wymiany w ramach współpracy szkół patronackich. W warsztatach i kursach metodycznych uczestniczyło 204 nauczycieli.

Kursy dokształcające dla nauczycieli były również organizowane w innych państwach. Na przykład w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie dokształcały się 364 osoby, we Francji 66. Z różnych form szkolenia korzystali również nauczyciele z Rosji. W Niemczech pomocą objęto pięć organizacji oświatowych. Polskie Towarzystwo Szkolne „Oświata” otrzymało podręczniki do nauki języka polskiego, lektury szkolne i literaturę uzupełniającą. Ogólnoniemiecki Komitet Organizacyjny uzyskał dofinansowanie przeznaczone na zorganizowanie olimpiady języka polskiego w Niemczech. W Czechach dofinansowano pobyt edukacyjny w Polsce 500 uczniów szkół polskich z Zaolzia. Pomoc uczniom i nauczycielom szkół polskich na Ukrainie polegała głównie na organizowaniu pobytów językowo-krajoznawczych, przyjazdów do Polski w ramach współpracy szkół patronackich. W tego typu zajęciach wzięło udział 2500 uczniów i nauczycieli.

Podsumowaniu i jednocześnie przygotowaniu wytycznych programu wspierania oświaty polonijnej poza granicami służyło zorganizowanie we wrześniu w Białymstoku „VI Forum Oświaty Polonijnej”.

W ramach inicjatyw związanych z promowaniem kultury polskiej i ochroną polskiego dziedzictwa narodowego poza granicami kraju odbyły się w Polsce międzynarodowe festiwale: XIV Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie, Polonijne Lato 2008 w Koszalinie, VII Polonijny Festiwal Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Iwoniczu. Zorganizowano II Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie oraz V Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne „Śląsk – Beskidy 2008”. W igrzyskach startowało ponad 500 polonijnych sportowców, najwięcej z Ukrainy – 135 osób, Kanady – 78, Rosji – 49 i Szwecji – 46. Zawody odbywały się w ośmiu dyscyplinach sportowych: narciarstwo alpejskie, narciarstwo klasyczne, snowboard, carving, wielobój łyżwiarski, łyżwiarstwo szybkie na krótkim torze, saneczkarstwo, nordic walking.

Fundacja „Semper Polonia” zrealizowała program „Ocalmy od zapomnienia”, mający na celu zainteresowanie młodzieży polonijnej polskim dziedzictwem kulturowym w krajach zamieszkania oraz propagowanie wiedzy na temat dorobku Polaków i ich wkładu w rozwój kulturalny, gospodarczy i naukowy innych państw.

W roku 2008, w reakcji na potrzeby Polaków, którzy zdecydowali się wyjechać w celach zarobkowych do krajów UE, Prezydium Senatu podjęło decyzję o zleceniu licznych zadań kierowanych do tej grupy Rodaków. Znalazły się wśród nich inicjatywy polegające na wspieraniu organizacji polonijnych i polskich we Francji, Hiszpanii, Irlandii, Szwecji, Wielkiej Brytanii. W Paryżu dofinansowano ośrodek dla osób zagrożonych marginalizacją społeczną, w Barcelonie i Madrycie wsparto punkty informacyjne dla emigracji, w Dublinie – Polskie Centrum Informacji i Kultury, poradnię psychologiczną i duszpasterski punkt pomocy społeczno-prawnej dla Polaków, w Szwecji – miesięcznik „Plmagazyn” i centrum informacyjno-doradcze dla emigracji z Polski. W Wielkiej Brytanii wsparcie otrzymały edynburskie Centrum

Rozwoju, Terapii i Wsparcia „Feniks”, w Londynie: Polskie Centrum Porad Prawnych i Zjednoczenie Polskie, które prowadziło punkt informacyjny dla emigracji oraz istniejącą od 57 lat sobotnią szkołę przy Polskim Ośrodku Społecznym.

Przykładem intensyfikowania współpracy z mediami polonijnymi i polskimi z zagranicy w celu promowania wizerunku Polski jest wspieranie dotacjami ze środków Kancelarii Senatu redakcji prasowych, radiowych i internetowych na całym świecie. Ze wsparcia corocznie korzystają dziennikarze mediów polonijnych, którzy uczestniczą w specjalnie dla nich organizowanych szkoleniach, konferencjach i konkursach. W 2008 roku w Senacie po raz 16 odbyło się Światowe Forum Mediów Polonijnych, organizowane z inicjatywy Małopolskiego Forum Współpracy z Polonią. Marszałek Senatu Bogdan Borusewicz wręczył nagrody laureatom konkursu dziennikarskiego o nagrodę marszałka Senatu pn. „Polacy na ścieżkach świata – blaski i cienie emigracji” oraz nagrody „Fidelis Poloniae 2008” przyznawane przez Małopolskie Forum Współpracy z Polonią, za wybitne zasługi w umacnianiu więzi między Polonią a krajem.

W roku 2008 Senat wiele uwagi poświęcił działaniom służącym wspieraniu dążeń mniejszości narodowych i etnicznych do pełnego poszanowania ich praw, w tym działań służących rozwiązywaniu istotnych problemów społeczności polonijnych i polskich za granicą. Wśród przedsięwzięć zrealizowanych w ramach tego kierunku znalazły się zadania mające na celu zwiększanie liczby osób uczących się języka polskiego, promowanie polskiego szkolnictwa oraz polegające na zorganizowaniu przyjazdów dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia do Ojczyzny. W ramach programu szkół patronackich 565 uczniów szkół polskich z Białorusi gościło w kraju, ponadto 900 osób skorzystało z pobytów edukacyjno-integracyjnych i językowo-krajoznawczych. W Grodnie i Brześciu, mimo trudności, odbyło się III Dyktando Polskie na Białorusi.

1.2.

Kierunki działań oraz priorytety finansowania zadań zleconych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w latach 2009–2011

Prezydium Senatu 6 sierpnia 2008 r. przyjęło następujące kierunki działań na lata 2009–2011:

- 1) wspieranie organizacji i środowisk polonijnych i polskich w świecie (wspieranie infrastruktury i rozwoju bazy lokalowej organizacji, wspieranie działalności programowej, wspieranie realizacji ustawy o Karcie Polaka, doradztwo prawne, pomoc w pozyskiwaniu funduszy europejskich i lokalnych oraz w realizacji uprawnień wynikających z przepisów lokalnych, wspieranie integracji ruchu polonijnego),
- 2) wspieranie oświaty (pomoc szkołom polskim i placówkom oświatowym w utrzymaniu i rozwoju infrastruktury, stypendia, pomoc dydaktyczna i metodyczna, pobyty edukacyjne w kraju i za granicą, wychowanie przez sport, konkursy i olimpiady wiedzy o języku, literaturze i kulturze Polski),
- 3) promowanie kultury polskiej i ochrona polskiego dziedzictwa narodowego poza granicami kraju (wspieranie instytucji i placówek kultury polskiej poza granicami, wspieranie imprez promujących kulturę polską, pomoc dydaktyczna i metodyczna dla animatorów kultury polskiej, dokumentowanie śladów polskości),
- 4) wspieranie kształtowania postaw obywatelskich w środowiskach polonijnych i polskich (popularyzowanie wiedzy o społeczeństwie obywatelskim, obchody rocznic i świąt narodowych, wspieranie rozwoju i aktywizacja organizacji młodzieżowych i harcerskich),
- 5) upowszechnianie wiedzy o Polsce, języku i kulturze oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków w świecie, w szczególności wspieranie działalności programowej i infrastruktury redakcji radiowych, telewizyjnych, czasopism polonijnych i portali internetowych,
- 6) pomoc socjalna i charytatywna dla najbardziej potrzebujących środowisk polskich i polonijnych w świecie (pomoc socjalna i charytatywna, stypendia socjalne).

Rok 2009

W 2009 roku zrealizowano zadania programowe, zlecone przez Prezydium Senatu w ramach opieki nad Polonią i Polakami za granicą na łączną kwotę 54,639 mln zł. W realizacji zadań zleconych uczestniczyły 104 organizacje pozarządowe, o 29 więcej niż w 2008 roku.

W myśl przyjętej przez Prezydium Senatu uchwały nr 155 z 6 sierpnia 2008 roku w sprawie określenia priorytetów zlecenia zadań w zakresie opieki na Polonią i Polakami za granicą w 2009 roku duży nacisk położono na wspieranie działań służących poszanowaniu praw mniejszości polskiej, kontynuacji programu pomocy szkołom i placówkom oświatowym na Litwie i Łotwie, wspieraniu inicjatyw polskich migrantów ekonomicznych, upowszechnianiu informacji o Karcie Polaka oraz aktywizację młodzieży.

Kierunek	Kwota przyznanej dotacji (zł)	Udział (proc.)
1. Wspieranie organizacji i środowisk polonijnych i polskich w świecie	9 917 788	18,00
2. Wspieranie oświaty	25 401 873	46,12
3. Promowanie kultury polskiej i ochrona polskiego dziedzictwa narodowego poza granicami kraju	8 495 349	15,42
4. Wspieranie kształtowania postaw obywatelskich w środowiskach polonijnych i polskich	22 64 908	4,11
5. Upowszechnianie wiedzy o Polsce, języku i kulturze oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków	6 888 740	12,51
6. Pomoc socjalna i charytatywna	2 114 984	3,84

Kierunek pierwszy.

Wspieranie organizacji i środowisk polonijnych i polskich w świecie

Senat RP VII kadencji w ramach pierwszego kierunku w wyniku swych decyzji objął pomocą każdego roku około 450 organizacji polonijnych i polskich w ponad 50 krajach świata.

Środki zostały przeznaczone na wsparcie bieżącej działalności programowej oraz pomoc w utrzymaniu siedzib i struktur organizacji (zwłaszcza tych na Wschodzie), w tym na drobne remonty, wyposażenie siedzib, świetlic, a także prowadzenie działalności programowej.

Polacy na Białorusi – zgodnie z polityką państwa i priorytetami Senatu RP – zostali otoczeni szczególną opieką. Pomoc otrzymało głównie zdelegalizowane przez władze białoruskie Zjednoczenie Społeczne Związków Polaków. Dzięki dotacjom Senatu kontynuować działalność mogły: Ośrodek Formacji Młodzieżowej i Studentów przy parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Lebedziewie, Grodzieńskie Zjednoczenie Społeczne „Klub polskich tradycji narodowych”,

filia Towarzystwa Mokotowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Zjednoczeniu Społecznym Związku Polaków w Grodnie, Miński Oddział Zjednoczenia Społecznego Związku Polaków. Środki na doradztwo prawne, pomoc w poszukiwaniu funduszy europejskich i lokalnych oraz w zdobyciu uprawnień wynikających z lokalnych przepisów otrzymały: parafia św. Michała w Wieńcu i Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości „AKC MOST” w Brześciu.

Uczestnicy Europejskiego Sympozjum Polskich Macierzy Szkolnych w Mönchengladbach w Niemczech

Prelegenci i uczestnicy konferencji „Przyszłość szkoły polonijnej” w Malmö

Pomoc otrzymały m.in.: Kulturalno-Narodowa Organizacja Społeczna „Polonia” Republika Chakasja, Archangielska Regionalna Organizacja Społeczna „Polonia”, Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie, Związek Polaków w Tadżykistanie. Środki otrzymały nowo powstałe organizacje, w tym Związek Prawników Polaków Litwy – na pomoc prawną dla Polaków z Wilna i Wileńszczyzny. Dzięki programowi Fundacji „Semper Polonia” rozwijały działalność młodzieżowe struktury – kluby stypendystów. W roku 2009 istniało już 14 klubów w dziewięciu krajach

(na Białorusi, w Czechach, na Litwie, Łotwie, w Mołdawii, Rosji, Rumunii, Serbii i na Ukrainie). Tego rodzaju wsparcie trafia także na Zachód, gdzie organizacje wykorzystują środki własne i dofinansowanie miejscowe.

W Europie Zachodniej największe wsparcie otrzymało środowisko Polonii niemieckiej. Dofinansowanie na działalność w tym kraju otrzymało 19 organizacji z 14 miast. Do najważniejszych przedsięwzięć, zorganizowanych w 2009 roku w Niemczech, należą obchody 40-lecia Polskiej Macierzy Szkolnej w Mönchengladbach i XIV Festiwal Kultury Dziecięcej i Młodzieżowej „Razem we wspólnej Europie” w Monachium. W Szwecji dofinansowano osiem polonijnych organizacji krajowych i jedną organizację o zasięgu europejskim. Największe wsparcie na działalność programową i prowadzenie sekretariatu otrzymała Europejska Unia Wspólnot Polonijnych z siedzibą w Malmö – na organizację VII Zjazdu Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych w Pułtusku oraz konferencji „Przyszłość szkoły polonijnej” w Malmö.

Wsparcie Senatu RP otrzymały także organizacje polonijne zakładane przez środowiska nowej migracji, w tym Stowarzyszenie na Rzecz Nowoprzybytych Polaków (The Signpost to Polish Success – SPS) – organizatorzy Festiwalu Polskiego w Nottingham – „Lato 2009”, a organizacja Polonijna PEGAZ w Edynburgu (Wielka Brytania) otrzymała dofinansowanie wydatków administracyjnych związanych z uruchomieniem centrum doradczego dla emigrantów z Polski.

Integracji ruchu polonijnego, wzmacnianiu jego struktur organizacyjnych służą zjazdy i sympozja. Dzięki dotacji Senatu RP Kongres Polonii Amerykańskiej w USA zorganizował w październiku 2009 roku w Chicago konwencję polonijną. Zjazdowi towarzyszyło sympozjum „Polonia amerykańska w XXI w. – wyzwania i możliwości”.

Dzięki wspólnej inicjatywie Senatu RP oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, w październiku 2009 roku odbyła się pierwsza, pilotażowa edycja szkoleń dla przedstawicieli organizacji polonijnych i polskich poza granicami kraju „Euro dla Polonii”. Szkolenie, jako działanie priorytetowe, poświęcone było możliwościom uzyskania wsparcia działań Polaków mieszkających poza terytorium Polski w ramach programów operacyjnych Narodowej Strategii Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) w latach 2007–2013. Do Domu Polonii w Pułtusku przyjechało około 50 Polaków, m.in. z Austrii, Belgii, Bułgarii, Francji, Finlandii, Holandii, Irlandii, a także z Łotwy, Niemiec, Rumunii, Szwecji, Ukrainy, Węgier, Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Włoch.

Kierunek drugi. **Wspieranie oświaty**

Pomoc przeznaczoną na rozwój oświaty wśród środowisk polonijnych na całym świecie wykorzystano na podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli, wyposażenie sal lekcyjnych i placówek, w których prowadzone jest nauczanie języka polskiego i przedmiotów ojczystych, w nowoczesne pomoce dydaktyczne i metodyczne, organizację konkursów języka polskiego, tworzenie szkół sobotnich, organizowanie obozów, kolonii i olimpiad językowych. Z inicjatywą udostępnienia dzieł literatury w języku polskim przez Internet pn. „Lektury dla Polonii” wystąpiła Fundacja „Nowoczesna Polska” w Warszawie.

Na Białorusi największą pomoc otrzymała Polska Macierz Szkolna i jej oddziały terenowe. Do licznych przedsięwzięć oświatowych przeprowadzonych przez nią należały: konkurs literacki, finał konkursu recytatorskiego „Kresy 2009”, XXII Olimpiada Literatury i Języka Polskiego, Festiwal Twórczości Przedszkolaków, wakacyjna szkoła języka polskiego i warsztaty dla nauczycieli.

Realizując priorytetowy program wspierania oświaty polskojęzycznej na Litwie – za pośrednictwem Polskiej Macierzy Szkolnej – ze środków senackich doposażono szkoły polskie w tablice interaktywne i projektory multimedialne oraz komputerowe programy edukacyjne. Dzięki akcji zorganizowanej m.in. przez Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Grodna w Warszawie ponad 500 pierwszoklasistów otrzymało wyprawki. Polskie organizacje wsparły także Katedrę Filologii Polskiej na Wileńskim Uniwersytecie Pedagogicznym, Centrum Polonistyczne na Wileńskim Uniwersytecie oraz program finansowania kursu języka polskiego na Wydziale Języków i Literatur Słowiańskich Uniwersytetu w Toronto. Na szkoleniach metodycznych dokształcało się ponad 200 nauczycieli, w tym na organizowanym przez Oddział Warszawski Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców w Warszawie kursie metodyczno-kulturowym dla nauczycieli pn. „Polskie dziedzictwo kulturowe”. Do licznych przedsięwzięć oświatowych należały: konkursy literackie, XX Olimpiada Literatury i Języka Polskiego oraz konkurs „Polskie dyktando – mistrz ortografii” dla uczniów szkół polskich na Litwie, warsztaty dla nauczycieli Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

W 2009 roku, w ramach pomocy polonijnym szkołom i placówkom oświatowym, Łotwa otrzymała największe wsparcie spośród „nowych” członków Unii Europejskiej.

Na polu wspierania oświaty aktywnie działa Fundacja „Semper Polonia”, realizując m.in. program „Ex Libris Polonia”, którego głównym celem jest wzbogacanie księgozbiorów i tworzenie nowych w pracowniach polonistycznych, szkołach i parafiach polskich, bibliotekach publicznych oraz instytucjach i klubach polonijnych w większych skupiskach Polonii na świecie, a także finansowanie zaopatrzenia tych instytucji w pomoce dydaktyczne.

Fundacja w 2009 roku przekazała dary szkołom i organizacjom polonijnym, a także pracowniom polonistycznym w 26 krajach. W 2009 roku uruchomiono Elektroniczny System Informacji o zasobach placówek polonijnych (ESI). Kolejnym zrealizowanym przez fundację przedsięwzięciem na rzecz polonijnej edukacji był program stażowy, umożliwiający odbywanie staży i praktyk zawodowych w Polsce studentom polskiego pochodzenia.

Wicemarszałek Senatu
Maciej Płażyński
na spotkaniu z dziećmi
wypoczywającymi
w Siedlcach

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” we współpracy z 58 polskimi samorządami terytorialnymi zainicjowało program „Lato z Polską”, pozwalający na przyjazd dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia z Białorusi do naszego kraju. Na dziesięciodniowych turnusach przebywało 2500 dzieci. W 2009 roku w pobytach edukacyjnych, koloniach, obozach harcerskich i sportowych, warsztatach artystycznych w Polsce uczestniczyło 9673 dzieci i młodzieży, a w wymianie międzyszkolnej w ramach programu szkół patronackich – łącznie 1481 osób.

Znaczącym wkładem w podnoszenie poziomu wykształcenia młodej Polonii i Polaków jest, realizowany przez Fundację „Semper Polonia” od 1998 roku, program stypendialny dla osób studiujących w krajach zamieszkania. Program prowadzony był we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz polskimi placówkami dyplomatyczno-konsularnymi działającymi w świecie, a od 2002 roku przede wszystkim z Senatem RP. W roku 2009 ze stypendiów korzystało 2180 studentów z 21 krajów (Argentyny, Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Brazylii, Bułgarii, Czech, Gruzji, Kazachstanu, Libanu, Litwy, Łotwy, Macedonii, Mołdawii, Rosji, Rumunii, Serbii, Słowacji, Ukrainy, Uzbekistanu, Węgier).

Kierunek trzeci.

Promowanie kultury polskiej i ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju

W ramach tego kierunku prowadzono działania w obszarze wspierania placówek kultury polskiej poza granicami i dofinansowano działalność m.in. Polskiego Studia Teatralnego w Wilnie, Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii, Muzeum Polskiego w Ameryce, Polskiego Muzeum Kultury i Historii Zamek Raperswil, Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, Biblioteki Polskiej w Brukseli.

17 września 2009 roku w Senacie uroczystie uruchomiono Wirtualne Muzeum Kresy – Syberia. Inauguracja muzeum odbyła się w 70. rocznicę inwazji sowieckiej na Polskę, nie tylko w naszym kraju, ale też w ośrodkach polonijnych w Wellington (Nowa Zelandia), Sydney (Australia), Pretorii (RPA), Londynie (Wielka Brytania), Toronto (Kanada). Koncepcja wirtualnego muzeum i archiwum historii mówionej, poświęconego dawnym Kresom Wschodnim Rzeczypospolitej, przedstawiona przez Fundację Kresy – Syberia w Warszawie, uzyskała akceptację Prezydium Senatu.

Pomoc otrzymały liczne polskie zespoły artystyczne, a wśród nich Lajkonik z Sydney, Ejszyszanie i Mereczanka z Litwy, działające w Czechach chóry Crescendo i Wiolinka oraz Odrodzenie z Drohobycza. Dzięki dotacjom Senatu Fundacja „Oświata Polska za Granicą” zakupiła stroje ludowe dla zespołów działających przy stowarzyszeniach polskich w Argentynie, Kazachstanie, Rosji i na Ukrainie. Dofinansowano wyjazdy artystów polonijnych (Syberyjski Krakowiak z Abakanu, Saratowska Polonia z Saratowa, Wołyńskie Słowiki z Łucka, Lwowska Fała ze Lwowa) i ich udział w licznych przedsięwzięciach kulturalnych w kraju i za granicą: VIII Dniach Kultury Polskiej w Obwodzie Kaliningradzkim, XV Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie, XXXII Międzynarodowym Jarmarku Folkloru w Węgorzewie, IV Warsztatach Muzyczno-Taneczno-Śpiewaczych Górali Czadeckich, XVIII Światowym Festiwalu Poezji Marii Konopnickiej. Występom towarzyszyły wystawy, wieczory poetyckie, konferencje, warsztaty.

Animatorzy kultury mogli podnosić swoje kwalifikacje podczas Studium Dyrygentów Chórów Polonijnych w Koszalinie, fotograficy i filmowcy uczestniczyli w 17. Trzynieckim Lecie Filmowym i warsztatach artystycznych w Czechach. Kultura polska była prezentowana w ramach XVII Seattle Polish Film Festival i X Polish Film Festival Los Angeles organizowanych przez Fundację AVE ARTE w Warszawie.

Dzieci z Białorusi brały też udział w VII Festiwalu Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Iwoniczu Zdroju. Uczestniczyło w nim niemal 550 dzieci polskiego pochodzenia, mieszkających w ośmiu krajach świata. Pomoc finansowa z Polski umożliwiła młodzieży z zespołu Jutrzenka w Wołkowysku występ na Jarmarku św. Jakuba w Lęborku, chórowi Polesie z Brześcia podczas rewizyty w Rudzie Śląskiej, a grupie teatralnej „Szalone” – uczestnictwo w zorganizowanych specjalnie dla niej tygodniowych warsztatach teatralnych w Baranowiczach.

Na Białorusi dofinansowano wyjazdy kulturalno-poznawcze i historyczno-edukacyjne, wystawy, konkursy, występy chórów. Dzięki dotacjom z budżetu Kancelarii Senatu opiekowano się grobami polskich żołnierzy w Nowosiótkach, Feliksowie, Niecieczy, Surkontach, St. Wasiliszkach, Naczy. Przeprowadzono prace renowacyjno-porządkowe na polskich cmentarzach w Lebedziewie i Mińsku.

W sierpniu 2009 roku w Wilnie odbył się Zjazd Wilniuków. Wzięło w nim udział blisko 1000 osób, głównie z Polski, ale też z Wielkiej Brytanii, Białorusi, Szwecji i USA.

Wśród tradycyjnych wydarzeń kulturalnych, które wpisują się na stałe w kalendarz imprez polonijnych, w roku 2009 pojawiły się nowe, będące reakcją na potrzeby środowisk nowej migracji, np. w Edynburgu odbył się w ramach „Polska! Year” Festiwal Kultury Polskiej, w którym Polska została zaprezentowana jako kraj nowoczesny, z bogatą historią, różnorodną kulturą i tradycjami.

Kierunek czwarty.

Wspieranie kształtowania postaw obywatelskich w środowiskach polonijnych i polskich

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” we współpracy z organizacjami polskimi na Litwie przygotowało raport „Przestrzeganie praw mniejszości polskiej na Litwie”. Publikacja zawiera informacje na temat wdrożenia uprawnień polskiej mniejszości narodowej na Litwie, wynikających z podpisanych porozumień dwustronnych i wielostronnych oraz wewnętrznego ustawodawstwa litewskiego.

Senat RP VII kadencji jako jeden z priorytetów na rok 2009 wyznaczył aktywizację młodzieży polskiej i polonijnej w środowiskach lokalnych, m.in. przez szkolenie liderów.

Stowarzyszenie Szkoła Liderów w Warszawie po raz pierwszy zrealizowało program Szkoła Liderów Polonijnych. Słuchaczami byli głównie ludzie młodzi: 20- i 30-latkowie, zakorzenieni w krajach swego zamieszkania, którzy angażują się w życie polskiej społeczności na emigracji. Uczestnikami lipcowej edycji Szkoły Liderów byli przedstawiciele Polonii ze Stanów

Uczestnicy I Szkoły Liderów Polonijnych Europy Zachodniej z wicemarszałkiem Senatu Markiem Ziółkowskim

Zjednoczonych i Kanady. Druga edycja, sierpniowa, zgromadziła przedstawicieli Polonii z krajów Europy Zachodniej (z Irlandii, Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, ale też z Belgii, Szwecji, Norwegii, Finlandii, Holandii, Austrii i Hiszpanii). Każdorazowo w przedsięwzięciu udział wzięło 30 osób. Program szkoły jest ukierunkowany na działania wspierające rozwój kompetencji leaderskich uczestników, wzmocnienie ich więzi z Polską oraz tożsamości narodowej i kreowanie postaw obywatelskich.

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” zorganizowała w Polsce pilotażowe szkolenie z zakresu prowadzenia gospodarstw agroturystycznych. Miało na celu przedstawienie efektów funkcjonowania gospodarstw agroturystycznych w Polsce, integrację kwater agroturystycznych na Litwie wokół określonego produktu turystycznego oraz wypracowanie skutecznej metody działania i promocji.

W roku 2009 opieką objęto organizacje harcerskie. Kontynuując projekt z 2008 roku, zorganizowano np. obozy i warsztaty historyczne i językowe dla dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia z okolic Sławuty, z udziałem przedstawicieli ZHR. Na Litwie odbył się Zlot XX-lecia odrodzonego ZHP pod hasłem „Wczoraj, dziś, jutro”. Było to podsumowanie dwuddekadowej działalności ZHP na Litwie.

Kierunek piąty.

Upowszechnianie wiedzy o Polsce, języku, kulturze, kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków w świecie, w szczególności wspieranie działalności programowej i infrastruktury redakcji radiowych, telewizyjnych, czasopism polonijnych i portali internetowych

W ramach programu upowszechniania polskiego słowa drukowanego, mówionego, a także coraz częściej przesyłanego elektronicznie, Senat RP dofinansował koszty redakcyjne, wydawnicze i koszty kolportażu periodyków polskojęzycznych wydawanych na całym świecie. Były wśród nich: „Głos Nauczyciela”, „Podhalańin”, „Gwiazda Polarna” wydawane w USA, „Jutrzenka”, „ProgreSSive–Dla Młodzieży” w Mołdawii, „Polonik Monachijski”, „Po prostu”

w Niemczech, „Żongler” oraz „Jupiter” w Austrii, „Dziennik Polski”, „Tygodnik Polski”, „Horyzonty” w Wielkiej Brytanii. Za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” wsparcie uzyskało siedem tytułów prasowych na Białorusi, osiem na Litwie, dwa na Łotwie, 16 na Ukrainie. Dzięki dotacji senackiej można było usłyszeć kilkanaście audycji radiowych i obejrzeć dziesięć programów telewizyjnych w języku polskim na Wschodzie, w także usłyszeć audycje na falach Radia Róża nadającego z Brukseli czy Radia Flora z Hanoweru. Z inicjatywy Fundacji „Semper Polonia” powstał nowy portal internetowy, adresowany do młodego pokolenia Polonii i młodej emigracji zarobkowej „Iuvenum Polonia”. W pierwszych tygodniach funkcjonowania portal odwiedziło ponad 2 tys. osób. Jako reakcja na potrzeby migrantów poakcesyjnych, obok tytułów prasowych („Nasz Głos” w Irlandii, „Spod znaku Afrodyty” na Cyprze) pojawiły się portale przy dotychczasowych tytułach prasowych (w Szwecji „Plmagazyn”) i fora internetowe („Suecia Polonia”). Senat RP finansował serwisy internetowe tworzone w Polsce dla Rodaków za granicą, w tym Kresy.pl i kresy24.pl. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” prowadziło też portal internetowy „Świat Polonii” i Polonijny Bank Danych. W trosce o podnoszenie poziomu polskich mediów za granicą Prezydium Senatu zleciło organizację szkoleń informatycznych z zakresu obsługi Internetu, tworzenia stron, obsługi dziennikarskich programów komputerowych dla organizacji, stowarzyszeń, redakcji polskich na Wschodzie. Wybrane redakcje ze Wschodu wspomagano prenumeratą prasy.

Małopolskie Forum Współpracy z Polonią w Tarnowie, korzystając ze wsparcia finansowego Senatu, zorganizowało XVII Światowe Forum Mediów Polonijnych Tarnów – Śląsk 2009 dla 150 dziennikarzy polonijnych. Przyjęta formuła spotkań służy promocji Polski przez prezentację poszczególnych regionów i zachęca do większego zaangażowania Polonii i Polaków za granicą w promowanie polskich spraw w świecie.

Kierunek szósty.

Pomoc socjalna i charytatywna dla najbardziej potrzebujących środowisk polskich i polonijnych w świecie

Najważniejszym celem tego programu jest pomoc osobom w trudnej sytuacji materialnej, szczególnie na Wschodzie. Na Białorusi sfinansowano wynagrodzenia nauczycieli polskich i pomoc rzeczową. Wielu osobom umożliwiono leczenie, badania, zakup leków. Na Litwie z pomocy charytatywnej, udzielanej dzięki dotacjom Senatu, skorzystało w roku ubiegłym 252 dzieci z domów dziecka w Solecznikach, Podbrodziu i Wilnie oraz 24 członków Klubu Byłych Żołnierzy AK. Przyznano też zapomogi losowe osobom w Mołdawii, na Ukrainie, Litwie, w krajach Kaukazu, Kazachstanie, Uzbekistanie, Rosji i Serbii. Senat RP za pośrednictwem organizacji w Polsce wspierał zdolnych uczniów z polskich placówek oświatowych poza granicami, obejmując ich specjalnymi stypendiami. Dzięki tym środkom Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” kontynuowało program stypendialny dla studentów polonijnych studiujących w Polsce. W roku 2009 z tej formy pomocy skorzystało 383 studentów studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich. Akcją pomocy socjalnej studentom z Białorusi polskiego pochodzenia studiującym w Polsce realizowała Fundacja „Edukacja i Przyszłość” w Białej Podlaskiej. Ważnym elementem pomocy, integrującym środowiska polonijne i polskie na Wschodzie, są corocznie finansowane akcje świątecznej pomocy, którym towarzyszą mikołajkowe spotkania, wspólne kolędowanie, wizyty licznych zaangażowanych w akcje

Dzieci z litewskich sierocińców u rodzin polskich na Pomorzu

Grodzieńskie przedszkolaki

wolontariuszy. Spośród polskich organizacji pozarządowych dziełem obdarowywania naszych Rodaków szeroko zajmowały się Caritas Polska (3000 beneficjentów na Białorusi i 2000 na Ukrainie), Fundacja na rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny w Białymstoku („Podarujmy dzieciom święta”, skierowana dla Białorusi), Fundacja „Wileńszczyzna” w Warszawie (Polski Dzień Dziecka na Litwie), Fundacja „Oświata Polska za Granicą” w Warszawie (pomoc świąteczna dla rodzin polskich na Wschodzie, zwłaszcza dzieci).

Swoistym rodzajem pomocy, realizowanej przez Fundację Przyjaciół Wilna i Grodna „Serce Dzieciom” w Gdyni i zaprzyjaźnionych z nią dobroczyńców, są corocznie akcje przyjazdu dzieci polskich z litewskich sierocińców do polskich rodzin na Pomorzu na Święta Bożego Narodzenia oraz Wielkanoc.

Warto podkreślić, iż w realizację wszystkich zadań, prócz wolontariuszy, często angażują się lokalne władze i prywatni sponsorzy.

Rok 2010

Prezydium Senatu w lipcu 2009 roku ustaliło priorytety w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą na rok 2010. Jednym z nich było promowanie kształcenia w języku polskim i wspieranie szkolnictwa polskiego w krajach sąsiednich, a także wzmacnianie inicjatyw oświatowych młodej emigracji. Szczególną uwagę zwrócono na upowszechnianie wiedzy o kulturze

polskiej i dziedzictwie narodowym z uwzględnieniem 200. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina i 150. rocznicy urodzin Ignacego Jana Paderewskiego, a także na krzewienie wiedzy historycznej wśród młodego pokolenia Polonii i Polaków poza granicami w kontekście 600. rocznicy bitwy pod Grunwaldem oraz 70. rocznicy Zbrodni Katyńskiej. Istotnymi wyzwaniami było podejmowanie działań służących integracji środowisk polonijnych i polskich w świecie przez szkolenie liderów polonijnych i rozwijanie współpracy środowisk zawodowych w kraju i za granicą, a także wspieranie programów skierowanych na pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej.

Za ważną kwestię uznano wspomaganie rozwoju mediów polonijnych i polskich poza granicami, ze szczególnym uwzględnieniem mediów elektronicznych.

Kierunek	Kwota przyznanej dotacji (zł)	Udział (proc.)
1. Wspieranie organizacji i środowisk polonijnych i polskich w świecie	10 295 541	17,13
2. Wspieranie oświaty	26 165 343	43,53
3. Promowanie kultury polskiej i ochrona polskiego dziedzictwa narodowego poza granicami kraju	8 512 882	14,16
4. Wspieranie kształtowania postaw obywatelskich w środowiskach polonijnych i polskich	3 195 055	5,32
5. Upowszechnianie wiedzy o Polsce, języku i kulturze oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków	9 107 876	15,15
6. Pomoc socjalna i charytatywna	2 831 297	4,71

Kierunek pierwszy.

Wspieranie organizacji i środowisk polonijnych i polskich w świecie

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” objęło finansowym wsparciem 275 organizacji polskich i polonijnych w 41 krajach. Jednym z priorytetów organizacji polonijnych w krajach Unii Europejskiej, które otworzyły rynek pracy dla Polaków, było tworzenie punktów wsparcia dla nowo przybyłych Rodaków, np. w Irlandii udzielono pomocy duszpasterstwu polskiemu w Dublinie, które prowadzi Centrum Informacji Społecznej i Prawnej dla emigrantów z Polski, poradnię psychologiczną w Dublinie, realizującą program psychoterapii w ośrodkach w Dublinie, Limerick, Newbridge, Carlow, a także pomoc psychologiczną on-line. W Wielkiej Brytanii największą pomoc otrzymało Zjednoczenie Polskie. Organizacja ta prowadziła punkt informacyjno-doradczy dla nowej emigracji, szkoliła liderów polonijnych oraz prowadziła stronę internetową.

W Polsce jednym z największych wydarzeń integrujących Polaków z różnych krajów świata były VIII Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne Zakopane 2010. W igrzyskach uczestniczyło 750 zawodników z 26 krajów, którzy rywalizowali w dziewięciu dyscyplinach zimowych. Najliczniejszą ekipę stanowili Polacy z Kanady – 103 zawodników, Litwy – 83, Ukrainy – 75, Szwecji – 62.

Celem wspierania organizacji i środowisk polskich na Wschodzie była ich aktywizacja. W Rosji Niekomercyjne Partnerstwo „Dom Polski” w Czerniachowsku otrzymało dofinansowanie na zorganizowanie IV Forum Polonijnego „Dziedzictwo kulturowe Polaków w obwodzie kaliningradzkim”. W dwudniowym spotkaniu wzięło udział 116 osób. W programie były wykłady, dyskusje, prezentacja działalności organizacji polonijnych regionu. Odbyły się też koncerty, wystawa prac artystycznych oraz uroczyste wręczenie Kart Polaka. Fundacja „Semper Polonia” kontynuowała wspieranie integracji ruchu polonijnego za pośrednictwem klubów stypendystów.

W ramach realizacji priorytetu *Wspieranie programów skierowanych na pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej* przeprowadzono warsztaty edukacyjne oraz szkolenia na temat pozyskiwania środków z funduszy unijnych na działalność organizacji polonijnych. W Domu Polonii w Pułtusku odbyła się druga edycja szkolenia „Euro dla Polonii II” dla przedstawicieli organizacji polonijnych i polskich poza granicami kraju oraz przedstawicieli polskich organizacji pozarządowych. W drugiej edycji szkolenia „Euro dla Polonii” zostały omówione trzy możliwości uzyskania wsparcia: w ramach programów operacyjnych składających się na Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013, Programów Wspólnotowych Unii Europejskiej, a także zlecenia przez Senat RP zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

Kierunek drugi. **Wspieranie oświaty**

Pomoc adresowana do polskich szkół i placówek oświatowych miała na celu utrzymanie i rozwój infrastruktury, fundowanie stypendiów, podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli i doposażanie placówek w pomoce dydaktyczne, organizowanie pobytów edukacyjnych w kraju i za granicą, konkursów, olimpiad wiedzy o języku i kulturze Polski, stwarzanie warunków umożliwiających wychowanie przez sport. Za pośrednictwem Fundacji „Oświata Polska za Granicą” dofinansowano udział 35 osób w jedenastodniowym

Warsztaty
ekonomiczne
realizowane
przez Fundację
„Semper Polonia”
w Grodnie

programie edukacyjnym „Polska w Górach Skalistych” w Canmore w Kanadzie, skupiającym studentów i absolwentów polskiego pochodzenia z Kanady, USA, Wielkiej Brytanii i Polski. W programie seminarium znalazły się wykłady, warsztaty dyskusyjne i filmy poświęcone tematyce związanej z dziedzictwem polskiej kultury, literatury i sztuki.

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” kontynuowało akcję „Lato z Polską”, w której uczestniczyło 3135 polskich dzieci z Białorusi w wieku 10–14 lat. W jej przeprowadzenie zaangażowało się 66 jednostek samorządu terytorialnego z całej Polski. Na Litwie odbyła się II Konferencja Polskich Macierzy Szkolnych z Europy w Wilnie oraz obchody 20-lecia Polskiej Macierzy Szkolnej. W ramach zadań służących wychowaniu przez sport zorganizowano polonijne igrzyska i turnieje sportowe, zakupiono sprzęt sportowy dla drużyn i klubów polonijnych. Fundacja „Semper Polonia” działała na rzecz rozwoju oświaty polonijnej i polskiej poza granicami, realizując kolejne edycje programów „Ex Libris Polonia”, „Szansa dla maturzystów”, program stażowy dla stypendystów fundacji i absolwentów szkół wyższych aktywnie działających na rzecz Polonii. Ponadto zrealizowano warsztaty ekonomiczne dla byłych i obecnych stypendystów zainteresowanych przedsiębiorczością i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej i warsztaty informatyczne.

Caritas Polska kontynuował dzieło organizacji letnich pobytów dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia mieszkających poza krajem.

W ramach priorytetu *Promowanie kształcenia w języku polskim i wspieranie szkolnictwa polskiego w krajach sąsiednich, a także wzmacnianie inicjatyw oświatowych młodej emigracji* wsparcia udzielono m.in.: Polskiej Macierzy Szkolnej, Zrzeszeniu Nauczycielstwa Polskiego, szkołom polskim i punktom nauczania języka polskiego w Londynie na warsztaty metodyczne dla nauczycieli języka polskiego i przedmiotów ojczystych oraz zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia. Dofinansowano organizację VI Letniej Szkoły Języka i Kultury Polskiej nad Bajkałem „Bliżej Ojczyzny” oraz kontynuowano program stypendialny Fundacji „Semper Polonia” dla studentów polskiego pochodzenia studiujących w krajach zamieszkania. Grodzieński Ośrodek Dydaktyczny w Białymstoku otrzymał pomoc na organizację

studiów zaocznych. Mazurskie Towarzystwo Naukowe w Elku zorganizowało kolonie języko--historyczne dla młodzieży ze Szkoły Średniej nr 10 w Lidzie na Białorusi. Sporządzono także obszerny raport w sprawie stanu oświaty polskojęzycznej na Litwie. Badania terenowe prowadzone były w pięciu rejonach Litwy (solecznickim, szyrwinckim, święciańskim, trockim i wileńskim) oraz w samym Wilnie, gdzie łącznie funkcjonuje w ramach litewskiego systemu oświaty sieć 99 szkół dla młodych Polaków.

Kierunek trzeci.

Promowanie kultury polskiej i ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju

Przykładami zadań zleconych w tym kierunku są programy realizowane z udziałem Polonii i Polaków poza granicami kraju na całym świecie, np. XIV Międzynarodowy Festiwal Szkolnych Zespołów Teatralnych w Wilnie na Litwie, spotkania poetyckie „Maj nad Wilią”, wsparcie Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, placówki zajmującej się gromadzeniem, przechowywaniem, opracowywaniem i konserwacją zbiorów, organizowaniem wystaw, wykładów, sympozjów, koncertów, a także działalnością redakcyjno-wydawniczą.

W ramach wydarzeń polonijnych odbywających się w Polsce miały miejsce kolejne edycje corocznych spotkań. Do Rzeszowa, na IV Letnie Polonijne Studium Choreograficzne, przyjechały 74 osoby z 17 krajów. W Koszalinie w tradycyjnych polonijnych warsztatach chóralnych i festiwalu chórów polonijnych wzięło udział 120 osób z 21 państw. W ramach festiwalu odbył się przegląd chórów polonijnych, które koncertowały w 11 miejscowościach województwa zachodniopomorskiego. Do udziału w warsztatach zakwalifikowano 184 śpiewaków z dziesięciu chórów w dziesięciu krajach. W Pile i Jastrowiu odbył się XXI Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Bukowińskie spotkania”. Wzięło w nim udział 790 wykonawców z 32 zespołów z Ukrainy, Słowacji, Rumunii, Węgier, Serbii i Polski.

Wspierano także środowiska migrantów w krajach Unii Europejskiej. W Holandii wsparcie otrzymało Stowarzyszenie „Scena Polska” na dofinansowanie działalności kulturalnej i oświatowej, w tym jubileuszu 10-lecia Sceny Młodych.

Włosko-Polskie Towarzystwo Fryderyka Chopina zorganizowało dla mieszkańców Wilna uroczystości i koncerty pn. „Rok Chopinowski w Wilnie”. W Rzeszowie odbyło się forum polonijnych przedstawicieli amatorskiego ruchu artystycznego pod nazwą: „Kultura polska poza granicami kraju”. Miało na celu upowszechnienie w środowiskach polonijnych wiedzy o życiu i twórczości Fryderyka Chopina. Do rocznic przypadających w 2010 roku nawiązywały także tematy prac wykonanych podczas warsztatów plastycznych dla młodzieży polskiej „Fryderyk Chopin, Władysław Jagiełło pod Grunwaldem, Ignacy J. Paderewski”. Dofinansowano konkurs pianistyczny dla artystów z Polski, Kanady i USA – Amerykański Konkurs Pianistyczny im. Ignacego Paderewskiego.

W Warszawie zorganizowana została wystawa z okazji 150. rocznicy urodzin Ignacego Jana Paderewskiego oraz przeprowadzono III Konkurs Zespołów Kameralnych im. I. J. Paderewskiego. Wielkopolskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w Ostrowitem zorganizowało konkurs wiedzy „Fryderyk Chopin – życie i twórczość” dla 580 uczestników, przedstawicieli środowisk polskich i uczniów szkół z nauczaniem języka polskiego na Ukrainie.

Kierunek czwarty.

Wspieranie kształtowania postaw obywatelskich w środowiskach polonijnych i polskich

W roku 2010 obchodzono jubileusz 100-lecia harcerstwa. W Zegrzu został zorganizowany VII Światowy Zlot „Twierdza”, w którym udział wzięli polscy harcerze z Australii, Danii, Francji, Kanady, Polski, USA, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Argentyny, Ukrainy, Litwy, Kazachstanu, Białorusi. Podczas 14-dniowego pobytu młodzież uczestniczyła w obchodach rocznicy Powstania Warszawskiego, grze harcerskiej śladami powstańców, przemarszu do Muzeum Powstania, Dniu Sportu, konkursie „Harcerstwo ma talent”. Dotacją Kancelarii Senatu wsparto konferencję „Polska inteligencja ze Wschodu – teraźniejszość i perspektywy”, w której uczestniczyło około 100 osób z Polski, Ukrainy, Litwy.

Zadania realizowane przez polskie organizacje pozarządowe dla środowisk polskich i polonijnych były odpowiedzią na apel Prezydium Senatu o aktywizację młodego pokolenia Polonii i Polaków poza granicami w krzewieniu wiedzy historycznej, w kontekście uroczystych obchodów rocznic przypadających w 2010 roku, w szczególności 600. rocznicy Bitwy pod Grunwaldem oraz 70. rocznicy Zbrodni Katyńskiej, wyrażony w jednym z uchwalonych priorytetów.

Stowarzyszenie Samorządów Powiatu Dąbrowskiego w Dąbrowie Tarnowskiej zorganizowało konferencję „Trzy pokolenia pokatyńskie”, w której udział wzięło 100 uczestników z Rosji, Ukrainy, Białorusi i Litwy. Warmińsko-Mazurski Szkolny Związek Sportowy w Olsztynie był organizatorem „Biegów grunwaldzkich z okazji 600. rocznicy Bitwy pod Grunwaldem”, czterodniowej imprezy, w której zapewniono udział 65 uczestnikom z Litwy i Białorusi.

W ramach priorytetu *Wspieranie programów służących integracji środowisk polonijnych i polskich w świecie* w wymiarze regionalnym i globalnym, w szczególności przez szkolenie liderów polonijnych i rozwijanie współpracy środowisk zawodowych w kraju i za granicą Stowarzyszenie Szkoła Liderów w Warszawie zorganizowało projekt o charakterze edukacyjnym: II Szkoła Liderów Polonijnych. Program szkoły, obejmujący cykl warsztatów, wykładów i wizyt studyjnych, adresowany był do aktywnych społecznie młodych Polaków i osób polskiego pochodzenia z Europy, Argentyny i Brazylii. Ukierunkowano go na działania wspierające rozwój kompetencji leaderskich uczestników, wzmocnienie ich więzi z Polską oraz tożsamości narodowej, a także kreowanie postaw obywatelskich. Wśród 49 uczestników z Europy znaleźli się przedstawiciele środowisk polonijnych i polskich poza granicami kraju z Niemiec, Francji, Łotwy, Czech, Słowacji, Węgier, Bułgarii, Rumunii, Chorwacji, Serbii, Czarnogóry i Macedonii. Z Argentyny i Brazylii w projekcie wzięło udział 20 osób.

Kierunek piąty.

Upowszechnianie wiedzy o Polsce, języku, kulturze, kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków w świecie, w szczególności wspieranie działalności programowej i infrastruktury redakcji radiowych, telewizyjnych, czasopism polonijnych i portali internetowych

W Ameryce Północnej dofinansowano gazety „Nowy Dziennik” z Nowego Jorku wraz z jego elektroniczną wersją, kwartalnik „Myśl” z Kanady, kwartalnik „Podhalanin” z Chicago, dwutygodnik „Gwiazda Polarna”. Dotację na prowadzenie działalności otrzymała polonijna telewizja Polvision. W Ameryce Łacińskiej pomoc otrzymały argentyński „Głos Polski” i „Nasza Gazeta” oraz brazylijski „Kurierek” i „Głos Polonii Paulistańskiej”.

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” zrealizowała program, którego celem była pomoc polskim redakcjom prasowym, radiowym, telewizyjnym i polskim organizacjom przez upowszechnianie polskiego słowa drukowanego, mówionego, przesyłanego elektronicznie, umożliwienie dostępu do rzetelnych informacji o wydarzeniach i problemach w miejscach zamieszkania Polaków na Wschodzie i w Polsce. Odbył się jubileuszowy X Zjazd Stowarzyszenia Dzienników w Językach Mniejszości oraz Językach Regionalnych MIDAS, zrzeszającego 30 dzienników mniejszości narodowych wydawanych w krajach Unii Europejskiej. W zjeździe, zorganizowanym w Domu Kultury Polskiej w Wilnie z inicjatywy polskojęzycznego wydawanego na Litwie dziennika „Kurier Wileński”, wzięli udział przedstawiciele mediów mniejszości narodowych z Finlandii, Rumunii, Słowacji, Czech, Łotwy, Danii, Niemiec, Włoch oraz Hiszpanii, w tym też reprezentacja Polonii i Polaków za granicą. Małopolskie Forum Współpracy z Polonią w Tarnowie było inicjatorem i realizatorem XVIII Światowego Forum Mediów Polonijnych „Tarnów – Poznań – Wielkopolska 2010”.

Jednym z priorytetów Senatu RP było wspomaganie rozwoju mediów polonijnych i polskich poza granicami, ze szczególnym uwzględnieniem mediów elektronicznych.

Pojawiło się wiele nowych serwisów elektronicznych, m.in. przygotowany przez Stowarzyszenie Emigracji Polskiej w Płocku serwis internetowy PCN – Polish Cooperation Network,

Fundacja „Semper Polonia” w Warszawie zrealizowała projekt „Polonijna Giełda Pracy”. W ramach tego priorytetu prowadzono także Portal Iuvenum Polonia. Dofinansowano założenie i prowadzenie strony internetowej Związku Polaków w Niemczech.

Kierunek szósty.

Pomoc socjalna i charytatywna dla najbardziej potrzebujących środowisk polskich i polonijnych w świecie

Kontynuowano program adresowany do osób polskiego pochodzenia zamieszkałych na Wschodzie, które ze względu na wiek, stan zdrowia, ciężkie warunki bytowe znalazły się w wyjątkowo trudnym położeniu materialnym. Wsparcia udzielono ludziom starszym, dotkniętym chorobą, kombatantom, osobom zasłużonym dla organizacji polskich na Wschodzie, animatorom i twórcom kultury polskiej. Dzieci i młodzież otrzymała pomoc polegającą na dofinansowaniu ich dożywiania, dojazdów do szkół, zakupie pomocy naukowych. Niezamożni zdolni uczniowie polskich placówek oświatowych objęci zostali specjalnymi stypendiami. Wsparcie w postaci zapomóg i nagród za pracę otrzymali również nauczyciele szkół społecznych. Założenia systemu kalkulacji zapomóg dla nauczycieli szkół społecznych zostały sporządzone przez Kancelarię Senatu we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Projekt systemu kalkulacji rocznej wysokości zapomóg został wypracowany w oparciu o średnią liczbę prowadzonych przedmiotów i liczbę godzin pracy nauczyciela, pomnożonych przez zaproponowaną przez MEN stawkę godzinową, odpowiadającą wynagrodzeniu nauczyciela kontraktowego. Zrealizowano akcję świątecznej pomocy dla Rodaków na Wschodzie, w której Caritas Polska przekazała paczki świąteczne dla 1000 Polaków na Białorusi, 1000 na Ukrainie i 500 na Litwie. W przekazywaniu paczek uczestniczyły również Fundacja „Oświata Polska za Granicą”, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” i Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” realizujące zadanie „Świąteczna paczka”. Paczkami zajmowało się też Forum Organizacji Pozarządowych Działających na rzecz Osób Niepełnosprawnych, Chorych i Ich Rodzin „Razem” z Zabrza w ramach zadania „Paka dla Polaka”, Stowarzyszenie „Nasza Gmina” w Dulcy Małej, Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Grodna i Wilna, białostocka Fundacja na rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny w akcji „Podarujmy dzieciom święta”. Dzięki środkom senackim świąteczne paczki dotarły do Polaków na Ukrainie, Białorusi, Litwie, Łotwie i w obwodzie Kaliningradzkim. Pomoc przekazywana była przez parafie, szkołyki sobotnie, szkołyki parafialne, organizacje polskie.

Rok 2011

W lipcu 2010 roku Prezydium Senatu określiło priorytety finansowania zadań na 2011 rok. Wśród najważniejszych, obok rozwoju szkolnictwa polskiego oraz promowania języka i kultury polskiej poza granicami kraju, wzmocnienia kondycji mediów polonijnych i polskich, znalazły się zadania dotyczące aktywizacji społecznej i obywatelskiej środowisk polonijnych i polskich za granicą w życiu publicznym krajów zamieszkania, programy skierowane na pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej, a także na upowszechnianie wiedzy o międzynarodowych standardach ochrony praw mniejszości narodowych i etnicznych, ze szczególnym uwzględnieniem społeczeństw państw członkowskich Unii Europejskiej oraz krajów objętych programem Partnerstwa Wschodniego.

Kierunek	Kwota przyznanej dotacji (zł)	Udział (proc.)
1. Wspieranie organizacji i środowisk polonijnych i polskich w świecie	9 858 120	15,93
2. Wspieranie oświaty	27 635 064	44,65
3. Promowanie kultury polskiej i ochrona polskiego dziedzictwa narodowego poza granicami kraju	10 053 572	16,24
4. Wspieranie kształtowania postaw obywatelskich w środowiskach polonijnych i polskich	3 142 003	5,08
5. Upowszechnianie wiedzy o Polsce, języku i kulturze oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków	8 530 000	13,78
6. Pomoc socjalna i charytatywna	2 678 569	4,33

Kierunek pierwszy.

Wspieranie organizacji i środowisk polonijnych i polskich w świecie

Jak co roku, setki organizacji polonijnych i polskich w ponad 50 krajach mogło rozwijać działalność programową w swoich siedzibach dzięki pomocy finansowej na utrzymanie domów polskich, centrów kultury i języka polskiego, ośrodków informacyjnych oraz wielu innych miejsc, w których prowadzona jest działalność o charakterze polonijnym.

Zgodnie z uchwałą Prezydium Senatu z 22 lipca 2010 roku w sprawie określenia priorytetów finansowania zadań polonijnych w 2011 roku, ważnym działaniem Senatu było wsparcie tych organizacji, które dbają o ochronę praw polskiej mniejszości narodowej w krajach zamieszkania, a zwłaszcza propagują prawo do rozwoju kultury i kształcenia w języku polskim. Ta pomoc dotarła przede wszystkim do Polaków na Białorusi i Litwie. Przykładem realizacji tego ważnego dla Senatu zagadnienia jest działalność Europejskiej Fundacji Praw Człowieka z siedzibą w Wilnie, która prowadzi Centrum Pomocy Prawnej dla polskiej mniejszości narodowej. W tym roku fundacja jest gospodarzem dwóch szkoleń o prawach człowieka, adresowanych do studentów prawa, prawników i adwokatów. Tematy spotkań dotyczą walki o prawa mniejszości narodowych w sądach krajowych i międzynarodowych oraz prowadzenia spraw z zakresu pogwałcenia praw człowieka w Europejskim Trybunale Praw Człowieka. Na Litwie mieszka dziś około 250 tys. osób polskiego pochodzenia, których prawa nie są w pełni przestrzegane.

Coraz szersza działalność organizacji polonijnych pociąga za sobą konieczność poszukiwania nowych źródeł finansowania zadań. Odnosząc się do potrzeb organizacji, Senat uznał, że kluczowymi projektami będą te, które uczą pozyskiwania środków unijnych. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” koordynowało dwudniowe szkolenia w 11 krajach Unii Europejskiej, poświęcone zdobywaniu przez organizacje polonijne funduszy europejskich na swoją działalność. Idea prowadzenia szkoleń pod nazwą „Euro dla Polonii” została zapoczątkowana dwa lata wcześniej, we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego.

Inauguracja VIII Światowego Zlotu Młodzieży Polonijnej „Orle Gniazdo 2011”

Kierunkowym zadaniem realizowanym przy wsparciu Senatu był odbywający się w Poznaniu VIII Światowy Zlot Młodzieży Polonijnej „Orle Gniazdo 2011”, w którym uczestniczyła 160-osobowa grupa młodych działaczy polonijnych z 18 krajów świata. Młodzież wzięła udział w warsztatach starego rzemiosła, wysłuchała koncertów muzyki dawnej oraz zwiedziła Poznań, Biskupin i Gniezno. Pomysłodawcą spotkań młodzieży polonijnej był w latach 90. Jan Paweł II. Pierwszy Światowy Zlot „Orle Gniazdo” odbył się na ziemiach Piastów w czasie pielgrzymki papieskiej do Gniezna w 1997 r. Zadanie zrealizowało Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Podobnie jak w latach poprzednich, wsparcie uzyskały punkty informacyjno-doradcze i poradnie psychologiczne dla nowej emigracji z Wielkiej Brytanii, Irlandii, Hiszpanii. Prezydium Senatu zleciło realizację konferencji „Nasza wspólna przyszłość”, której organizatorem jest Zjednoczenie Polskie w Wielkiej Brytanii. Konferencja tak zatytułowana odbyła się po raz pierwszy w 2010 roku i poświęcona była sytuacji społeczno-demograficznej Polonii i Polaków na Wyspach Brytyjskich. Podczas spotkania swój profil zaprezentowały nowo powstałe organizacje polonijne oraz brytyjskie organizacje pozarządowe zajmujące się problemami migrantów na Wyspach.

Kierunek drugi. Wspieranie oświaty

Senat żywo reaguje na potrzeby dydaktyczne, metodyczne i lokalowe społecznych szkół języka polskiego i przedmiotów ojczystych poza granicami. Wsparcie dla nich było kierowane za pośrednictwem zarówno doświadczonych polskich organizacji pozarządowych, obejmujących swymi działaniami wszystkie obszary geograficzne za granicą zamieszkiwane przez Polonię i Polaków, jak i mniejszych jednostek zainteresowanych głównie obszarem państw powstałych po rozpadzie ZSRR.

Realizując priorytetowy program wspierania szkolnictwa polskiego oraz promowania języka i kultury polskiej poza granicami, Prezydium po raz pierwszy zleciło do realizacji zadanie będące systemowym wsparciem szkół polskojęzycznych za granicą. Program Szkoła.PL realizowany przez Fundację Edukacja dla Demokracji ma na celu bezpośrednią pomoc

w bieżącej działalności polskich szkół uzupełniających, prowadzonych poza granicami Polski przez miejscowe organizacje i stowarzyszenia. Fundacja przekazała dotacje dla 37 działających szkół oraz wsparcie rzeczowe i merytoryczne dla 14 nowo powstających szkół. Program w pierwszej kolejności adresowany jest do organizacji działających na terenie Unii Europejskiej, Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu i Ameryki Północnej. Wśród beneficjentów zadania znalazły się szkoły m.in. z Francji (Ecole Nova Polska im. Stanisława Leszczyńskiego), Wielkiej Brytanii (Polska Szkoła Sobotnia im. Mikołaja Kopernika w Peterborough), Holandii (Polska Szkoła Sobotnia i Klub Malucha w Oss), Litwy (Szkolny Punkt Przedmiotów Ojczystych), Norwegii (Polska Szkoła Sobotnia im. Jana Pawła II) i Stanów Zjednoczonych (Polska Szkoła im. ks. Stanisława Cholewińskiego).

Wśród odbiorców dotacji znalazły się także Polskie Macierze Szkolne z Belgii, Czech, Białorusi, Litwy, Niemiec i Wielkiej Brytanii, które prowadzą bądź patronują współczesnym polskim szkołom przyciągającym w krajach Europy i poza nią coraz większą liczbę dzieci i młodzieży. Polska Macierz Szkolna w Wielkiej Brytanii, zrzeszająca obecnie ponad 100 polskich szkół sobotnich, zorganizowała w St. Albans konferencję służącą podniesieniu kwalifikacji zawodowych nauczycieli języka polskiego oraz dostosowaniu programu nauczania do nowych wymogów egzaminacyjnych.

Umożliwiając naukę tym, którzy ze względu na brak wykwalifikowanych nauczycieli nie mogą z niej korzystać bez pomocy z zewnątrz, Senat dofinansował koszty podróży 12 wolontariuszy z Polski do Argentyny, Brazylii, Haiti, Rosji i republik śródkowoazjatyckich oraz koszty materiałów programowych potrzebnych do rozpoczęcia zajęć z języka polskiego w środowiskach polonijnych.

Podobny cel spełniają organizowane po raz kolejny przez Stowarzyszenie Sympatyków Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego wyjazdowe szkoły o charakterze kursowo-warsztatowym do Mołdawii, Rosji, na Ukrainę, do Gruzji oraz – po raz pierwszy – do Estonii.

Istotny wymiar pomocy dydaktycznej i metodycznej stanowi od kilku lat kurs języka polskiego i propagowania kultury polskiej na Uniwersytecie w Toronto oraz na Uniwersytecie Manitoba w Winnipeg, w Kanadzie.

Ważne, ze względu na zdefiniowany przez Senat priorytet wspierania edukacji polskojęzycznej, są działania Fundacji Nowoczesna Polska. Zadanie polegające na publikacji utworów klasyki literatury europejskiej i polskiej pn. „Wolne lektury” realizowane jest po raz trzeci. Obecnie na stronach z siedmiojęzycznym interfejsem dostępnych jest 100 pozycji literackich. Fundacja realizuje również od 2010 roku projekt polegający na bezpłatnym udostępnianiu środowiskom polonijnym tekstów lektur szkolnych w formie audio. Po raz pierwszy w 2011 roku Fundacja opracuje podręcznik do wiedzy o społeczeństwie dla klas 11–12, przeznaczony dla młodych Polaków na Litwie.

Po raz 13. wspierany jest przez Senat program stypendialny Fundacji „Semper Polonia” przeznaczony dla studentów polskiego pochodzenia studiujących w krajach swojego zamieszkania. W tym roku uczestniczą w nim studenci z 24 krajów, a do tej pory ze świadczeń skorzystało około 10 tys. studentów polskiego pochodzenia uczących się i mieszkających w 38 krajach. W weryfikacji kandydatów na stypendystów biorą udział polskie placówki

dyplomatyczne. Fundacja „Semper Polonia” kontynuuje również program wyposażania polskich szkół za granicą, bibliotek polonijnych, parafialnych i publicznych oraz pracowni polonistycznych w zagranicznych wyższych uczelniach w książki, pomoce dydaktyczne oraz sprzęt audiowizualny i komputerowy. Pomoce naukowe trafiły m.in.: do Szkoły Polskiej w Nicei, Biblioteki Stowarzyszenia Polaków w Czarnogórze, Instytutu Sławistyki i Zachodnioeuropejskich Studiów na Uniwersytecie Karola w Pradze. Po raz kolejny fundacja zadbała o to, by zwiększyć szanse polonijnych maturzystów z 11 krajów w dostaniu się na studia wyższe. Pilotażowo, w tym roku, uczniom ostatniego roku szkoły średniej w przygotowaniach do egzaminów pomagają obecni i byli stypendyści Fundacji „Semper Polonia”, którzy jako wolontariusze współpracują z kadrą pedagogiczno-dydaktyczną kursów oraz polskimi placówkami dyplomatyczno-konsularnymi.

Cykliczne zadania stanowią nie mniej ważny aspekt wsparcia oświaty polonijnej. Na tegoroczną polonijną akcję letnią, z której skorzystało ponad 12 tys. dzieci i młodzieży z 24 krajów, m.in. z Łotwy, Rumunii, Mołdawii, Czech, Serbii, Czarnogóry, Niemiec, Kirgistanu, Senat przeznaczył 12,350 mln zł. Najliczniej byli reprezentowani młodzi Rodacy z Białorusi (ok. 5400 uczestników), Ukrainy (ok. 3400), Litwy (ok. 1800) i Rosji (ok. 1000). Prezydium Senatu zleciło 60 polskim organizacjom pozarządowym wykonanie 71 przedsięwzięć na terenie całej Polski. Ich partnerami w tych działaniach byli: resort edukacji, jednostki samorządu terytorialnego, KRUS, sponsorzy prywatni i wolontariusze. W wakacyjnej ofercie znalazło się wiele form letniego wypoczynku, w tym kolonie i obozy, warsztaty tematyczne (teatralne, plastyczne, taneczne, piosenki poetyckiej, historyczne, ekonomiczne), leaderskie, praktyki zawodowe.

Polonijna
akcja letnia

XV Światowe
Letnie Igrzyska
Polonijne
– Dolny Śląsk
2011

Co dwa lata ukoronowaniem imprez sportowych są igrzyska polonijne. W tym roku na Dolnym Śląsku odbyły się XV Światowe Letnie Igrzyska Polonijne. Do Wrocławia zjechało 1600 polonijnych sportowców z 32 krajów. Najliczniejsze drużyny przybyły z Kanady, Litwy, USA, Niemiec. Uczestnicy igrzysk rywalizowali ze sobą w 27 dyscyplinach. Zmagania sportowe odbywały się m.in. w jeździectwie, szachach, pływaniu, łucznictwie, szermierce, tenisie, wędkarstwie. Po raz pierwszy w historii tej imprezy gospodarzem było nie jedno miasto, ale cały region – Dolny Śląsk.

Powodzeniem cieszyły się konkursy i olimpiady wiedzy o języku, literaturze i kulturze Polski. Fundacja „Oświata Polska za Granicą” przekazała senacką dotację na przeprowadzenie XXII Republikańskiej Olimpiady Języka Polskiego i Literatury na Litwie. Mottem święta mowy były słowa Czesława Miłosza „...krajobrazy i być może duchy Litwy nigdy mnie nie opuściły”. W finałowych zmaganiach wzięło udział 33 uczestników, zwycięzców eliminacji miejskich i rejonowych. Gospodarzem tegorocznych eliminacji była Szkoła Średnia im. Michała Balińskiego w Jaszunach, w rejonie sołecznickim, w którym Polacy stanowią lokalną większość. Zwycięzcy wzięli udział w ogólnopolskim etapie olimpiady w Warszawie. XXII Olimpiada odbyła się po przyjęciu przez litewski Seimas oprotestowanej przez mniejszości narodowe nowelizacji ustawy o oświacie.

Fundacja „Świat na Tak”, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” i Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą były organizatorami konkursu dla dzieci i młodzieży polonijnej, pn. „Być Polakiem”, w którym nagrodzono 23 osoby z 12 krajów. Nadesłano 300 prac konkursowych, które miały bardzo różną formę: pisemną (opowiadanie, reportaż, wywiad, pamiętnik, list, esej) lub multimedialną (prezentacja, film itd.). Konkurs miał na celu zachęcić dzieci i młodzież do podtrzymywania polskich tradycji, wartości, kultury, języka. Idea zrodziła się w 2010 roku w Fundacji „Świat na Tak”, która w 30. rocznicę powstania „Solidarności” zorganizowała konkurs pn. „Wspomnienie »Solidarności« w mojej rodzinie”.

Kierunek trzeci.

Promowanie kultury polskiej i ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju

Problematyka promowania wśród młodego pokolenia Polonii i Polaków w świecie wiedzy o polskich osiągnięciach w dziedzinie kultury stanowi istotny fragment działań realizowanych przez Senat w zakresie krzewienia kultury polskiej oraz podtrzymywania i umacniania poczucia tożsamości narodowej. Kwestie te znajdują swoje odzwierciedlenie w licznych zadaniach realizowanych na terenie Polski oraz w środowiskach polonijnych.

Dużym zainteresowaniem Polonii cieszą się prezentacje polskich dokonań artystycznych za granicą, uczestnictwo w imprezach kulturalnych, spotkania z wybitnymi twórcami. Po raz drugi w Nottingham, w Anglii, mają miejsce imprezy promujące kulturę polską, w czasie których są wyświetlane polskie filmy, a dzieci i młodzież biorą udział w konkursie plastycznym. Prezentowany jest spektakl teatralny oraz prace twórców polskiego pochodzenia. Święto kultury polskiej tym razem potrwa aż cały miesiąc. Z kolei w Rzymie młodzież szkolna uczestniczy w porankach muzycznych, poświęconych słynnym polskim muzykom. Zarówno młode pokolenie Polonii z Europy, jak i starsze ma sposobność obejrzeć, dofinansowane przez Senat, wyjazdowe spektakle teatralne grane przez Salon Poezji, Muzyki i Teatru im. Jerzego Pilitowskiego z Toronto oraz zaprezentować swoje umiejętności artystyczne podczas przeglądu polskiej twórczości filmowej na XII Festiwalu Filmów Polskich w Los Angeles.

Przez dotowanie organizowanych w kraju ojczystym, specjalnie dla Polonii, warsztatów artystycznych, projekcji filmowych, koncertów, występów i spotkań z twórcami Senat stwarzał warunki do jak najszerszego dostępu do dóbr polskiej kultury narodowej. W realizacji przedsięwzięć uczestniczyły: Fundacja „Terra Humana”, organizując, w stulecie urodzin Czesława Miłozza, warsztaty teatralne pn. „W poszukiwaniu czasu zastygłego”, Towarzystwo im. Marii Konopnickiej, które na XX Jubileuszowym Światowym Festiwalu Poezji autorki Roty gościło ponad 350 wykonawców z kilkunastu państw, Dobrzyńsko-Kujawskie Towarzystwo Kulturalne, umożliwiając polskim grupom teatralnym ze Wschodu udział w VI Wakacyjnym Festiwalu Teatrów Dziecięcych zza Granicy, Stowarzyszenie Integracji i Rozwoju Kulturalnego Mniejszości Narodowych w Polsce „Czeremosz”, które przyjęło na węgorzewskiej scenie grupy polonijne m.in. z Litwy, występujące na XVI Międzynarodowym Festiwalu Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych Mniejszości Narodowych.

Za ważne dla podtrzymania świadomości narodowej i zainteresowania Polską Senat uznał również dokumentowanie śladów polskości. Wsparcia w należyтым zabezpieczeniu archiwów oraz zabytków polonijnych i przekazywaniu ważnych dokumentów archiwalnych do Polski Senat udzielił Fundacji Ośrodka „Karta”, organizującej ekspedycje dokumentacyjne do Wielkiej Brytanii, Rumunii, na Białoruś, Litwę i Ukrainę. Dotację otrzymały również Fundacja Kresy – Syberia na kontynuację budowy Audiowizualnego Archiwum Sybiraków i Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej na organizację konferencji naukowej pn. „Organizacyjna, wychowawcza i sportowa działalność harcerstwa na obczyźnie (1912–2010)”, dedykowanej pamięci Ryszarda Kaczorowskiego, ostatniego

prezydenta RP na uchodźstwie, druha harcmistrza, członka Szarych Szeregów. Fundacja Polonia-Ruthenia z dotacji senackiej przeprowadza inwentaryzację obiektów związanych z powstaniem 1863 roku na Żytomierszczyźnie, Kijowszczyźnie oraz mogił powstańców na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie.

Senat udzielił wsparcia polonijnym placówkom muzealnym i bibliotekom, m.in. na bieżącą działalność, udział w konferencjach i kwerendzie pracowników placówek, konserwację księgozbiorów, organizację wystaw w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, Muzeum Polskim w Chicago i Bibliotece Polskiej w Paryżu.

Kierunek czwarty.

Wspieranie kształtowania postaw obywatelskich w środowiskach polonijnych i polskich

Aktywizowanie społeczne i obywatelskie przedstawicieli Polonii Senat uznał za niezbędną dla zaangażowania Rodaków w sprawy publiczne w krajach zamieszkania. Szczególną aktywność wykazało środowisko studenckie oraz absolwenci uczelni wyższych, ponieważ Senat obecnej kadencji wprowadził nową formę opieki nad Polonią – włączył się w kształcenie liderów polonijnych. Do Polski, po raz trzeci, zjechali uczestnicy „Szkoły Liderów Polonijnych”. Tym razem z Australii, Brazylii, Nowej Zelandii, Litwy, Rosji i Ukrainy. W poprzednich latach Stowarzyszenie „Szkoła Liderów” realizowało przy wsparciu Senatu program warsztatów, szkoleń, wizyt studyjnych adresowany do młodych, aktywnych społecznie przedstawicieli Polonii i Polaków z Europy Zachodniej, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Słowacji, Czech, Węgier, Bułgarii, Rumunii, Serbii, Łotwy, Macedonii, Czarnogóry, Chorwacji oraz Brazylii i Argentyny.

W 2011 roku gościli w Senacie także uczestnicy VII edycji „Szkoły Liderów”, organizowanej przez Fundację „Semper Polonia”. Wśród liderów znaleźli się obecni i byli stypendyści fundacji działający w klubach stypendystów w 11 krajach. Młodzi ludzie omówili swoje działania dotyczące integracji Polonii w krajach zamieszkania, animowania życia kulturalnego, aktywności klubowej oraz wskazali na problemy z dostępem do szkół polskojęzycznych.

Z kolei w Toronto po raz trzeci odbyła się Międzynarodowa Konferencja Młodych Liderów Polonijnych Quo Vadis III. Pierwszy zjazd miał miejsce w Ottawie. Wzięli w nim udział studenci z całej Kanady. Trzecia edycja miała wymiar międzynarodowy i przekształciła się w ruch młodych ludzi z Ameryki i Europy. Już nie tylko studentów, ale osób, które pracują i robią karierę w biznesie, w lokalnej polityce krajów zamieszkania, a jednocześnie chcą budować mosty z krajem swoich przodków.

W ramach inicjatywy Senatu dotyczącej popularyzowania i pielęgnowania wiedzy o XX-wiecznych losach Polski Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej wraz z Biurem Edukacji Publicznej IPN przeprowadziły po raz piąty intensywny kurs historii najnowszej, przeznaczony dla polskich i polonijnych nauczycieli oraz animatorów kultury na całym świecie. Z wykładów, pokazów filmów historycznych oraz warsztatów, pokazujących, jak wykorzystać zdobytą na wykładach wiedzę w pracy z uczniami, skorzystało 38 nauczycieli z 13 krajów.

Kierunek piąty.

Upowszechnianie wiedzy o Polsce, języku, kulturze, kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski i Polaków w świecie, w szczególności wspieranie działalności programowej i infrastruktury redakcji radiowych, telewizyjnych, czasopism polonijnych i portali internetowych

W 2011 roku Senat kierował się szczególną troską o media polonijne. Wspierał rozwój bazy mediów elektronicznych, dotował zakup papieru i druk ponad 100 tytułów prasowych w 30 krajach oraz realizację ponad 50 polonijnych programów radiowych i telewizyjnych, zakup i konserwację serwerów potrzebnych do funkcjonowania redakcji, szkolenia dziennikarzy tworzących czasopisma, dystrybucję prasy oraz bezpłatną prenumeratę prasy dla środowisk polskich na Wschodzie.

Od wielu lat informacji o rodzinnym kraju oraz życiu polonijnym dostarcza Polakom m.in.: „Tygodnik Wileńszczyzny” (pismo Związku Polaków na Litwie), „Kurier Galicyjski” (niezależne pismo Polaków na Ukrainie), „Głos Polonii” (kwartalnik Polonii węgierskiej), wydawany w Stanach Zjednoczonych „Nowy Dziennik”.

Oknem na demokratyczny świat dla Polaków na Białorusi, którzy w bardzo ograniczonym zakresie mają dostęp do wolnej, niezależnej prasy, są redagowane i drukowane w Polsce, a dystrybuowane w kraju zamieszkania przy współpracy niezależnego Związku Polaków na Białorusi, „Magazyn Polski na Uchodźstwie” i „Głos znad Niemna na Uchodźstwie”, które od momentu powstania otrzymują wsparcie Senatu.

Głód informacji zaspokaja też nowa emigracja, która dzięki senackim dotacjom tworzy tytuły prasowe od podstaw bądź współtworzy istniejące. Uznanie czytelników cieszą się polsko-szwedzki kwartalnik polonijny „Suecia Polonia”, dwutygodnik „Nowy Czas”, którego celem jest m.in. budowanie mostów między Polakami przybyłymi do Wielkiej Brytanii podczas II wojny światowej a nową falą migracji (wychodzi w Londynie od 2006 r.), miesięcznik „Emigrant” (wydawany od 2009 r. w Szkocji i północnej Anglii), rocznik „Brzmienia/RockinBerlin 2011”.

Dla Polaków mieszkających w odległym Kazachstanie, Kirgistanie, Turkmenistanie czy krajach Kaukazu często jedyną szansą na kontakt ze współczesną polszczyzną jest program bezpłatnej prenumeraty prasy dla środowisk polskich na Wschodzie, który ma już 19 lat. Realizuje go Fundacja „Oświata Polska za Granicą”, wysyłająca czasopisma (np. magazyn historyczny „Mówią wieki”) do ok. 460 polskich szkół, przedszkoli, stowarzyszeń, bibliotek, klubów i parafii. Fundacja zaopatruje w prasę zwłaszcza największe skupiska polskie na Litwie, Łotwie, Białorusi, Ukrainie, w Czechach, a także Polonię w krajach byłej Jugosławii.

Sprzęt multimedialny, który jest niemalże w powszechnym użytkowaniu, pozwala na łatwe i wysokiej jakości odbieranie wiadomości płynących przez pismo, obrazy, dźwięk. Stąd coraz częściej redakcje czasopism tworzą wydania on-line. Jest to ukłon nie tylko w stronę najmłodszych użytkowników Internetu. Przykładem wspieranego przez Senat od 2011 roku czasopisma on-line, które zgromadziło wokół siebie uczestników cyklicznego spotkania integracyjnego, jest internetowy kwartalnik „Cosmopolitan Review”, wydawany w Montrealu,

w Kanadzie, cztery razy w roku przez absolwentów programu edukacyjnego „Polska w Górach Skalistych”. Kwartalnik pomaga utrzymać stały kontakt absolwentom programu oraz promować go wśród młodych Amerykanów i Kanadyjczyków polskiego pochodzenia. Ma czytelników w ok. 100 krajach.

Wiadomości polonijne, programy kulturowe i językowe są nadawane na całym świecie także przez odbiorniki telewizyjne i radiowe. Na ukraińskiej lokalnej antenie gości audycja „Polskie Radio Mariupola”, w Niemczech na antenie Radia Duisburg International nadawany jest polski program, a na Łotwie telewizja publiczna emituje program „Na Falach Daugawy” naświetlający wydarzenia z życia Polaków. Wyjątek stanowi Radio Znad Wilii, które jest samodzielną rozgłośnią radiową tworzoną przez Polaków na Litwie. Pierwszy sygnał nowej rozgłośni rozległ się 1 lipca 1992 roku, po odzyskaniu przez Litwę niepodległości.

Z myślą o młodych, przedsiębiorczych Rodakach Fundacja „Semper Polonia” wzbogaciła o nowe moduły portal Iuvenum Polonia, uruchomiony w 2009 roku. Ułatwia on nawiązywanie kontaktów między młodzieżą polonijną z całego świata i osobami zainteresowanymi sprawami Polonii i Polski, a dzięki współpracy z językoznawcami pielęgnuje poprawną polszczyznę.

Kierunek szósty.

Pomoc socjalna i charytatywna dla najbardziej potrzebujących środowisk polskich i polonijnych w świecie

Materialnym wyrazem patronatu i opieki Senatu RP nad Rodakami najbardziej oczekującymi wsparcia była, jak co roku, pomoc finansowa dla osób starszych i chorych, weteranów wojennych, honorowych członków organizacji polonijnych, artystów, inspiratorów i twórców sztuki ludowej i elitarnej.

Dzięki wsparciu Senatu Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie, Caritas Polska, Fundacja na rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny, Stowarzyszenie Pomocy Polakom na Wschodzie „Kresy”, Regionalne Stowarzyszenie Wschód – Zachód finansowały na Wschodzie dojazdy do szkół i dożywianie dzieci, przyznawały zasiłki dla nauczycieli i stypendia dla uzdolnionych uczniów i studentów, organizowały pomoc w zakresie zakupu leków oraz pomoc charytatywną dla Polaków znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej, koordynowały pobyty najuboższych dzieci u rodzin w Polsce, a także pobyty w kraju osób starszych i ubogich.

Istotnym wymiarem pomocy filantropijnej są przyznawane przez Senat zapomogi dla nauczycieli języka polskiego i przedmiotów ojczystrych, pracujących w szkołach skupionych przy organizacjach pozarządowych i parafiach. Jak dotąd, takie wsparcie otrzymali nauczyciele z 16 krajów Europy, Kaukazu i Azji Środkowej. W 2011 roku program jest realizowany przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” i Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” prowadzi również program stypendialny z udziałem środków będących w dyspozycji Kancelarii Senatu dla studentów polonijnych, studiujących w Polsce. W roku 2011, tylko w pierwszym semestrze, skorzystało z niego 233 studentów

Organizacja	Kwota dotacji
Stowarzyszenie Wspólnota Polska w Warszawie	105 772 450 zł
Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie w Warszawie	57 103 579 zł
Fundacja Semper Polonia w Warszawie	25 095 235 zł
Caritas Polska w Warszawie	11 462 887 zł
Stowarzyszenie Parafiada im. św. Józefa Kalasancjusza w Warszawie	5 143 942 zł
Fundacja Oświata Polska za Granicą w Warszawie	3 922 570 zł
Fundacja Wolność I Demokracja w Warszawie	3 044 604 zł
Oddział Warszawski Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców w Warszawie	2 423 874 zł
Stowarzyszenie Szkoła Liderów w Warszawie	1 653 419 zł
Fundacja Edukacja dla Demokracji w Warszawie	1 640 914 zł

studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich. Stowarzyszenie udziela pomocy niezamownym uczniom i studentom polskiego pochodzenia z krajów, które wraz z Polską weszły do Unii Europejskiej (Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Słowacji, Węgier) oraz z tych, w których dostęp do języka i kultury polskiej jest utrudniony (Białorusi, Kazachstanu, Rosji, Ukrainy i in.).

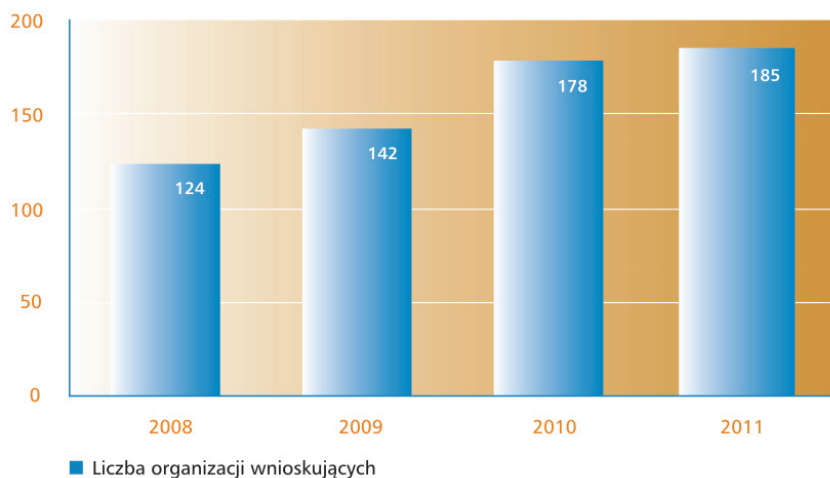
Studenci zagraniczni polskiego pochodzenia stanowili 29,75% ogólnej liczby 16 996 wszystkich cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach wyższych (publicznych i niepublicznych) w roku akademickim 2010/2011. W latach 2007–2011 skorzystało z tej formy pomocy 1980 studentów studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich.

Reasumując, należy stwierdzić, że Senat Rzeczypospolitej Polskiej VII kadencji wspierał przedsięwzięcia Polonii i Polaków za granicą, które niejednokrotnie na stałe zakorzeniły się w życiu społecznym naszych Rodaków poza granicami kraju. Kontynuował wspieranie tradycyjnych działań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą, ale i wprowadził szereg nowych form współpracy z Polonią. Między krajem a diasporą, w ciągu 20 lat opieki Senatu nad Polonią, ukształtował się taki rodzaj współpracy, w którym budowane są nowoczesne, partnerskie relacje. Senat VII kadencji przyjął założenie, że pomoc środowiskom polskim i polonijnym powinna wyzwalać wszelką aktywność naszych Rodaków: w integrowaniu środowiska Polaków poza granicami, we wzajemnym wspieraniu się, w tworzeniu elit, a także w poszukiwaniu dodatkowych źródeł finansowania zadań na rzecz Polonii. Senat dużo uwagi poświęca młodemu pokoleniu Polonii, aby nie tracić kontaktu z młodymi ludźmi urodzonymi już poza Polską albo tymi, którzy niedawno opuścili kraj.

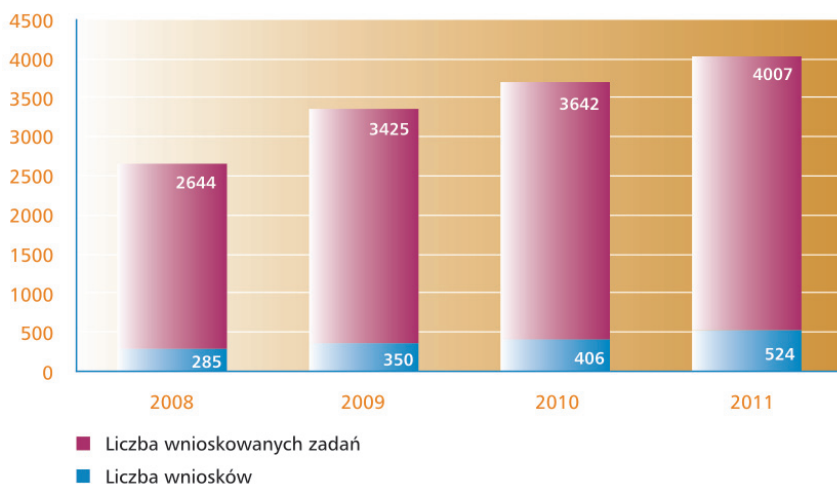
Kierunki i formy wsparcia zostały dostosowane do wzmożonych ruchów migracyjnych Polaków po przystąpieniu naszego kraju do Unii Europejskiej. Polonia i Polacy za granicą zaczęli być postrzegani jako ogromny kapitał dla Ojczyzny, bowiem odnosząc sukces w kraju zamieszkania, stanowią najlepszą wizytówkę i promocję Polski.

W VII kadencji Senatu o zlecenie zadań programowych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą ubiegało się 326 organizacji pozarządowych. Organizacje, które otrzymały najwyższą kwotę dotacji na wykonanie zadań o charakterze programowym, przedstawiono w poniższym zestawieniu.

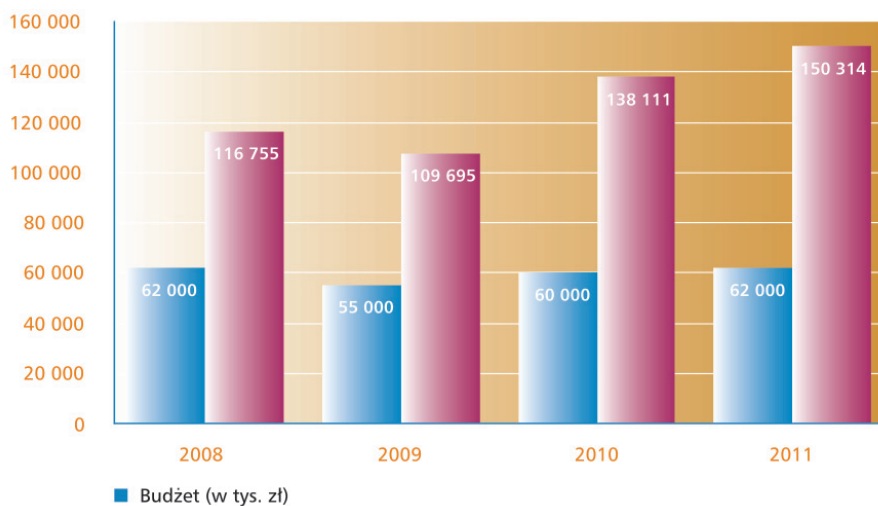
Liczba organizacji wnioskujących o zlecenie zadań rosta każdego roku, poczynając od 124 organizacji w 2008 roku do 185 organizacji w 2011 roku, co pokazano na wykresie.

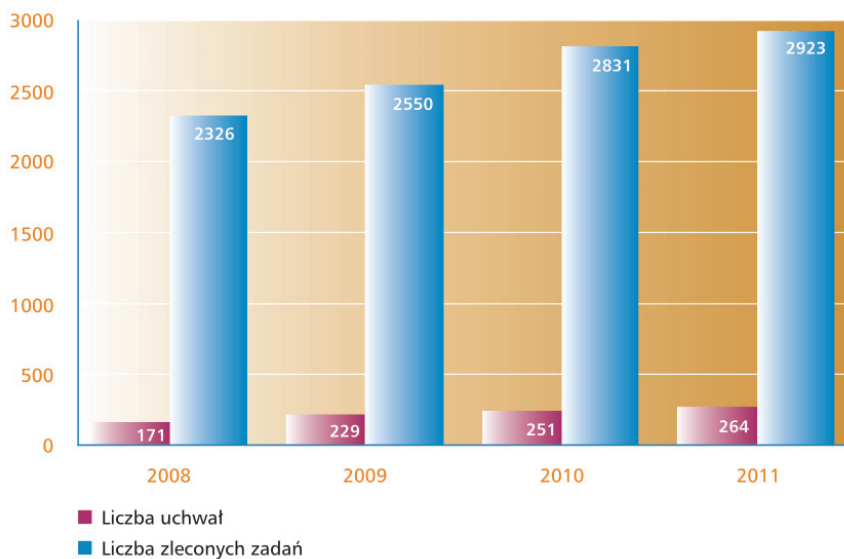
W czasie VII kadencji do Kancelarii Senatu wpłynęło łącznie 1565 wniosków o zlecenie zadań o charakterze programowym. Wnioski te obejmowały 13 718 zadań na łączną kwotę 514 873 898 zł. Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

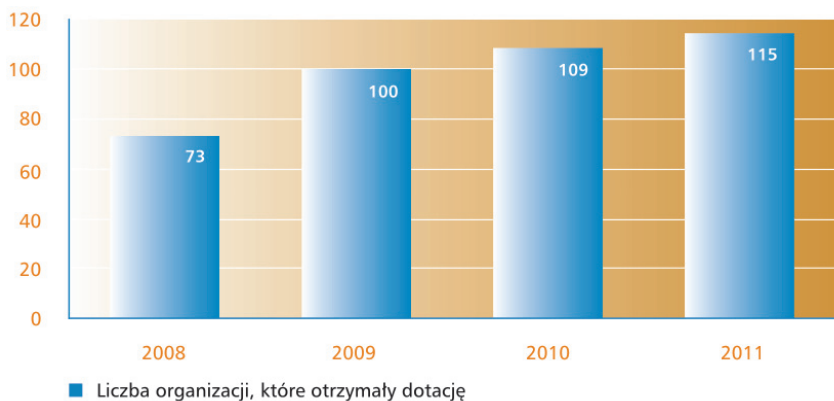
Złożone wnioski niemal w każdym roku opiewały na kwotę przekraczającą dwukrotność budżetu.

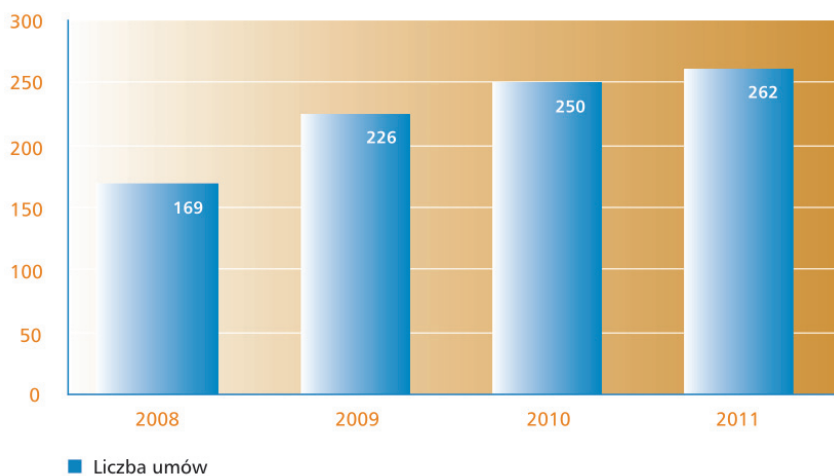
W latach 2008–2011 Prezydium Senatu podjęło 915 uchwał o zleceniu 10 630 zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

Dotacje zostały przyznane następującej liczbie organizacji w minionych latach:

Wykonując uchwały Prezydium Senatu, szef Kancelarii Senatu zawarł łącznie 907 umów na wykonanie zadań związanych z opieką nad Polonią i Polakami za granicą.

2.

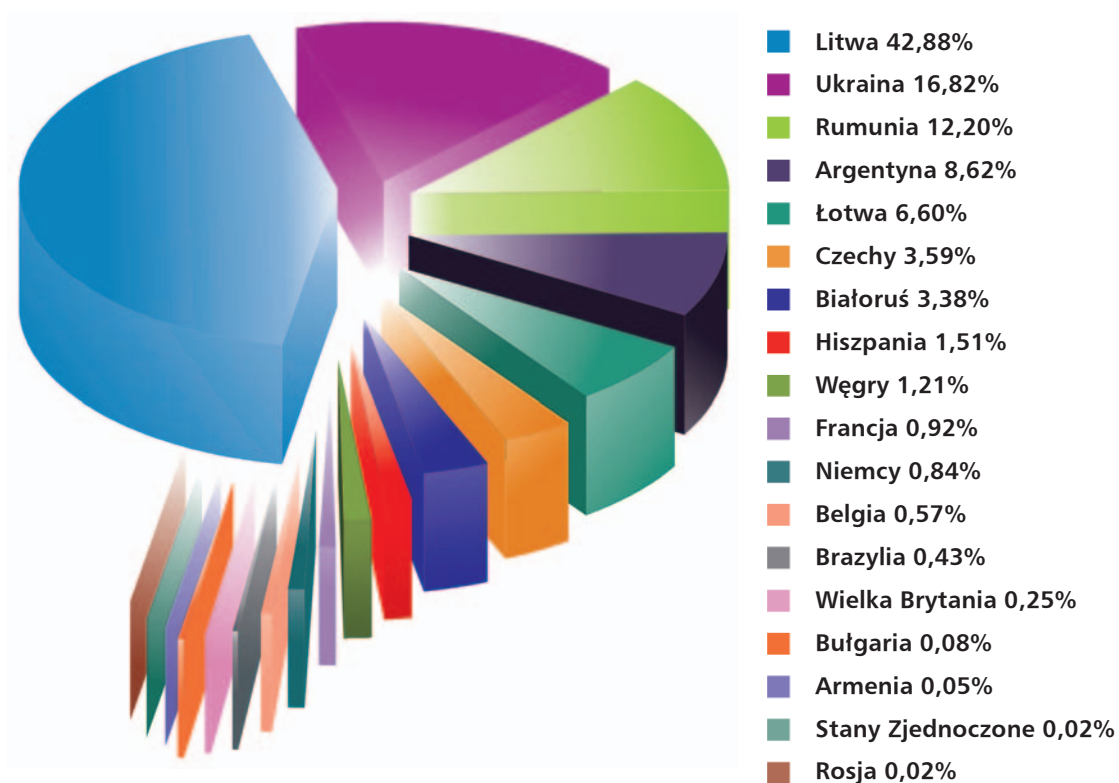
Zlecenie i realizacja zadań o charakterze inwestycyjnym

Zadania o charakterze inwestycyjnym są to finansowane częściowo lub w całości zadania zlecane przez Prezydium Senatu do realizacji organizacjom pozarządowym. Mogą dotyczyć kosztów budowy, przebudowy, remontów lub adaptacji obiektów poza granicami kraju, a także zakupów inwestycyjnych.

Decyzjami Prezydium Senatu VII kadencji pomoc o charakterze inwestycyjnym skierowana została do środowisk polskich i polonijnych w 18 krajach.

Zasięg terytorialny pomocy udzielonej decyzjami Prezydium Senatu w latach 2008–2011 w zakresie zadań inwestycyjnych obrazuje poniższy wykres.

Udział poszczególnych krajów w dotacjach przyznanych decyzjami Prezydium Senatu VII kadencji na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym

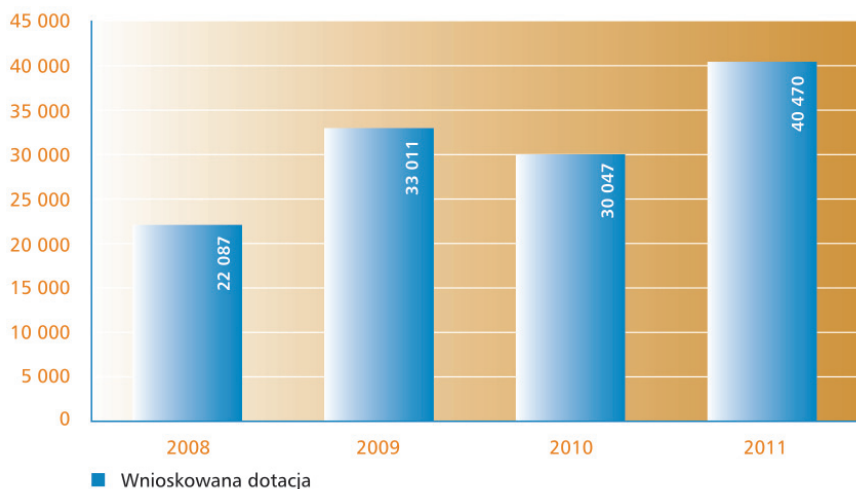

Podsumowanie kwot dotacji przyznanych decyzjami Prezydium Senatu VII kadencji na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym w latach 2008–2011 zawiera poniższe zestawienie:

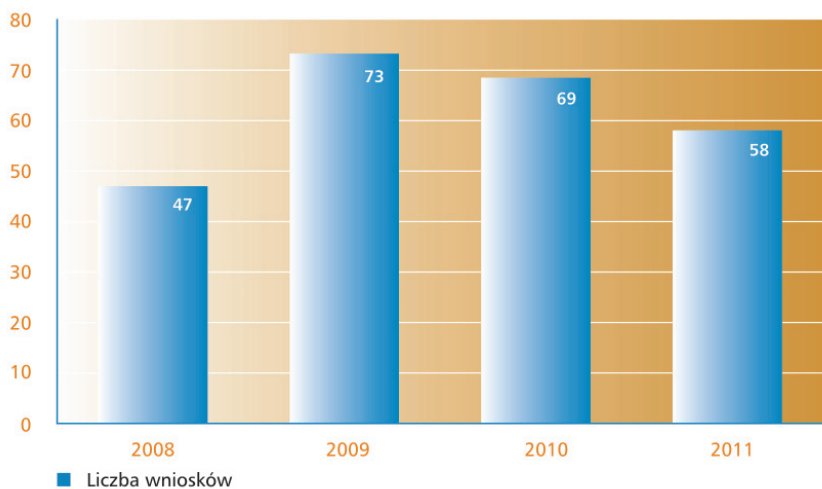
	Litwa	24 088 604,00 zł
	Ukraina	9 446 957,14 zł
	Rumunia	6 854 383,00 zł
	Argentyna	4 843 551,00 zł
	Łotwa	3 707 044,64 zł
	Czechy	2 018 599,00 zł
	Białoruś	1 896 301,66 zł
	Hiszpania	850 267,00 zł
	Węgry	680 839,00 zł
	Francja	518 192,00 zł
	Niemcy	474 314,00 zł
	Belgia	319 500,00 zł
	Brazylia	240 749,00 zł
	Wielka Brytania	141 176,00 zł
	Bułgaria	44 043,00 zł
	Armenia	25 455,00 zł
	Stany Zjednoczone	13 903,74 zł
	Rosja	9 626,00 zł

Wsparcie dla Polonii i Polaków za granicą w zakresie zadań o charakterze inwestycyjnym od lat utrzymuje się na poziomie gwarantującym zaspokojenie podstawowych potrzeb naszych Rodaków żyjących poza granicami kraju. Jednakże trudna sytuacja Polaków na Wschodzie oraz nowe zadania związane z falą migracji do krajów Europy Zachodniej wymagają zwiększenia nakładów na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym. Skala zgłaszanych do Kancelarii Senatu potrzeb weryfikowana jest co roku przez możliwości realizacyjne organizacji podejmujących się przeprowadzenia złożonego procesu inwestycyjnego w państwach o standardach prawnych często odległych od przyjętych w Polsce.

Wnioskowane kwoty o dotacje na zadania o charakterze inwestycyjnym w VII kadencji (w tys. zł)

Wnioski organizacji pozarządowych o zlecenie zadań o charakterze inwestycyjnym składane w VII kadencji

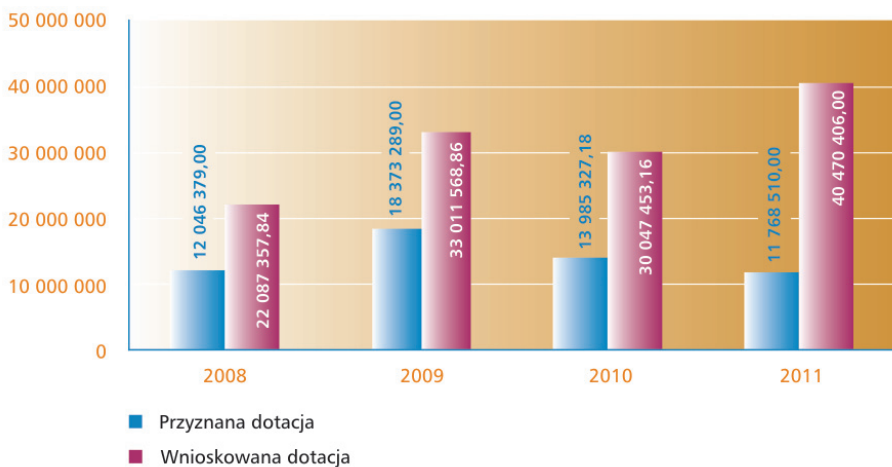

Podział na kraje wniosków o zlecenie zadań o charakterze inwestycyjnym składanych w VII kadencji

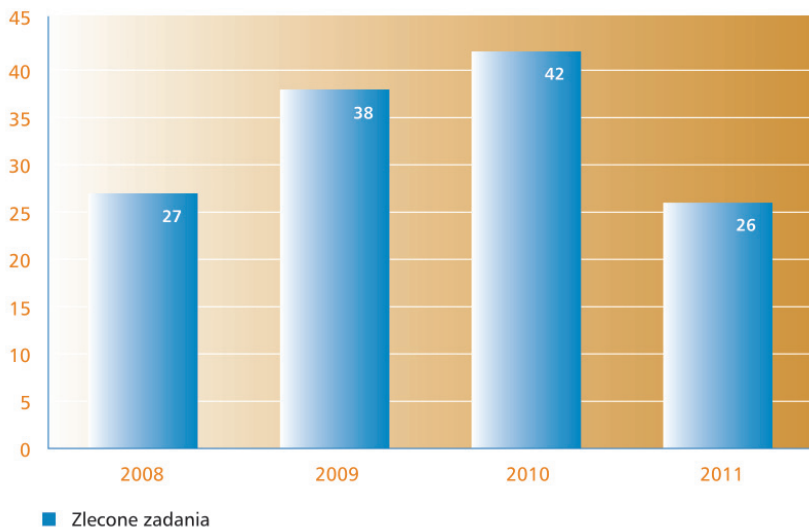
■ Litwa – 36,03%	■ Argentyna – 3,64%	■ Francja – 2,02%	■ Armenia – 0,40%
■ Ukraina – 23,48%	■ Brazylia – 2,83%	■ Hiszpania – 1,62%	■ Bułgaria – 0,40%
■ Białoruś – 7,29%	■ Niemcy – 2,02%	■ Rosja – 1,62%	■ Belgia – 0,40%
■ Czechy – 6,88%	■ Węgry – 1,62%	■ Wielka Brytania – 1,21%	■ Haiti – 0,40%
■ Łotwa – 5,67%	■ Rumunia – 1,62%	■ Stany Zjednoczone – 0,81%	

Zestawienie kwot wnioskowanych na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym z przyznanymi decyzjami Prezydium Senatu VII kadencji

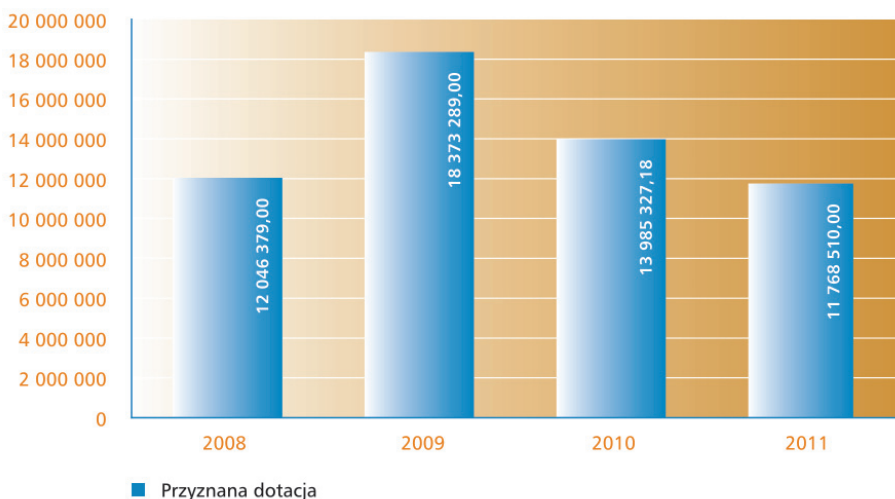
Dzięki wsparciu Senatu w ostatnich latach zrealizowano 133 zadania o charakterze inwestycyjnym. Tym samym środowiska polonijne i polskie otrzymały pomoc finansową, która dotyczyła zróżnicowanych potrzeb inwestycyjnych w 85 obiektach.

Liczba zadań o charakterze inwestycyjnym zleconych przez Prezydium Senatu w VII kadencji

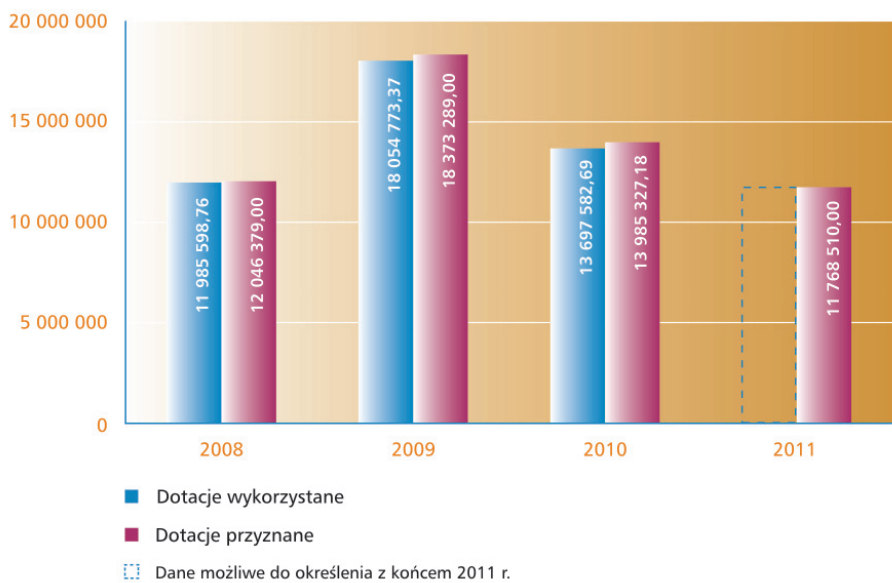
Rozkład przyznanych środków z budżetu Kancelarii Senatu w poszczególnych latach przedstawiono na poniższym wykresie.

Dotacje przyznane decyzjami Prezydium Senatu VII kadencji na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym

Proporcje środków przyznanych z budżetu Kancelarii Senatu organizacjom pozarządowym i wykorzystanych przez nie na realizację zadań w poszczególnych krajach przedstawiono poniżej.

Zestawienie kwot przyznanych decyzjami Prezydium Senatu VII kadencji na realizację zadań o charakterze inwestycyjnym oraz wykorzystanych przez organizacje pozarządowe

Obszary działań inwestycyjnych Senatu:

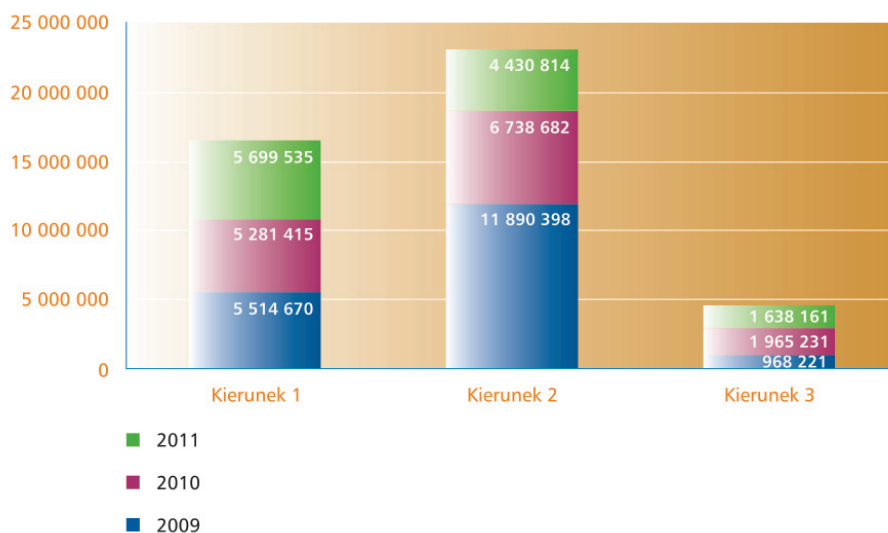
1. Oświata polonijna – remonty pojedynczych klas, sal lekcyjnych w szkołach państwowych danego kraju, remonty szkółek sobotnio-niedzielných społecznych lub parafialnych, remonty obiektów, które w całości są placówkami oświatowymi z polskim językiem nauczania, adaptacje i modernizacje zakupionych lub otrzymanych w formie darowizny budynków oraz budowy nowych szkół;

2. Tworzenie i rozwój bazy lokalowej organizacji polonijnych – budowy i remonty domów polskich, obiektów służących rozwojowi i wspieraniu kultury polskiej, w których mieszczą się siedziby organizacji polonijnych, zespołów folklorystycznych, chórów polonijnych, a także redakcje czasopism polonijnych;

3. Ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego – ze szczególnym uwzględnieniem ratowania zabytkowych obiektów.

Opisane obszary zgodne są z kierunkami działań wyznaczonymi przez Prezydium Senatu VII kadencji, co prezentuje poniższy wykres.

Realizacja w latach 2009–2011 kierunków działań wyznaczonych przez Prezydium Senatu VII kadencji

Senat wspierał różnorodne formy działań ukierunkowanych na rozwój oświaty polonijnej. Ponieważ edukacja młodego pokolenia jest trudną do przecenienia inwestycją, Senat dokładał wielu starań, by przynajmniej częściowo zaspokoić stale zwiększające się potrzeby polskich środowisk. Sprawy mniejszości polskiej na Wschodzie były priorytetowe dla Prezydium Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, co wiązało się z troską Senatu VII kadencji o poprawę warunków lokalowych polskich szkół na Litwie. Obowiązek ich finansowania i utrzymania spoczywa na lokalnych samorządach, co nierzadko skutkuje permanentnym niedoinwestowaniem placówek oświatowych, a szczególnie polskich szkół w rejonie solecznickim i wileńskim. Na zadania realizowane na terytorium Litwy, dotyczące remontów obiektów, które w całości są placówkami oświatowymi z polskim językiem nauczania, oraz budowy nowych szkół i przedszkoli, w VII kadencji przeznaczono ponad 20 mln zł. Dzięki temu zaangażowaniu udało się pomóc 15 szkołom i 9 przedszkolom.

Polska Szkoła
Początkowa
w Mariampolu
(Litwa)

Plac zabaw
przy Przedszkolu
w Niemenczynie
(Litwa)

Sala baletowa
w Gimnazjum
im. K. Parczewskiego
w Niemenczynie
(Litwa)

Szkoła Podstawowa
w Podborzu
(Litwa)

W trakcie VII kadencji Senatu budowano również nowe obiekty szkolne. Spośród nich warto wymienić szkołę w Pojana Mikuli w Rumunii.

9 października 2009 roku uroczyście otwarto Szkołę Polską, której budowa sfinansowana została w całości ze środków Senatu RP. Znamienny jest fakt, że powstała w polskiej wsi na rumuńskiej Bukowinie, w miejscu gdzie nadal mowa polska i polskie tradycje są wciąż bardzo ważne. Szkoła ta nosi obecnie imię śp. Krystyny Bochenek, wicemarszałek Senatu (zob. fot. na str. 64).

Budynek szkoły z przedszkolem w Pojana Mikuli (Rumunia)

Otwarcie szkoły z przedszkolem w Pojana Mikuli (Rumunia)

W minionych latach Senat wspierał budowy i remonty wielu domów polskich, obiektów służących rozwojowi i wspieraniu kultury polskiej, pełniących często również funkcje oświatowe, w których mieszczą się siedziby organizacji polonijnych, zespołów folklorystycznych, chórów polonijnych i redakcji czasopism polonijnych.

W trakcie VII kadencji najliczniejszą grupę zadań, dotyczących remontów domów polskich realizowano w Czechach. To właśnie tam prawie we wszystkich gminach i wsiach na Zaolziu, miejscowe koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego posiadają własne budynki, które służą im jako miejsca spotkań i organizacji wydarzeń kulturalnych.

Dom Polski
w Boconowicach
(Czechy)

Dom Polski
w Karwinie
(Czechy)

Dom Polski
w Gutach
(Czechy)

Dom Polski
w Buenos Aires
(Argentyna)

Powyżej otwarcie
Domu Polskiego
w Buenos Aires

Obok patio
w Domu Polskim
w Buenos Aires

Również w krajach Ameryki Południowej Senat dostrzegł potrzebę tworzenia centrów informacji o Polsce dla potomków i spadkobierców dziedzictwa tych, którzy w poszukiwaniu chleba i wolności opuścili rodzinny kraj. Za przykład może posłużyć modernizacja Domu Polskiego w Buenos Aires w Argentynie. Jego przebudowa została wybrana spośród 250 prac zgłoszonych do 13. edycji Nagród Architektury, konkursu organizowanego przez Centralny Związek Architektów oraz Izbę Architektury i Urbanistyki w Argentynie i otrzymała wyróżnienie w swojej kategorii. Zdjęcia wszystkich nagrodzonych prac wystawione zostały na placu Peru obok MALBA (Muzeum Sztuki Latinoamerykańskiej), jednego z najważniejszych muzeów w Buenos Aires.

Opieka Senatu to również ratowanie obiektów zabytkowych. Szereg polskich zabytków na terenie byłej II Rzeczypospolitej rekonstruowanych było ze środków Senatu. Często obiekty te uzyskiwały nowe funkcje użytkowe. Prezydium Senatu VII kadencji wspierało „Odbudowę i adaptację polskiego klasztoru z przeznaczeniem na Młodzieżowe Centrum Pokoju i Pojednania w Bołszowcach na Ukrainie”.

Obiekt wchodzi w skład późnobarokowego zespołu kościelno-klasztornego, wpisanego na listę zabytków klasy zerowej Ukrainy. Po wykonaniu remontu obiekt klasztorny zostanie przeznaczony na Młodzieżowe Centrum Pokoju i Pojednania, gdzie znajdą miejsce: biblioteka polska, minimum z eksponatami znalezionymi przez archeologów oraz materiałami dotyczącymi historii obiektu i miejscowości. Planuje się otwarcie sobotniej szkoły dla dzieci polskich, organizowanie kursów języka polskiego dla dorosłych z okolic Halicza i Bołszowicz oraz kolonii letnich dla polskich dzieci z Ukrainy.

Prace prowadzone są pod nadzorem naukowców i studentów Studium Podyplomowego Konserwacji Zabytków Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach oraz Instytutu Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Część zadań zaplanowanych do realizacji zakończy się już podczas VIII kadencji Senatu.

Poniżej pokazano przykłady projektów zadań rozpoczętych w trakcie VII kadencji Senatu: budowy Domu Polskiego w Nowych Święcicach na Litwie (rys. 1) i rozbudowy Domu Polskiego w Nowym Sołońcu w Rumunii (rys. 2).

Lista zadań o charakterze inwestycyjnym
zleconych do realizacji przez Prezydium Senatu VII kadencji
2008

Litwa

- Remont Szkoły Średniej w Jaszunach
- Remont Polskiej Szkoły Średniej w Bujwidzach
- Budowa Polskiej Szkoły Początkowej w Mariampolu
- Remont przedszkola „Kluczyk” w Wilnie
- Remont przedszkola „Uśmiech” w Wilnie
- Remont Szkoły Średniej w Grigiszkach
- Remont przedszkola „Jutrzenka” w Wilnie
- Remont Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Wilnie
- Remont Szkoły Podstawowej w Kolonii Wileńskiej
- Remont obiektu Zgromadzenia Sióstr od Aniołów w Wilnie
- Remont Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach
- Remont Domu Polskiego w Ejszyszkach

Ukraina

- Odbudowa i adaptacja klasztoru z przeznaczeniem na Młodzieżowe Centrum Pokoju i Pojednania w Bołszowcach
- Remont Szkoły Polskiej w Gródku Podolskim
- Remont elewacji kościoła św. Stanisława w Krzemieńcu
- Odnowienie zabytkowego kościoła w Łopatynie

Białoruś

- Remont kościoła w Wołożynie
- Remont Domu Polskiego w Baranowiczach

Czechy

- Remont Domu Polskiego w Karwinie
- Remont Domu Polskiego w Gutach

Łotwa

- Remont Szkoły Średniej w Daugavpilsie
- Remont przedszkola w Daugavpilsie

Argentyna

- Remont Domu Polskiego w Buenos Aires

Rumunia

- Budowa szkoły z przedszkolem w Pojana Mikuli

Belgia

- Remont obiektu dla Polskiej Macierzy Szkolnej w Comblain La Tour

Wielka Brytania

- Remont Polskiej Szkoły Sobotniej w Londynie

Armenia

- Remont sali do nauki języka polskiego na Uniwersytecie w Erewanie

2009

Litwa

Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Jaszunach
Budowa Polskiej Szkoły Początkowej w Mariampolu
Przebudowa obiektu na przedszkole w Niemenczynie
Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Sużanach
Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Białej Wace
Roboty budowlane w Szkole Podstawowej w Podborzu
Zakup działki Miejsca Urodzin Marszałka J. Piłsudskiego w Zułowie
Roboty budowlane w Szkole Początkowej „Zielone Wzgórze” w Wilnie
Roboty budowlano-instalacyjne w przedszkolu w Kowalczykach
Roboty budowlane w Szkole Średniej w Butrymańcach
Roboty budowlane w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Wilnie
Prace renowacyjne sali wielofunkcyjnej w Domu Kultury Polskiej w Wilnie
Przystosowanie pomieszczeń dla przedszkola w Szkole Średniej w Landwarowie
Roboty budowlano-instalacyjne w pomieszczeniach grup przedszkolnych i nauczania początkowego w Szkole Średniej w Trokach

Ukraina

Zakup materiałów budowlanych oraz odbudowa i adaptacja polskiego klasztoru z przeznaczeniem na Młodzieżowe Centrum Pokoju i Pojednania w Bołszowcach
Roboty budowlane w Szkole Polskiej w Strzelczyskach
Odbudowa i rekonstrukcja kościoła w Łopatynie
Adaptacja strychu w Centrum Kulturalno-Oświatowym im. Kornela Makuszyńskiego w Stryju
Awaryjne roboty instalacyjne w Szkole Polskiej w Gródku Podolskim
Zakup budynku z przeznaczeniem na siedzibę TKPZL w Mościskach

Białoruś

Roboty budowlane w Domu Polskim w Baranowiczach
Wymiana instalacji grzewczej w Domu Polskim w Borysowie
Instalacja centralnego ogrzewania w nowo budowanym Ośrodku Edukacji i Kultury dla Polskiej Macierzy Szkolnej w Grodnie

Czechy

Roboty budowlane w Domu Polskim w Nawsiu
Roboty budowlano-instalacyjne w Domu Polskim w Nydku

Łotwa

Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Daugavpilsie
Roboty budowlano-instalacyjne w przedszkolu w Daugavpilsie

Argentyna

Przebudowa Domu Polskiego w Buenos Aires
Roboty budowlano-instalacyjne w Domu Polskim w Rosario

Węgry

Rozbudowa obiektu szkolnego dla Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej w Budapeszcie
Roboty budowlano-instalacyjne w siedzibie Samorządu Mniejszości Polskiej

Rumunia

Budowa szkoły z przedszkolem w Pojana Mikuli

Francja

Przebudowa budynku Archiwum Instytutu Literackiego w Maisons-Laffitte

Niemcy

Roboty budowlano-instalacyjne w Polonijnym Ośrodku Spotkań „Concordia” Polskiej Misji Katolickiej w Herdorf-Dermbach

Wielka Brytania

Roboty budowlane w Polskiej Szkole Sobotniej w Londynie

Rosja

Roboty budowlano-instalacyjne w Domu Polskim w Oziersku

2010

Litwa

Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Butrymańcach

Roboty budowlano-instalacyjne w pomieszczeniach dla grup przedszkolnych w Szkole Średniej w Trokach

Przebudowa obiektu na przedszkole w Niemenczynie

Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Wilnie

Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Landwarowie

Roboty budowlano-izolacyjne i montażowe w Domu Kultury Polskiej w Wilnie

Roboty budowlano-instalacyjne w żłobku-przedszkolu w Butrymańcach

Roboty budowlane i instalacyjne w Domu Polskim w Druskiennikach

Budowa Domu Polskiego w Nowych Świącianach

Remont i modernizacja polskiej nieruchomości Zgromadzenia Zakonnego Córek Najczystszej Serca Najświętszej Marii Panny na akademik dla Polaków studiujących w Wilnie

Budowa żłobka-przedszkola w Mickunach

Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Połukniach

Roboty budowlano-instalacyjne w Gimnazjum im. K. Parczewskiego w Niemenczynie

Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Podstawowej w Podborzu

Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Wilnie

Ukraina

Roboty budowlane w Szkole Polskiej w Strzelczyskach

Roboty budowlano-instalacyjne w pomieszczeniu zakrytych kościoła pw. św. Wincen-tego w Nowosiólkach na potrzeby oświatowe społeczności polskiej

Odbudowa i adaptacja polskiego klasztoru z przeznaczeniem na Młodzieżowe Centrum Pokoju i Pojednania w Bołszowcach

Budowa Domu Kultury Polskiej w Barze

„Szkoła Polska” – przebudowa budynku Centrum Polonijnego w Kostiuchnówce

Wyposażenie wnętrza polskiego kościoła w Łopatynie

Wymiana okien i drzwi w budynku dawnego Collegium oo. Pijarów w Złoczowie

Budowa Szkoły Polskiej w Szepetówce

Czechy

Roboty budowlane w Domu Polskim w Nydku

Roboty budowlane w Domu Polskim w Boconowicach

Roboty budowlano-instalacyjne w Domu Polskim w Suchej Górnjej

Roboty budowlano-instalacyjne w siedzibie Zarządu Głównego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Czeskim Cieszynie

Budowa placu zabaw dla dzieci Polskiego Przedszkola w Bystrzycy

Roboty budowlane w siedzibie ZG PZKO przy ul. Bożka 16, w Czeskim Cieszynie

Białoruś

Roboty budowlane wykończeniowe w nowo budowanym Ośrodku Edukacji i Kultury dla Polskiej Macierzy Szkolnej w Grodnie

Wymiana drzwi do hali sportowej w centrum rekreacyjnym przy Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. św. Michała Archanioła w Iwieńcu

Argentyna

Kompleksowa konserwacja plafonu w Domu Polskim w Buenos Aires

Roboty budowlane w Polskim Ośrodku Młodzieżowym w Burzaco

Francja

Opracowanie ekspertyz technicznych, kosztowych i dokumentacji wstępnej przystosowania obiektu w Vaudricourt

Roboty budowlano-instalacyjne w oddziale Zespołu Szkół przy Ambasadzie RP w Paryżu

Węgry

Wymiana istniejącego murowanego ogrodzenia przy siedzibie Ogólnokrajowego Samorządu Mniejszości Polskiej w Budapeszcie

Rumunia

Rozbudowa Domu Polskiego w Nowym Sołońcu

Łotwa

Roboty budowlano-instalacyjne w Przedszkolu w Daugavpilsie

Niemcy

Roboty budowlano – instalacyjne w Polonijnym Ośrodku Spotkań „Concordia” Polskiej Misji Katolickiej w Herdorf-Dermbach

Brazylia

Budowa Domu Kultury Polskiej w Santa Rosa

Hiszpania

Budowa Domu Kultury Polskiej w Getafe

Stany Zjednoczone

Komputeryzacja biblioteki Polskiego Instytutu Naukowego w Nowym Jorku (wykonanie wewnętrznej sieci komputerowej)

2011

Litwa

Roboty budowlano-instalacyjne w Gimnazjum im. K. Parczewskiego w Niemenczynie
Roboty budowlane elewacyjne w Domu Kultury Polskiej w Wilnie
Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Połukniach
Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Butrymańcach
Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Podstawowej w Podborzu
Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej w Landwarowie
Roboty budowlano-instalacyjne w Szkole Średniej im. J. Obrembskiego w Mejszagole
Roboty budowlano-instalacyjne w klasach początkowych w Szkole Średniej w Trokach
Budowa Domu Polskiego w Nowych Święcianach

Ukraina

Budowa Domu Kultury Polskiej w Barze
Budowa przedszkola i szkoły początkowej z polskim językiem nauczania w Łanowicach
„Szkola Polska” – przebudowa budynku Centrum Polonijnego w Kostiuchnówce
Odbudowa i adaptacja polskiego klasztoru z przeznaczeniem na Młodzieżowe Centrum Pokoju i Pojednania w Bołszowcach
Odtworzenie dzwonnicy i uruchomienie dzwonów w polskim kościele w Łopatynie

Czechy

Roboty budowlano-instalacyjne w Domu Polskim w Suchej Górnjej
Roboty budowlano-instalacyjne w Domu Polskim w Orłowej-Lutyni
Roboty budowlane w Domu Polskim w Lesznej Dolnej
Roboty budowlane w Czeskim Cieszynie-Sibicy

Białoruś

Roboty budowlane wykończeniowe w nowo budowanym Ośrodku Edukacji i Kultury dla Polskiej Macierzy Szkolnej w Grodnie
Roboty instalacyjne w Domu Polskim w Baranowiczach
Wymiana dachu w hali sportowo-widowiskowej w Iwieńcu

Łotwa

Roboty budowlano-instalacyjne w Przedszkolu Polskim w Daugavpilsie
Roboty budowlano-instalacyjne Domu Polskiego w Daugavpilsie

Rumunia

Rozbudowa Domu Polskiego w Nowym Sokońcu

Węgry

Roboty budowlane w Domu Polskim w Budapeszcie

Bułgaria

Roboty budowlano-instalacyjne w przyszłej siedzibie PSKO Burgas

IV.

Organy doradcze Marszałka Senatu

W celu skutecznego wspierania działań Polonii i Polaków w świecie podstawowym zadaniem, jakie Marszałek Senatu Bogdan Borusewicz nakreślił przed Senatem i jego organami na początku VII kadencji, było właściwe rozpoznanie potrzeb środowisk polonijnych i polskich poza granicami w aktualnej rzeczywistości międzynarodowej, we współczesnym świecie ulegającym dynamicznemu procesowi globalizacji. Istnieje wiele różnorodnych sposobów zdobywania aktualnej wiedzy na ten temat. Jednym z nich jest działalność analityczno-informacyjna Kancelarii Senatu na rzecz Senatu i jego organów. Skutecznym sposobem pozyskiwania wiedzy i weryfikacji 20-letniego doświadczenia izby w sprawowaniu opieki nad Polonią i Polakami za granicą są spotkania oraz rozmowy z przedstawicielami środowisk polskich i polonijnych w świecie, organizowane przy udziale placówek dyplomatyczno-konsularnych podczas oficjalnych wizyt marszałka i delegacji Senatu w poszczególnych krajach. Służą temu też udział przedstawicieli Senatu w pracach organizacji międzynarodowych, które zajmują się obroną praw człowieka, a w szczególności ochroną praw mniejszości narodowych i etnicznych (m.in. Rada Europy, OBWE).

Senat Rzeczypospolitej Polskiej od chwili swego odrodzenia w 1989 roku realizuje ideę współpracy z przedstawicielami środowisk polskich i polonijnych w świecie, opartą na partnerstwie i dialogu. Zastosował również, jako pierwszy i do niedawna jedyny naczelny organ władzy państwowej, obowiązującą po dziś dzień formułę szerokich konsultacji ze środowiskami, które są podmiotem działań władz krajowych. Służą temu dwa ważne organy doradcze marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej: Polonijna Rada Konsultacyjna i Zespół Doradców do spraw Migracji Ekonomicznej Obywateli Polskich do Państw Członkowskich Unii Europejskiej.

1. Polonijna Rada Konsultacyjna przy Marszałku Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Polonijna Rada Konsultacyjna przy Marszałku Senatu została powołana przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej na mocy uchwały przyjętej 21 czerwca 2002 roku na 19. posiedzeniu izby. Utworzenie rady, organu doradczego marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, było odpowiedzią na postulat polskiej diaspory, zgłoszony po raz pierwszy w czasie pamiętnej Konferencji „Kraj – Emigracja”, która odbywała się pod patronatem Ojca Świętego Jana Pawła II w 1990 roku w Rzymie. Postulat ten podnoszono później wielokrotnie:

- w czasie obrad przełomowego Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy w 1992 roku w Krakowie, zorganizowanego po raz pierwszy po zakończeniu II wojny światowej w Polsce,
- podczas II Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy, obradującego w 2001 roku w Warszawie,
- na plenarnym posiedzeniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w całości poświęconym debacie polonijnej (30 kwietnia 2002 roku).

Senat Rzeczypospolitej Polskiej – bogaty doświadczeniem okresu międzywojennego oraz ostatnich 20 lat – ma dobre rozeznanie złożonych problemów i uwarunkowań, w jakich funkcjonują środowiska polonijne i polskie w świecie. Dzięki współpracy w obszarze tych spraw z prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmem, administracją rządową, w tym przede wszystkim z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i podległymi mu placówkami dyplomatyczno-konsularnymi, Senat wypracował funkcjonalny model kontaktów z diasporą polską w świecie, który umożliwia dialog i porozumienie służące najbardziej efektywnemu zaspokajaniu potrzeb środowisk polskich i polonijnych poza granicami kraju.

Rada, jako organ doradczy, pomaga w ukierunkowaniu działań Senatu na realizację aktualnych potrzeb i wyzwań, z jakimi borykają się środowiska polskie i polonijne w świecie, tak by prowadzone przez izbę działania w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą były spójne oraz jak najlepiej służyły realizacji założonych celów, ważnych także z perspektywy polskiej polityki zagranicznej. Z tego powodu, a także ze względu na reprezentatywność, spotkania członków rady są ważnym forum wymiany doświadczeń. Dają wszystkim organizacjom polonijnym i polskim w świecie możliwość wypowiedzenia się w jednym miejscu i czasie o sprawach diaspory polskiej ze wszystkich regionów geograficznych, przy zachowaniu formuły przedstawicielskiej. Należy podkreślić, że zakres i waga poruszanych przez radę zagadnień, jak również zgłoszona na I Zjeździe Polonii i Polaków z Zagranicy w Krakowie w 1992 roku potrzeba konsultowania i wspólnego z Senatem poszukiwania potrzebnych rozwiązań, od ponad 20 lat są podstawą sprawowania przez izbę opieki nad Rodakami za granicą.

Zgodnie z uchwałą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zadaniem Polonijnej Rady Konsultacyjnej jest wyrażanie opinii w sprawach istotnych dla Polonii i Polaków za granicą oraz na temat projektów aktów normatywnych dotyczących problemów tych środowisk. Stanowisko rady jest każdorazowo uwzględniane przez Prezydium Senatu, przy ustalaniu co roku priorytetów finansowania zadań zleconych, a w odniesieniu do kadencji parlamentarnej – kierunków działania w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

Pierwsze posiedzenie Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu V kadencji odbyło się 16 grudnia 2002 roku. Ostatnie w VII kadencji odbędzie się w gmachu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 12 i 13 września 2011 roku.

Skład Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu VII kadencji

Członków rady, w liczbie nie większej niż 12, powołuje i odwołuje marszałek Senatu spośród kandydatów zgłoszonych przez organizacje i środowiska polonijne. Marszałek Senatu może powoływać w skład rady również inne osoby ze środowisk polonijnych. Kadencja rady odpowiada kadencji Senatu.

W ciągu prawie dekady reprezentacja polskiej diaspory się zmieniała. Zmiany były uzależnione od pojawiających się problemów i wyzwań, z jakimi musiały się mierzyć środowiska polonijne i polskie w krajach swego zamieszkania, a co się z tym wiąże – instytucje i organizacje w Polsce prowadzące działalność na ich rzecz. Dotychczas w składzie rady znaleźli się przedstawiciele organizacji polonijnych i polskich ze wszystkich kontynentów.

Czwarte w VII kadencji posiedzenie Polonijnej Rady Konsultacyjnej obradować będzie w składzie:

Andrzej Alwast,
Rada Naczelna Polonii Australijskiej

Teresa Berezowska,
prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej

Andżelika Borys,
była prezes Związku Polaków
na Białorusi

Emilia Chmielowa,
prezes Federacji Organizacji
Polskich na Ukrainie

André Hamerski,
prezes Centralnej Reprezentacji
Wspólnoty Brazylijsko-Polskiej
BRASPOL na stan Rio Grande do Sul

Józef Kwiatkowski,
prezes Stowarzyszenia
Szkół Polskich na Litwie
„Macierz Szkolna”

Jan Mokrzycki,
były prezes Zjednoczenia Polskiego
w Wielkiej Brytanii

Tadeusz A. Pilat,
prezydent Europejskiej Unii
Wspólnot Polonijnych

Aleksander Sielicki,
przewodniczący Regionalnej
Organizacji Polskie Centrum
Narodowo-Kulturalne „Jedność”
w Krasnodarze

Władysław Zachariasiewicz,
nestor Polonii amerykańskiej

Postulaty, wnioski i uchwały Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu VII kadencji

Stan relacji kraj – emigracja, Polonia i Polacy za granicą oraz wzajemne oczekiwania stron wymagają szczegółowej analizy prowadzonych działań w powiązaniu z możliwościami budżetowymi państwa. Wolą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, jako izby współpracującej z krajowym sektorem pozarządowym w dziele sprawowania opieki nad Polonią i Polakami za granicą, jest, aby przyjmowane kierunki działań i priorytety finansowania zleczanych zadań odpowiadały potrzebom i oczekiwaniom Rodaków żyjących poza Ojczyzną. Jest to szczególnie ważne w kontekście pojawiających się nowych zjawisk społecznych, takich jak np. około dwumilionowa migracja obywateli polskich do krajów Unii Europejskiej po 2004 roku.

Oczekiwania te zostały wyrażone w postulatach i wnioskach z debat Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu VII kadencji.

Wnioski Sesji Plenarnej Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu RP VII Kadencji (24 czerwca 2008 roku)

1. Sprawą dla nas podstawową jest dalsze utrzymanie zarówno opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią, jak i dotychczasowego modelu finansowania naszej działalności. Rozumiemy, że zgodnie z wolą polskich władz częścią środków dla Polonii dysponuje MSZ i MEN, a w praktyce wiele organizacji korzysta z tych funduszy. Pragniemy jednak podkreślić, że jest dla nas ważne, aby finansowanie przez organizacje pozarządowe pozostało podstawową drogą wspierania naszej działalności.

2. Pragniemy podkreślić nasze niezachwiane poparcie dla Związku Polaków na Białorusi kierowanego przez Andżelikę Borys. Pragniemy podziękować władzom polskim za udzielone związkowi dotychczasowe poparcie i prosimy o dalsze konsekwentne stanowisko i działania w tej sprawie.

3. Rozumiemy trudności związane z egzekwowaniem umów międzynarodowych wobec najbliższych sąsiadów. Znamy też dotychczasowe działania polskich władz. Pragniemy jednak przypomnieć i prosić o jak najrychlejsze i zdecydowane działania w dwóch sprawach szczególnej wagi:

- pisowni polskich nazwisk na Litwie, jak również używania języka polskiego (ojczystego) w miejscach zwartej zamieszkania ludności, która to sprawa pozostaje w jaskrawej sprzeczności z obowiązującymi w Europie standardami,
- realizacji Traktatu Polsko-Niemieckiego, ze szczególnym uwzględnieniem finansowania organizacji polonijnych i edukacji polonijnej. Trudności związane z edukacją w Niemczech podkreślane są na wszystkich konferencjach i sympozjach oświatowych.

4. Poprzedni rząd rozbudził duże nadzieje, rozpoczynając prace nad szerokim programem wspierania edukacji polonijnej. Pragniemy jedynie przypomnieć tę sprawę, prosząc o kontynuację działań w tym zakresie.

5. Młodzież jest przyszłością zarówno Polski, jak i Polonii. Ważne są dalsze działania wszystkich zainteresowanych stron na rzecz zwiększenia integracji młodzieży polskiej i polonijnej. Konieczna jest zmiana polityki wobec młodzieży zarówno Polonii, jak i władz polskich. Zadania skierowane do młodzieży i dla młodzieży winny być naszym zdaniem priorytetowo traktowane przez wszystkie podmioty wspierające działalność polonijną.

6. Są nas w świecie miliony. Niejednokrotnie pokazaliśmy, jak wiele możemy dla Polski zrobić. Możemy i chcemy Polsce dalej pomagać. Zawracamy się z kolejnym apelem o partnerskie traktowanie, o korzystanie z naszej wiedzy i możliwości. Skoordynowane działania polskich placówek dyplomatycznych i organizacji polonijnych z pewnością będą korzystne dla Polski.

7. Wyrażamy nasze poparcie i wdzięczność za uchwalenie przez Sejm ustawy o Kartce Polaka. Dla naszych Rodaków zza wschodniej granicy Schengen była to sprawa wielkiej wagi. Ważna jest dalsza nowelizacja tej ustawy obejmująca bezpieczeństwa, kraje bałkańskie i pozostałe środowiska polonijne na świecie. Równie ważne jest zapewnienie powszechnego dostępu do Kart Polaka, w szczególności na Ukrainie i Białorusi. Podstawowa część ustawy potwierdzająca honor przynależności do narodu polskiego winna naszym zdaniem jednako traktować wszystkich Polaków poza granicami kraju.

8. Zbliża się 20-lecie zmiany ustrojowej w Polsce. Uważamy, że najwyższy czas na uchwalenie nowej i nowoczesnej ustawy o obywatelstwie. Najwyższy też czas, aby przestały obowiązywać przepisy z „głębokiego” PRL-u. Są tu dwie grupy osób, w imieniu których prosimy o właściwe ujęcie w projekcie ustawy. Pierwsza – to osoby, którym władze PRL-u odebrały obywatelstwo w sposób bezprawny. Uważamy, że ze względu na godność osób tak poniżonych i pokrzywdzonych inicjatywa winna należeć do władz polskich. Druga grupa – to osoby, które zmuszone były do zrzeczenia się obywatelstwa ze względu na przepisy państw zamieszkania.

9. Pragniemy podkreślić wagę konsultowania ustaw z zainteresowanymi, co jest na co dzień praktykowane w demokracjach zachodnich. Prosimy o konsultowanie ustaw i raportów nas dotyczących przynajmniej z ważniejszymi organizacjami polonijnymi.

10. Wnioskujemy o utworzenie wspólnego i spójnego planu promocji pozytywnego wizerunku Polski i Polaka w świecie.

11. Rada zaleca powołanie do życia przy ambasadach względnie konsulatach RP polonijnych zespołów konsultacyjnych, które miałyby na celu zintensyfikowanie współpracy z organizacjami polonijnymi.

12. Rada zaleca utworzenie nagród Senatu RP dla nauczycieli polonijnych szkół sobotnich na emigracji.

13. Rada zaleca zorganizowanie programu liderów polonijnych otwartego dla przedstawicieli wszystkich środowisk polonijnych.

14. Rada zaleca poszerzenie partnerskiej współpracy miast na regiony i na szkoły polskie na migracji.

15. Rada zaleca powołanie do życia przy Stowarzyszeniu Wspólnota Polska referatu informacyjno-turystycznego dla promocji i koordynacji turystyki polonijnej do kraju.

16. Doceniając ważną rolę Duszpasterstwa Polskiego na Emigracji dla zachowania naszej spuścizny etnicznej, rada wyraża pełną gotowość swojej współpracy.

Uchwała Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu VII kadencji (22 września 2009 roku)

1. Członkowie Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu VII kadencji wyrażają solidarność i współczucie wszystkim, których dotknęła katastrofa w kopalni „Wujek – Śląsk” w Rudzie Śląskiej. Zwracamy się o objęcie poszkodowanych i ich rodzin szczególną opieką.

2. Wyrażamy poparcie dla Ministerstwa Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej, które podjęło próbę uporządkowania spraw oświaty polonijnej i polskiej za granicą. Pragniemy przy tym zaznaczyć, że:

- podstawową zasadą obowiązującą w projektowanych rozwiązaniach musi być zasada zapewniająca wszystkim dzieciom i młodzieży pochodzenia polskiego równe prawo dostępu do nauki języka i przedmiotów ojczystych,
- wszelkie zmiany winny być przeprowadzane w sposób ewolucyjny i niedopuszczalne jest przerywanie procesu edukacyjnego zamykaniem szkół,
- w kontekście planowanej reformy łączne nakłady na wszystkie szkoły poza granicami kraju muszą ulec znacznemu zwiększeniu.

Wyrażamy uznanie dla prowadzonego przez MEN procesu szerokich konsultacji przygotowywanych reform.

3. Nie popieramy propozycji tworzenia stanowisk koordynatorów ds. oświaty polonijnej i polskich za granicą w polskich placówkach dyplomatycznych i konsularnych.

4. Uważamy, że przygotowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w porozumieniu z reprezentantami polonijnych środowisk oświatowych nieobligatoryjna baza programowa nauczania języka polskiego oraz historii i geografii Polski jest długo oczekiwaną pomocą w pracy nauczycieli pracujących poza granicami.

5. Na rozwój i promocję zasługują wdrażane programy e-learningu i przygotowania młodzieży powracającej z emigracji do polskiego systemu edukacyjnego.

6. Zwracamy uwagę władz polskich z nadzieją na interwencję w pogarszającej się sytuacji oświaty polskiej w krajach ościennych: na Litwie, Ukrainie, Białorusi, w Niemczech i w Czechach.

7. Popieramy system stypendialny dla akademickiej młodzieży polonijnej i polskiej z zagranicy i oczekujemy jego dalszego rozwoju.

8. Wyrażamy uznanie dla bogatego programu Obchodów Chopinowskich 2010, przygotowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Zwracamy się z apelem do organizacji polonijnych i polskich na całym świecie o aktywne włączenie się w realizację przedsięwzięć mogących wzbogacić przypadające na rok przyszły obchody rocznicowe: urodzin Fryderyka Chopina i Ignacego Jana Paderewskiego oraz Bitwy pod Grunwaldem, Bitwy Warszawskiej i Zbrodni Katyńskiej.

9. W kontekście przyszłorocznych obchodów rocznicowych zwracamy uwagę na konieczność koordynacji planów Ministerstwa Spraw Zagranicznych i podległych mu placówek dyplomatyczno-konsularnych z programami organizacji polonijnych i polskich w świecie.

10. Uważamy, że wszelkie formy i struktury, których celem jest integracja środowisk polonijnych i polskich w świecie, oraz zainicjowane przez te środowiska procesy integracyjne zasługują na poparcie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, sprawującego od 20 lat opiekę nad Polonią i Polakami za granicą.

11. Uważamy, że wszyscy Polacy na Białorusi mają prawo do swobodnego zrzeszania się w organizacjach społecznych i pielęgnowania swojej tożsamości narodowej. Dlatego wyrażamy pogląd, że zmuszanie kogokolwiek do przynależności związkowej jest sprzeczne z zasadami demokracji i prawami człowieka. Tego typu działania traktujemy i będziemy traktować jako prześladowanie mniejszości polskiej w Republice Białoruś. Jednocześnie wyrażamy pełne poparcie dla działalności Związku Polaków na Białorusi prowadzonego przez Andżelikę Borys.

12. Uważamy, że dla poprawy stosunków polsko-rosyjskich wskazane jest prowadzenie działań mających na celu przedstawianie obiektywnego wizerunku Polski i Polaków w rosyjskim przekazie medialnym.

13. Wyrażamy głębokie zaniepokojenie w związku z napływającymi informacjami dotyczącymi sytuacji TVP Polonia. Znaczne zredukowanie budżetu, ograniczenie zatrudnienia oraz proponowane zmiany statutu, w wyniku których TVP Polonia włączona zostanie do Centrum Programów Wyspecjalizowanych, prowadzi do pozbawienia autonomii tej jedynej stacji, której programy skierowane są do Polaków żyjących poza granicami kraju. Tego rodzaju działania prowadzą de facto do likwidacji ważnego łącznika Macierzy z Polonią i Polakami w świecie. Uważamy to za lekceważenie ponad 17-milionowej rzeszy Polaków żyjących na różnych kontynentach świata.

14. Wyrażamy głęboki szacunek dla konstytucyjnego prawa obywateli polskich zamieszkałych poza granicami kraju do udziału w wyborach. Zwracamy jednak uwagę na wielką dysproporcję między wysiłkiem organizacyjnym i nakładami finansowymi państwa polskiego a znikomym statystycznie ich rezultatem. Zachęcamy naszych Rodaków do udziału w wyborach w krajach zamieszkania.

15. Uważamy, że tylko wspólne działanie polskich placówek dyplomatyczno-konsularnych oraz organizacji polonijnych i polskich poza granicami, a także współpraca w tym zakresie z sektorem pozarządowym, może zapewnić lepszy wizerunek Polski w świecie i bardziej efektywną obronę jej dobrego imienia.

Postulaty i wnioski z III Posiedzenia Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu VII Kadencji (19 października 2010 roku)

1. Analiza stanu i perspektyw wzajemnych relacji między Polską a Polonią i Polakami za granicą wskazuje, że zarówno po stronie Macierzy, jak i po stronie środowisk polskich za granicą istnieje pilna potrzeba określenia wzajemnych relacji i oczekiwań oraz stałego ich monitorowania. Dostrzegamy potrzebę powstania dokumentu, który określałby w sposób kompleksowy cele i zadania polityki Polski wobec Polonii.

2. Apelujemy o zakończenie procesu legislacyjnego z dawna oczekiwanych przez Polonię ustaw o obywatelstwie i repatriacji oraz nowelizacji i rozszerzenia zakresu na cały świat ustawy o Karcie Polaka.

3. Apelujemy również o stałe monitorowanie zjawisk związanych z nową emigracją zarobkową i podjęcie wszelkich właściwych kroków z tym związanych.

4. Określenie kierunków i priorytetów we wzajemnych relacjach powinno odpowiadać oczekiwaniom środowisk, szczególnie młodego pokolenia Polaków mieszkających za granicą.

5. Pragniemy wyrazić poparcie dla niezależnego Związku Polaków na Białorusi. Oczekujemy zdecydowanego wsparcia tego związku oraz telewizji Bielsat przez władze i instytucje polskie.

6. Wyrażamy poparcie i podziękowanie dla Ministerstwa Edukacji Narodowej za przeprowadzane reformy i nowatorskie rozwiązania w zakresie oświaty polonijnej. Godny uwagi jest konsultacyjny i ewolucyjny sposób przeprowadzania tych zmian.

7. W ocenie rady wizerunek Polski i Polaków w mediach kraju zamieszkania uległ znacznej poprawie w ostatnim czasie. Chłuby nie przysparzają Polsce zaostrzone konflikty polityczne. Nowa emigracja zarobkowa swą pracowitością i solidnością wpłynęła na poprawę wizerunku.

8. Widzimy potrzebę zwoływania co cztery lata Światowego Zjazdu Polonii i Polaków zza Granicy. Proponujemy jako termin najbliższego zjazdu pierwszą połowę września 2011 roku. Organizacja i zasady przeprowadzenia zjazdu winny być oparte na wcześniej ustalonym i ogłoszonym regulaminie.

9. Podkreślamy wagę międzyorganizacyjnej współpracy młodzieżowej.

10. Organizacje polonijne podejmą w najbliższym czasie właściwe kroki w sprawie przyszłości Rady Polonii Świata.

11. Wypełniając misję publiczną, TVP Polonia zobowiązana jest do obszernego przekazywania informacji o życiu, działalności i osiągnięciach Polonii i Polaków na całym świecie.

12. Z zadowoleniem przyjmujemy tematykę turystyki i sportu oraz zaangażowanie się resortu Ministerstwa Sportu i Turystyki w sprawy turystyki polonijnej. Współpraca z ministerstwem będzie dotyczyć udziału Polonii w Letnich Igrzyskach Olimpijskich 2012 w Londynie i Mistrzostwach Europy w Piłce Nożnej w tym samym roku.

2. Zespół Doradców do spraw Migracji Ekonomicznej Obywateli Polskich do Państw Członkowskich Unii Europejskiej przy Marszałku Senatu VII Kadencji

Powołanie tego organu doradczego przez Marszałka Senatu Bogdana Borusewicza było kontynuacją decyzji podjętej w VI kadencji Senatu w reakcji na poakcesyjny ruch migracyjny prawie dwumilionowej rzeszy naszych Rodaków i na liczne problemy zgłaszane do Senatu, rodzące się wraz z tym procesem. Wejście Polski do Unii Europejskiej spowodowało wzmożoną migrację zarobkową Polaków do Wielkiej Brytanii, Irlandii, Włoch, Szwecji, Holandii oraz innych krajów Wspólnoty, które zechciały otworzyć swoje rynki dla polskich pracowników. Dynamika tego zjawiska wymaga stałego monitorowania. Reagując na potrzeby młodej emigracji, Prezydium Senatu podjęło, uchwałą nr 383 z 22 czerwca 2007 roku, decyzję w sprawie powołania przy marszałku Senatu Zespołu Doradców do spraw Migracji Ekonomicznej Obywateli Polskich do Państw Członkowskich Unii Europejskiej.

Zadaniem zespołu doradców jest przede wszystkim wyrażanie opinii na temat procesów i zjawisk towarzyszących migracji ekonomicznej obywateli polskich do państw członkowskich Unii Europejskiej. Zespół dokonuje także eksperckiej oceny propozycji działań krajowego sektora pozarządowego, zmierzających do rozwiązywania bieżących problemów blisko dwumilionowej populacji naszych Rodaków, których objął poakcesyjny proces migracyjny. Propozycje te są składane Senatowi w postaci ofert wykonania zadań zleconych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Do składu zespołu Marszałek Senatu Bogdan Borusewicz powołał przedstawicieli nauki, organizacji pozarządowych oraz środowisk polonijnych. Funkcję przewodniczącej zespołu doradców powierzono Helenie Miziniak, honorowemu prezydentowi Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych i długoletniej prezes Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii. Do zespołu zaproszeni również zostali przedstawiciele młodej emigracji: Maciej Bator, prezes Stowarzyszenia Polskiego w Irlandii Północnej, oraz Marek Czenczek, pomysłodawca, inicjator i założyciel Polskiego Centrum Informacji i Kultury w Dublinie. Wsparciem dla wiedzy praktycznej, podpartej działalnością społeczną, są bogate doświadczenia badawcze takich autorytetów, jak: prof. dr hab. Marek Okólski, dyrektor Ośrodka Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr hab. Krystyna Iglicka, współpracownik Fundacji Centrum Stosunków Międzynarodowych, dr hab. Marek Kupiszewski, dyrektor Środkowoeuropejskiego Forum Badań Migracyjnych i Ludnościowych, członek Komitetu Nauk Demograficznych Polskiej Akademii Nauk, dr Paweł Kaczmarczyk, członek Zespołu Ośrodka Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego oraz członek Zespołu Doradców Strategicznych, powołanego przez prezesa Rady Ministrów.

18 marca 2008 roku w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej odbyło się inauguracyjne posiedzenie Zespołu Doradców do spraw Migracji Ekonomicznej Obywateli Polskich do Państw Członkowskich Unii Europejskiej przy Marszałku Senatu. Podczas I posiedzenia zespół rekomendował utworzenie systemu informacji dla potencjalnych migrantów w kraju, aby mogli podejmować świadome decyzje migracyjne. Wskazano na potrzebę wydania i dystrybucji materiałów informacyjnych na temat funkcjonowania w krajach docelowych oraz istnienia

potencjalnych zagrożeń fizycznych, psychologicznych i ekonomicznych, związanych z emigracją. Zdaniem ekspertów uznano za niezbędne prowadzenie działań ograniczających wielkość emigracji, tworzenie zachęty do powrotu migrantów i usuwanie barier uniemożliwiających taki powrót. Przyjęto, że działania pozwalające na niwelację różnic programowych polskiego i zagranicznych systemów szkolnictwa oraz dostarczanie informacji o warunkach życia i miejscach pracy w Polsce powinny mieć priorytet w tym obszarze działań.

11 grudnia 2008 roku odbyło się II Posiedzenie Zespołu Doradców. Głównym tematem spotkania było omówienie sytuacji środowiska polskich migrantów w kontekście kryzysu finansowego oraz zmian w zleceniu zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą i przyznawaniu dotacji na ich wykonanie z budżetu Kancelarii Senatu na 2009 rok.

3 marca 2010 roku z inicjatywy Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Bogdana Borusewicza odbyło się spotkanie z grupą ekspertów, których zainteresowania badawcze obejmują analizę procesu migracji ekonomicznej obywateli polskich do państw członkowskich Unii Europejskiej. Na zaproszenie marszałka do Senatu przybyli: prof. dr hab. Marek Okólski, dyrektor Ośrodka Badań nad Migracjami Europejskimi Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Krystyna Iglicka, ekspert Fundacji Centrum Stosunków Międzynarodowych, prof. Marek Kupiszewski, dyrektor Środkowoeuropejskiego Forum Badań Migracyjnych i Ludnościowych, oraz dr Paweł Kaczmarczyk, członek zespołu Ośrodka Badań nad Migracjami Europejskimi Uniwersytetu Warszawskiego. W spotkaniu uczestniczyli też senatorowie: Andrzej Person – przewodniczący Komisji Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, Łukasz Maria Abgarowicz – zastępca przewodniczącego komisji, Barbara Borys-Damięcka, wiceprzewodnicząca Komisji Kultury i Środków Przekazu oraz członek Komisji Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą. W trakcie spotkania dyskutanci omawiali skutki procesu migracji zarobkowej naszych Rodaków do krajów UE po upływie pięciu lat od dnia akcesji Polski do struktur unijnych. Rozważano prognozy dla tego dynamicznego zjawiska w wymiarach: międzynarodowym, demograficznym, ekonomicznym i społecznym,

Eksperci
– członkowie
Zespołu
Doradców
Marszałka
Senatu

odnosząc je do doświadczeń państw, które przystąpiły do Wspólnot Europejskich w drugim i trzecim rozszerzeniu, czyli Grecji, Hiszpanii i Portugalii. Wiele uwagi poświęcono ocenie obecnej sytuacji migrujących polskich obywateli. Poruszono ważką kwestię oczekiwanych i możliwych ze strony kraju form pomocy środowiskom migrantów z Polski w Unii Europejskiej w perspektywie najbliższych kilku lat.

W podsumowaniu dyskusji Marszałek Senatu Bogdan Borusewicz wyraził pogląd, że Senat Rzeczypospolitej Polskiej w kontaktach z partnerami rządowymi podejmie problem migracji wewnątrz Unii Europejskiej i konsekwencji, jakie ten proces niesie zarówno dla państw macierzystych dla migrantów zarobkowych, jak i państw ich przyjmujących. Marszałek stwierdził, iż należy zainicjować dyskusję na temat tych procesów w samej Unii, bowiem ich skutki nie dotyczą wyłącznie Polski, ale wszystkich państw naszego regionu, które w ostatnim czasie przystąpiły do struktur europejskich. Podczas IV Posiedzenia Zespołu Doradców, które odbyło się 17 grudnia 2010 roku w Senacie, dyskutowano o formach pomocy Polakom, którzy po 1 maja 2011 roku zdecydują się – w związku z otwarciem rynku pracy – migrować do Niemiec i Austrii, oraz o tym, jaka może być skala tego zjawiska. Po 1 maja 2011 roku Niemcy i Austria zniósły wszelkie ograniczenia dotyczące swobody przepływu pracowników, które wprowadziły po rozszerzeniu Unii Europejskiej w 2004 roku Zdaniem Marszałka Senatu Bogdana Borusewicza, który przewodniczył obradom, doświadczenia polskich migrantów z Wielkiej Brytanii i Irlandii mogą być pomocne Polakom, którzy zechcą wyjechać do Niemiec. Uznał, że należy doprowadzić do spotkania polonijnych organizacji z Wielkiej Brytanii i Irlandii z organizacjami z Niemiec.

Helena Miziniak, honorowy prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych, podkreśliła, że organizacje polonijne w Wielkiej Brytanii mają już sześć lat doświadczeń z nowymi migrantami. Zaznaczyła, że tam już zakończył się etap pomocy bezpośredniej migrantom, a zaczął się etap pomocy merytorycznej. Wskazywała, jak ważne jest doprowadzenie do współpracy starej i nowej emigracji. Za konieczny kierunek działań uznała informowanie o tym, co się należy pracownikom i jak egzekwować ich prawa. W swoim wystąpieniu podkreśliła wagę organizowania struktur, które będą mogły bronić ich praw, szkolenia dla środowisk polonijnych w celu pozyskiwania środków z funduszy unijnych w kraju zamieszkania. Podkreśliła, że doświadczenia nowych emigrantów w Wielkiej Brytanii zostały zebrane i opisane. Mogą zatem być wykorzystane przez migrantów do Niemiec i Austrii.

Według Macieja Batora, sekretarza Stowarzyszenia Polskiego w Irlandii Północnej, niezwykle ważne jest organizowanie punktów informacyjnych w celu dostarczania informacji, które pozwolą poznać realia miejscowego rynku pracy i ułatwią poruszanie się po nim. Za sprawę istotnej wagi uznał pomoc psychologiczną dla migrantów. W tym kontekście wskazał na problem z uznawaniem kwalifikacji polskich psychologów w Irlandii. Mówił o potrzebie organizacji kontaktów Polonii brytyjskiej i niemieckiej. Zespół zastanawiał się też nad możliwym rozmiarem migracji do Niemiec.

Prof. Marek Okólski z Uniwersytetu Warszawskiego powiedział, że początkowo spodziewano się, iż migracja po maju będzie znikoma, ponieważ poziom wykształcenia osób migrujących z Polski jest coraz wyższy, wzrosły też aspiracje polskich migrantów. Wyczerpał się ponadto potencjał migracyjny osób ze Śląska, Pomorza, Mazur, które miały więzi rodzinne w Niemczech. Liczono też na to, że Polska zostanie zmodernizowana. Jednak obecnie

według prof. Okólskiego rozmiar tej migracji może być większy niż się spodziewano, gdyż efekt zmian modernizacyjnych jest mniejszy niż zakładano, rozbudowa infrastruktury w związku z Euro 2012 zostanie zrealizowana w niewielkim stopniu, a na to wszystko nałożył się kryzys ekonomiczny.

Także w opinii dr. Pawła Kaczmarczyka z Zespołu Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów obecnie zwiększyła się niepewność co do rozmiaru migracji do Niemiec. Jego zdaniem dużo zależy od tego, jaki będzie efekt psychologiczny pełnego otwarcia tego rynku pracy, jak będzie przebiegała związana z tym kampania medialna, a także – co dalej będzie się działo z kryzysem gospodarczym. Paweł Kaczmarczyk poinformował o pracach rządu nad strategią migracyjną Polski. Powiedział, że dokument ten został obecnie przesłany do konsultacji społecznych.

Wiceminister spraw zagranicznych Jan Borkowski podkreślił, że Polska powinna dążyć do tego, by zachowany został dotychczasowy, obowiązujący w UE stan prawny dotyczący swobody przepływu osób. Mówił, że podejmowane są próby zmiany tych przepisów, a odwrót od swobody przepływu osób to koniec Unii. Minister edukacji Katarzyna Hall podkreśliła, że decydującą sprawą przy podejmowaniu decyzji o emigracji jest znajomość języka. Dlatego najwięcej osób z Polski wyjechało do Wielkiej Brytanii. Dodała, że im słabsza edukacja językowa jest w danym kraju, tym większy w tym kraju opór wobec Unii. Zdaniem minister Katarzyny Hall kluczem do sukcesu UE i przetamywania niechęci wobec emigrantów jest edukacja dwujęzykowa. Reprezentujący Biuro Polonijne Kancelarii Senatu dyrektor Artur Kozłowski poinformował, że w 2010 roku Senat utrzymywał stały kontakt ze środowiskami nowych migrantów. Za pośrednictwem krajowych i polonijnych organizacji pozarządowych trafiło do tych środowisk ok. 1,5 mln zł. W 2011 roku ta współpraca koncentruje się głównie na oświacie polonijnej, pomocy instytucjonalnej w tworzeniu organizacji polonijnych i punktów informacyjnych, szkoleniach w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych i z krajów osiedlenia.

Reasumując, należy podkreślić, że prace Polonijnej Rady Konsultacyjnej w ciągu minionego okresu oraz Zespołu Doradców do spraw Migracji Ekonomicznej Obywateli Polskich do Państw Członkowskich Unii Europejskiej w VII kadencji potwierdziły słuszność formuły wspierania Polonii i Polaków poza granicami, realizowanej konsekwentnie od ponad 20 lat przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej, w której opieka rozumiana jest jako obustronnie korzystna współpraca, oparta na partnerstwie i dialogu.

V.

Kalendarium niektórych wydarzeń polonijnych VII kadencji

Prezydium Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą były w VII kadencji mocno zaangażowane w politykę polonijną. Marszałek Senatu – przez osobistą obecność lub honorowe patronaty – czynnie włączał się w wiele ważnych wydarzeń związanych z aktywnością Polonii i Polaków z zagranicy. W minionej kadencji centralne obchody Dnia Polonii i Polaków za Granicą – święta ustanowione go z inicjatywy Senatu w 2002 roku, w podzięce za wielowiekowy dorobek oraz wkład Polonii i Polaków za granicą w odzyskanie przez Polskę niepodległości, wierność i przywiązanie do polskości oraz pomoc krajowi w najtrudniejszych momentach, a także w celu potwierdzenia więzi z Macierzą i jedności wszystkich Polaków, tak mieszkających w kraju, jak i żyjących poza nim – obchodzone były poza granicami kraju. W latach 2008–2011 marszałek odwiedził:

- Grecję (Ateny),
- Rosję (Sankt Petersburg),
- Kanadę (St. Catherines, Niagara-on-the-Lake, Toronto, Ottawa, Winnipeg, Manitoba, Windsor, Ontario, London, Kitchner),
- Ukrainę (Winnica, Berdyczów).

Z Polakami mieszkającymi i żyjącymi poza Rzeczpospolitą marszałek Bogan Borusewicz spotykał się również i przy okazji oficjalnych wizyt zagranicznych w różnych państwach. Dla przykładu w roku 2010, przebywając w Rosji (2–10 września) na VI Bajkalskim Forum Ekonomicznym, odwiedził Jekaterynburg, Wierszynę (w 100. rocznicę jej założenia), Irkuck (w związku z jubileuszem 20-lecia istnienia Polskiej Autonomii Kulturalnej „Ogniwo”, Ułan-Ude i Nowosybirsk. W programie pobytu w Norwegii (13–14 września) przewidziane zostało spotkanie z przedstawicielami Polonii. Odbyło się ono w Stavanger. Po rozmowach z prezydentem, przewodniczącym Rady Najwyższej i premierem Ukrainy (30 listopada – 1 grudnia), marszałek wysłuchał reprezentantów tamtejszej opozycji parlamentarnej i pozaparlamentarnej oraz przedstawicieli polskiej mniejszości, a także Polaków mieszkających we Lwowie, Kijowie i Winnicy. Z kolei po zakończeniu części oficjalnej wizyty w Republice Węgierskiej i rozmowach z przewodniczącym Węgierskiego Zgromadzenia Narodowego, prezydentem i wicepremierem węgierskiego rządu (12–13 grudnia) spotkał się z Ogólnokrajowym Samorządem Mniejszości Polskiej w 15. rocznicę jego istnienia.

Również członkowie Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą – w ramach jej przedmiotowego zakresu działania – dbali o to, by Polacy za granicą utrzymywali więzi z krajem, by poznawali historię ojczystą, pielęgnowali polską kulturę, zwyczaje i obyczaje. Czynili to przez uczestniczenie w rozlicznych uroczystościach związanych z rocznicami, obchodami świąt narodowych i religijnych, konferencjami, naradami, sympozjami, zjazdami i różnymi innymi spotkaniami okolicznościowymi z Polonią i Polakami. Niektóre z tych uroczystości, odbywających się w kraju i poza granicami, w których uczestniczyli senatorowie VII kadencji, członkowie komisji, przedstawiono w poniższym chronologicznym zestawieniu.

Rok 2007

- 1 grudnia 2007. Rosja (Moskwa). IV Zjazd Federalnej Narodowo-Kulturalnej Autonomii „Kongres Polaków” w Rosji.
- 1 grudnia 2007. Czechy (Praga). 120-lecie Klubu Polskiego w Pradze.

Rok 2008

- 18–19 stycznia 2008. Niemcy (Mönchengladbach w Nadrenii Północnej-Westfalii). I Europejskie Sympozjum Polskich Macierzy Szkolnych: *„Świadomi korzeni i przeszłości, silni wartościami, otwarci na jutro i nowe wyzwania Europy”*.
- 30 stycznia – 4 lutego 2008. Irlandia – Anglia (Dublin, Edynburg, Kirkcaldy, Aberdeen, Londyn). Robocza wizyta przedstawicieli komisji w celu rozpoznania sytuacji Polaków wyjeżdżających do Republiki Irlandii i Wielkiej Brytanii po akcesji Polski do Unii Europejskiej w 2004 r.
- 21–25 lutego 2008. Litwa (Wilno, rejon solecznicki). Wizyta studyjna delegacji Senatu RP. Cele wizyty: *„...okrągly stół z udziałem liderów polskiej mniejszości...”* i mediów polskojęzycznych na Litwie; wizytacja obiektów oświatowych, których remonty były przedmiotem wniosków inwestycyjnych złożonych na rok 2008.
- 29 lutego – 5 marca 2008. Czechy (Czeski Cieszyn) – Polska (Bielsko-Biała, Jastrzębie Zdrój, Wisła, Ustroń, Szczyrk). V Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne *„Śląsk – Beskidy 2008”*. Startowało ponad 500 polonijnych sportowców w ośmiu dyscyplinach.
- 3–6 kwietnia 2008. Łotwa (Ryga, Dyneburg, Jakubowo, Krasław). Wizyta członków Komisji Spraw Emigracji na Łotwie. W Dyneburgu (Daugavpils) odwiedzili: Dom Polski wyremontowany i zmodernizowany ze środków Senatu RP, remontowaną Polską Ogólnokształcącą Szkołą Średnią im. J. Piłsudskiego, Polskie Przedszkole im. J. Platera-Gajewskiego, Centrum Kultury Polskiej. Spotkali się z Polakami. Złożyli kwiaty na dawnym polskim cmentarzu wojennym (w czasach Związku Radzieckiego zrównanym z ziemią), gdzie spoczywali polscy legioniści, którzy zginęli w walkach o niepodległą Łotwę, a także na polskim Grobie Nieznanego Żołnierza. W Jakubowie (Jekabpils) uczestniczyli w zjeździe sprawozdawczo-wyborczym Związku Polaków na Łotwie.
- 6 kwietnia 2008. Białoruś (Grodno, Brześć). *„Trzecie Polskie Dyktando”* z udziałem wice-marszałek K. Bochenek.
- 12 kwietnia 2008. Czechy (Czeski Cieszyn). X Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w Republice Czeskiej.
- 13 kwietnia 2008. Wielka Brytania (Londyn). Konferencja *„Formy społecznej pomocy Polakom w Wielkiej Brytanii ze strony środowisk polskich i organizacji działających w tym kraju”*.
- 13–16 kwietnia 2008. Ukraina. Wizytacja w miejscu realizacji zadań o charakterze inwestycyjnym (remontowanego budynku dla Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej w Mościskach, remontowanej Szkoły Polskiej w Gródku Podolskim, remontowanej elewacji kościoła św. Stanisława w Krzemieńcu, rekonstruowanego i rozbudowywanego przedszkola przeznaczonego na szkołę z polskim językiem nauczania w Szepietówce, remontowanej Szkoły Polskiej w Gródku Podolskim, klasztoru w Bołszowcach, odbudowywanego i adaptowanego na Młodzieżowe Centrum Pokoju i Pojednania), przewidzianych do wykonania w roku 2008 w ramach opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

- 1–2 maja 2008. Wilno (Litwa). Obchody XX-lecia Związku Polaków na Litwie i uroczystości z okazji Dnia Polonii i Polaków za Granicą.
- 1–3 maja 2008. Białoruś (Mińsk, Grodno, Brześć). Obchody Dnia Polonii i Polaków oraz Dnia Flagi Państwowej oraz Święta 3 Maja. Wręczenie pierwszych Kart Polaka. Pierwszy dokument w Grodnie otrzymał ostatni żyjący obrońca Grodna z 1939 r., 88-letni Kazimierz Tumiński, a pozostałe – zasłużeni żołnierze AK, Sybiracy oraz przedstawiciele środowisk twórczych.
- 7 maja 2008. Niemcy (Berlin). Festyn Konstytucyjny z okazji 217. rocznicy Konstytucji 3 Maja.
- 10–11 maja 2008. Białoruś (Brześć, Janów Poleski, Motol, Pińsk, Kudricze, Kaczanowicze). Uroczyste obchody XX-lecia Klubu Polskiego i Polskiej Szkoły Społecznej w Brześciu połączone z poświęceniem i wręczeniem szkole sztandaru oraz nadaniem jej imienia Ignacego Domeyki, a także odsłonięciem tablicy pamiątkowej *„Pamięci dzieci polskich deportowanych w 1940 roku z Polesia na Syberię”*.
- 11–15 maja 2008. Włochy (Reggio Calabria). Inauguracja sekcji polskiej w Bibliotece Miejskiej *„Pierro De Nava”*.
- 14–18 maja 2008. Ukraina (Bar). VII Dni Kultury Polskiej.
- 17–18 maja 2008. Mołdawia (Kiszyniów). VIII Festiwal *„Polska Wiosna w Mołdawii”*.
- 17–19 maja 2008. Białoruś (Grodno). Festiwal Piosenki Harcerskiej.
- 22–28 maja 2008. USA (Quincy k. Bostonu). X Jubileuszowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych i Komitetów Rodzicielskich Szkół Polskich z udziałem K. Bochenek, wicemarszałek Senatu.
- 24–29 maja 2008. XV Międzynarodowe Spotkania Poetyckie *„Maj nad Wilią”*.
- 21 czerwca 2008. Węgry (Budapeszt). Dzień Węgierskiej Polonii.
- 23–24 czerwca 2008. Warszawa (gmach Senatu). *„Kraj a Polonia i Polacy w świecie – wyzwania XXI wieku”* – inauguracyjne posiedzenie Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu VII kadencji.

Obchody
Dnia Polonii
i Polaków
za granicą
w Grecji

- 12 lipca 2008. Białoruś (Grodno, Smorgońszczyzna: Soły, Iwazskowce, Więclawienięta, Smorgonie, Wojstom, Żodziszki). Obchody 15. rocznicy powstania przy ZPB Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej oraz 64. rocznicy Akcji „Ostra Brama”.
- 16–24 lipca 2008. Rzeszów. XIV Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych. Uczestniczyły 42 zespoły z 15 krajów: Australii (3), Białorusi (1), Brazylii (4), Czech (2), Francji (1), Kanady (12), Litwy (2), Łotwy (1), Niemiec (1), Rosji (1), Rumunii (1), Szwecji (1), Ukrainy (2), USA (7) i Wielkiej Brytanii (3). Łącznie: 1214 uczestników.
- 26 lipca 2008. Ukraina (Lwów). Koncert Galowy XIV Światowego Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych „Rzeszów – Lwów 2008” w Lwowskim Narodowym Teatrze Opery i Baletu im. S. Kruszelnickiej.
- 2–3 sierpnia 2008. Kanada (Toronto, Wilno w prowincji Ontario). Obchody 150-lecia osadnictwa polskich Kaszubów w Kanadzie.
- 4–7 września 2008. Kraków. II Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie.
- 6–7 września 2008. Białoruś (Grodno). 20-lecie działalności Związku Polaków na Białorusi.
- 9–11 września 2008. Szwecja (Malmö). Konferencja „Przyszłość szkoły polonijnej”.
- 18–22 września 2008. 15-lecie Miejscowej Społecznej Organizacji Narodowościowo – Kulturalnej Autonomii Polaków w Ułan-Ude „Nadzieja”.
- 19–23 września 2008. Białystok. „Polskość – Tożsamość – Współczesność”. Forum Oświaty Polonijnej.
- 20 września 2008. Węgry (Budapeszt). 50-lecie Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. J. Bema.
- 25–27 września 2008. Szwajcaria (Rapperswil). Konferencja naukowa „Konfederacja barska, jej konteksty i tradycje” z udziałem M. Ziółkowskiego, wicemarszałka Senatu.
- 15–19 października 2008. Kanada (Toronto). 75-lecie Kongresu Polonii Kanadyjskiej – XL Walny Zjazd Kongresu Polonii Kanadyjskiej.
- 16–19 października 2008. Kanada (Mississauga w prowincji Ontario). XL Walny Zjazd Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

Quo Vadis II.
Konferencja
młodych
Polaków

- 18–19 października 2008. Wielka Brytania (Londyn). 55-lecie i Walny Zjazd Polskiej Macierzy Szkolnej.
- 25 października 2008. Anglia (Londyn). Konferencja poświęcona „Aktualnej sytuacji Polaków – migracji ekonomicznej w Anglii”.
- 7 listopada 2008. Łotwa (Dyneburg – Daugavpils). Uroczyste otwarcie odnowionego budynku Polskiej Szkoły Ogólnokształcącej im. J. Piłsudskiego.
- 8 listopada 2008. Litwa (Wilno). Uroczystości 90. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę.
- 11 listopada 2008. Włochy (Mediolan). Uroczysty koncert w Auditorium Orchestra Verdi z okazji 90. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę.
- 12 listopada 2008. Ukraina (Lwów). Uroczyste spotkanie w Lwowskim Państwowym Akademickim Teatrze Opery i Baletu im. S. Kruszelnickiej z okazji 90. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę.
- 15 listopada 2008. Rumunia (Bukareszt, Nowy Sołonec). Obchody 90. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę.
- 25 listopada 2008. Wielka Brytania (Londyn). Prezentacja Stowarzyszenia Conservative Friends of Poland w siedzibie Izby Gmin Parlamentu Brytyjskiego.
- 28–30 listopada 2008. XV-lecie Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych.

Rok 2009

- 24 stycznia 2009. Niemcy (Herdorf-Dermbach, ośrodek „Haus Concordia”). Spotkanie z przedstawicielami Zarządu Stowarzyszenia „Chrześcijańskie Centrum Popierania Języka Polskiego, Kultury i Tradycji Polskiej”.
- 12 lutego 2009. Litwa (Soleczniki). Otwarcie, po odnowieniu, dofinansowanego przez Senat RP, największego (ok. 800 uczniów) polskiego gimnazjum w rejonie sołecznickim.
- 13–16 marca 2009. Niemcy (Dortmund). Spotkanie z przedstawicielami polskich środowisk oświatowych poświęcone omówieniu sytuacji szkolnictwa w Niemczech.
- 15 marca 2009. Białoruś (Grodno). VII Zjazd Związku Polaków na Białorusi z udziałem Z. Romaszewskiego, wicemarszałka Senatu, oraz A. Persona, przewodniczącego Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą.
- 21–22 marca 2009. Litwa (Wilno). XX Jubileuszowa Olimpiada Literatury i Języka Polskiego z udziałem K. Bochenek, wicemarszałek Senatu.
- 24–26 kwietnia 2009. Rosja (Sankt Petersburg). Obchody Dnia Polonii i Polaków za Granicą.
- 27–28 kwietnia 2009 r. Niemcy (Berlin). Otwarcie wystawy fotograficznej „W obiektywie wroga. Niemiecy fotoreporterzy w okupowanej Warszawie (1939–1945)” przez marszałka Senatu. Spotkanie z przedstawicielami polskiej emigracji w RFN, którzy w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku wspierali NSZZ „Solidarność”.
- 1–2 maja 2009. Litwa (Wilno). Obchody XX-lecia Związku Polaków na Litwie oraz Dnia Polonii i Polaków za Granicą.
- 2 maja 2009. Syria (Damaszek). 15-lecie działalności Wspólnoty Polskiej w Syrii.
- 16–17 maja 2009. Wielka Brytania (Manchester). Obchody 65. rocznicy Bitwy pod Monte Cassino oraz Zbrodni Katyńskiej.

- 24–28 maja 2009. Litwa (Wilno) – XVI Międzynarodowe Spotkania Poetyckie. „*Maj nad Wilią*”.
- 29–31 maja 2009. Białoruś (Grodno). Spotkania z Polakami oraz stypendystami Fundacji „*Semper Polonia*”. Koncert charytatywny zorganizowany przez Klub Stypendystów wspólnie z Caritas Grodno.
- 29–31 maja 2009. Wielka Brytania (Londyn). Konferencja Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych: „*Monitor Emigracji Zarobkowej – 2009*”.
- 20–21 czerwca 2009. Austria (Wiedeń). Spotkanie z Polonią z okazji 20. rocznicy odzyskania wolności oraz 30. rocznicy pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny.
- 27 czerwca 2009. Węgry (Budapeszt). Święto Węgierskiej Polonii. Otwarcie wystaw: „*Solidarność – opozycja i kultura w Polsce 1980–1989*” oraz „*Polskie i węgierskie plakaty wyborcze z roku 1989*”. Występy zespołów polskich i polonijnych.
- 8–17 lipca 2009. Błajejewko k. Poznania. VII Światowy Zlot Młodzieży Polonijnej „*Orle Gniazdo 2009*”.
- 12 lipca 2009. Białoruś (Grodno, Soły, Dyndyliszki, Iwaszkowce, Więclawienięta. Smorgonie, Żodziszki). 65. rocznica Akcji „*Ostra Brama*”. Spotkania z kombatanami.
- 16–23 lipca 2009. VII Polonijny Festiwal Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych. Wystąpiło 17 zespołów z ośmiu krajów: Białorusi, Czech, Kanady, Litwy, Łotwy, Rosji, USA i Ukrainy. Łącznie 458 osób.
- 19–22 lipca 2009. Ukraina (Bołszowce). VII Franciszkańskie Spotkania Młodych w Bołszowcach. Jubileusz 600. rocznicy śmierci błogosławianego Jakuba Strzemię.
- 1–9 sierpnia 2009. Toruń. XIV Światowe Letnie Igrzyska Polonijne „*Toruń 2009*” (1101 uczestników z 29 krajów na wszystkich kontynentach).
- 7–9 sierpnia 2009. Mrągowo. XV Festiwal Kultury Kresowej w Mrągowie. Prezentacja dorobku kulturalnego Polaków zamieszkałych na byłych Kresach Rzeczypospolitej.
- 9–16 sierpnia 2009. Litwa (Wilno). I Światowy Zjazd Wilniuków.
- 25 sierpnia 2009. Warszawa (gmach Senatu). Podsumowanie akcji „*Lato z Polską*” – programu edukacyjnego zainicjowanego przez Zjednoczenie Społeczne Związków Polaków na Białorusi.
- 29–30 sierpnia 2009. Litwa (Wilno). 15-lecie działalności Akcji Wyborczej Polaków na Litwie.
- 4 września – 17 października 2009. Austria (Wiedeń). XVIII Dni Kultury Polskiej pod honorowym patronatem marszałka Senatu.
- 14 września 2009. Warszawa (gmach Senatu). Zakończenie XVII Światowego Forum Mediów Polonijnych „*Tarnów – Śląsk 2009*” w jubileuszowym, dziesiątym roku działalności Stowarzyszenia „*Małopolskie Forum Współpracy z Polonią*”.
- 17 września 2009. Warszawa (gmach Senatu). Inauguracja Wirtualnego Muzeum Kresy – Syberia równocześnie w Warszawie, w Wellington (Nowa Zelandia), Londynie (Wielka Brytania), Toronto (Kanada) i Pretorii (RPA).
- 19–20 września 2009. Białoruś (Grodno). Obchody 70. rocznicy obrony Grodna. Otwarcie wystawy „*Kampania wrześniowa 1939 roku na północno-wschodnich ziemiach Polski*”. Żłócenie wieńców na grobach obrońców Grodna: Tadeusza Jasińskiego i Janusza Budzanowskiego.
- 19 września 2009. Niemcy (Mönchengladbach). Sympozjum i jubileusz 40-lecia Polskiej

Macierzy Szkolnej.

- 21–22 września 2009. Warszawa (gmach Senatu). II Posiedzenie Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu VII Kadencji. Temat obrad: „*Perspektywy współpracy kraj – emigracja, Polonia i Polacy za granicą w 2010 roku*”.
- 9 października 2009. Rumunia (Pojana Mikuli). Uroczyste otwarcie przez wicemarszałek K. Bochenek szkoły z przedszkolem (wybudowanej przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”) ze środków Senatu RP.
- 9–11 października 2009. Szwecja (Malmö). Konferencja Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych: „*Przyszłość szkoły polonijnej*”.
- 10 października 2009. Ukraina (Lwów). Reaktywacja odrodzonej „Pogoni” – Amatorskiego Lwowskiego Klubu Sportowego. Otwarcie wystawy poświęconej przedwojennej „Pogoni” Lwów. Żłożenie wieńców na grobach ówczesnych działaczy sportowych: L. Kuchara. i E. Cenara oraz na Cmentarzu Orłąt Lwowskich.
- 15 października 2009. Pułtusk (Dom Polonii). Szkolenie dla przedstawicieli organizacji polonijnych i polskich poza granicami kraju „*Euro dla Polonii*”.
- 22–25 października 2009. Litwa (Wilno). Międzynarodowy Festiwal Teatralny. IV Wileńskie Spotkania Sceny Polskiej.
- 24–25 października 2009. Rosja (Czerniachowski). III Forum Polonijne „*Dziedzictwo kulturowe Polaków w obwodzie kaliningradzkim*”.
- 7–9 listopada 2009. Rosja (Krasnodar). 15-lecie Krasnodarskiej Organizacji Regionalnej Polskie Centrum Narodowo-Kulturalne „*Jedność*”. Narada prezesów organizacji polonijnych z południa Rosji. Okrągły stół historyków – omówienie wyników IV Międzynarodowej konferencji naukowej „*Polacy w Rosji*”.
- 9–15 listopada 2009. Argentyna (Buenos Aires, Rosario, Oberá). Wizyta marszałka Senatu RP. Otwarcie Domów Polskich w Buenos Aires i Oberá. Spotkania z Polonią.
- 19 listopada 2009. Warszawa (gmach Senatu). Uroczyste spotkanie w 65. rocznicę przybycia polskich „tułaczy dzieci” do Nowej Zelandii.

Krystyna Tomaszuk,
„tułaczka dziecko”,
rozmawia
z uczestniczką
spotkania

Rok 2010

- 11 stycznia 2010. USA (Baltimore). Uroczystości pogrzebowe śp. Danuty Mostwin – największej polskiej pisarki emigracyjnej.
- 25–28 stycznia 2010. Ukraina (Strzelczyska, Bar, Drohobycz, Łanowice). Wizytacja zadań inwestycyjnych planowanych do wykonania w 2010 r.
- 25–28 stycznia 2010. Litwa (Wilno, Niemenczyn, Troki, Landwarów, Butrymańce, Mickuny, Nowe Święciany). Wizytacja zadań inwestycyjnych planowanych do wykonania w 2010 r.
- 27–29 stycznia 2010. Czechy (Czeski Cieszyn, Nydek, Bystrzyca, Boconowice, Mosty k. Jabłonkowa, Sucha Górna, Karwnia-Raj, Ostrawa). Wizytacja zadań inwestycyjnych planowanych do wykonania w 2010 roku.
- 25–26 lutego 2010. Ukraina (Bołszowce). IV Międzynarodowa Konferencja „Bołszowce 2010” poświęcona ratowaniu dziedzictwa kulturowego Kresów Wschodnich.
- 4 marca 2010. Białoruś (Grodno). IX Kiermasz Rękodzieła i Sztuki Ludowej.
- 6–13 marca 2010. Zakopane. VIII Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne „Zakopane 2010”. Uczestniczyły 653 osoby z 21 krajów.
- 20 marca 2010. Włochy (Rzym). XV Zjazd Związku Polaków we Włoszech.
- kwiecień 2010. Polonia i Polacy na całym świecie oddali hołd 96. ofiarom katastrofy smoleńskiej. Na ręce marszałka Senatu złożono liczne kondolencje w związku z tragiczną śmiercią Lecha Kaczyńskiego, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, i Jego Małżonki, Ryszarda Kaczorowskiego, ostatniego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na Wychodźstwie, Wicemarszałek Senatu Krystyny Bochenek, byłych Wicemarszałków Senatu: Krzysztofa Putry i Macieja Płażyńskiego, dwojga Senatorów: Janiny Fetlińskiej i Stanisława Zająca, a także pozostałych tragicznie zmarłych osób.
- 20 kwietnia – 3 maja. USA (Los Angeles). XI Festiwal Filmów Polskich.
- 26 kwietnia 2010. Ukraina (Lwów). Pokaz specjalny filmu „Katyń” w symbolicznym hołdzie 22 tys. polskich oficerów pomordowanych w Katyniu i innych miejscach oraz ofiarom katastrofy smoleńskiej, połączony ze złożeniem kwiatów na płycie Grobu Nieznanego Żołnierza na Cmentarzu Obrońców Lwowa.
- 1–2 maja 2010. Niemcy (Akwizgran, Aachen-Vaals). Europejski Dzień Polonii i Polaków za Granicą. Wręczenie nagrody *Polonicus 2010*. Festyn Polonii pod hasłem „Europa bez granic”.
- 1–10 maja 2010. Kanada (Niagara on the Lake, St. Catharines, Toronto, Ontario, Ottawa, Winnipeg, Windsor, London, Kitchener). Wizyta oficjalnej delegacji Senatu RP pod przewodnictwem marszałka Senatu. Światowe obchody Dnia Polonii i Polaków za Granicą
- 3 maja 2010. Białoruś (Grodno). Obchody Dnia Polonii i Polaków za Granicą.
- 5 maja 2010. USA (Waszyngton). Wystawa „Katyń. Zbrodnia. Polityka. Moralność” – upamiętniająca 70. rocznicę mordu katyńskiego, połączona z sesją naukową („Katyn: The Potential Benefits of Reconciliation”) w Bibliotece Kongresu USA.
- 7 maja 2010. Litwa (Wilno). X Jubileuszowy Zjazd Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Midas”.
- 7–8 maja 2010. Rumunia (Bukareszt, Suczawa, Nowy Słoniec). Jubileusz 20-lecia Związku Polaków w Rumunii.

- 15–16 maja 2010. Irlandia (Belfast). Konferencja „*Czy integracja młodych organizacji polonijnych na płaszczyźnie międzynarodowej jest konieczna?*”, połączona z warsztatami „*Im więcej jedności, tym więcej dobra*”.
- 28–30 maja 2010. Włochy (Reggio Calabria). I Zjazd Polonii z Południowych Włoch. Koncert z okazji 200. rocznicy urodzin F. Chopina.
- 30 maja 2010. Białoruś (Brześć). Uroczysty koncert z okazji 200. rocznicy urodzin F. Chopina.
- 12 czerwca 2010. Austria (Linz). II Zlot i Igrzyska Polonijne w Górnej Austrii.
- 21 czerwca 2010. Pułtusk (Dom Polonii). „*Euro dla Polonii II*” – szkolenie dla przedstawicieli organizacji polonijnych i polskich poza granicami kraju oraz przedstawicieli polskich organizacji pozarządowych.
- 23 czerwca – 4 lipca 2010. Warszawa (gmach Senatu). II Szkoła Liderów Polonijnych. Spotkanie z uczestnikami Europejskiej Szkoły Liderów Polonijnych.
- 24–26 czerwca 2010. Toruń. VII Światowy Kongres Polonii Medycznej.
- 25 czerwca 2010. Gruzja (Tbilisi). 15-lecie Związku Kulturalno-Oświatowego Polaków w Gruzji „Polonia”.
- 26–27 czerwca 2010. Węgry (Budapeszt, Eger, Szaboles). Poświęcenie polskich kwater wojskowych na cmentarzach Budapesztu i Egeru. Obchody Dnia św. Władysława – Święta Węgierskiej Polonii.
- 28–29 czerwca 2010. Litwa (Wilno). Uroczystość przekazania ponad 5 tys. książek przez bibliotekę polskiej Komendy Głównej Policji dla Gimnazjum im. Jana Pawła II.
- 10–25 lipca 2009. Koszalin. XIII Światowy Festiwal Chórów Polonijnych. Uczestniczyło 15 chórów spośród 40 zgłoszonych. Wystąpiło 349 chórzystów z Białorusi, Litwy, Ukrainy, Rosji, Czech, Belgii, Brazylii i Węgier.
- 11–15 lipca 2010. Ukraina (Bołszowce k. Halicza). IX Franciszkańskie Spotkania Młodych.

Dzień Polonii
i Polaków
za granicą
w Kanadzie

- 24 lipca – 7 sierpnia 2010. Zegrze. VIII Światowy Zlot Harcerstwa Polskiego „*Twierdza*” z okazji 100-lecia organizacji. Uczestniczyli harcerze i harcerki z Argentyny, Australii, Francji, Kanady, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, reprezentanci polskich organizacji harcerskich ze Wschodu oraz drużyn krajowych. Patronat marszałka Senatu.
- 15 sierpnia 2010. Białoruś (Grodno). Obchody 90. rocznicy wojny polsko-bolszewickiej.
- 2–10 września 2010. Rosja (Jekaterynburg, Wierszyna, Irkuck, Ułan – Ude, Nowosybirsk). 100. rocznica założenia Wierszyny. 20-lecie Polskiej Autonomii Kulturalnej „*Ogniwo*” w Irkucku. Wizyta Marszałka Senatu.
- 10–11 września 2010. USA (Silver Spring k. Waszyngtonu, Doylestown w stanie Pensylwania). Uroczystości pogrzebowe śp. Zofii Korbońskiej.
- 10–12 września 2010. Wielka Brytania (Manchester). „*Nasza wspólna przyszłość*” – konferencja poświęcona sprawom młodej Polonii.
- 24–26 września 2010. Niemcy (Herdorf-Dermbach, ośrodek „Haus Concordia”). III Zjazd Nauczycieli Języka Polskiego.
- 25–26 września 2010. 70-lecie Stowarzyszenia Techników Polskich w Wielkiej Brytanii.
- 2–3 października 2010. Francja (Lyon). Jubileusz 175-lecia Polskiej Misji Katolickiej. IV Międzynarodowe Kolokwium Naukowe: „*Dziedzictwo polskie w południowo-wschodniej Francji*”.
- 8–13 października 2010. Rzeszów. Forum Polonijnych Przedstawicieli Kultury i Ruchu Artystycznego. Uczestniczyło 120 osób – twórców, przedstawicieli związków i stowarzyszeń kulturalnych, galerii, domów polskich oraz kierowników i działacze zespołów artystycznych z 21 państw.
- 9 października 2010. Rumunia (Pojana Mikuli). Nadanie przez marszałka Bogdana Borsewicza imienia Krystyny Bochenek, wicemarszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, polskiej szkole we wsi Pojana Mikuli, na rumuńskiej Bukowinie.
- 14–15 października 2010. Litwa (Wilno). II Sympozjum Polskich Macierzy Szkolnych Europy. 20-lecie Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „*Macierz Szkolna*”.
- 16–17 października 2010. Włochy (Padwa). Otwarcie wystawy prac i zbiorów prof. R. Demela. Posadzenie dwóch drzewek upamiętniających dwoje Sprawiedliwych: Irenę Sender i Jana Karskiego.
- 18–19 października 2010. Warszawa (gmach Senatu). III Posiedzenie Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu VII Kadencji.
- 19 października 2010. Warszawa (gmach Senatu). Uroczyste przekazanie w obecności marszałka Senatu do Archiwum Akt Nowych w Warszawie unikalnego zbioru dokumentów, listów, fotografii, wycinków prasowych, świadectwa historii najnowszej i niezwykle go obrazu patriotycznej działalności Władysława Zachariasiewicza, ostatniego żyjącego członka przedwojennego „*Światpolu*”, wybitnego działacza Polonii amerykańskiej, członka Polonijnej Rady Konsultacyjnej.
- 22–24 października 2010. Szwecja (Malmö). Konferencja Monitor Emigracji Zarobkowej 2010: „*Powrót czy emigracja?*”.
- 6 listopada 2010. Litwa (Wilno, Teatr na Pohulance). 50-lecie działalności Teatru Polskiego.
- 12 listopada 2010. Litwa (Wilno). Dni Kultury Polskiej. Koncert „*W hołdzie »Solidarności«: droga do wolności*”.

Władysław Zachariasiewicz przekazuje zbiory swoich dokumentów do Archiwum Akt Nowych w Warszawie

- 20 listopada 2010. Białoruś. (Grodno). 20-lecie zespołu Grodzieńskie Słowiki. Jubileuszowy koncert w Miejskim Domu Kultury w Grodnie.
- 20 listopada 2010. Słowacja (Bratysława). 15-lecie Monitora Polonijnego. Prezentacja publikacji „Polska oczami słowackich dziennikarzy”.
- 27 listopada 2010. Czechy (Czeski Cieszyn). 20-lecie Kongresu Polaków w Republice Czeskiej.
- 8 grudnia 2010. Wielka Brytania (Londyn). Uroczystości żałobne śp. Ireny Anders.
- 11–12 grudnia 2010. Ukraina (Równe). Walny Zjazd Delegatów – V Sejmik Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie.
- 17 grudnia 2010. Warszawa (gmach Senatu). IV Posiedzenie Zespołu Doradców Marszałka Senatu do spraw Migracji Ekonomicznej Obywateli Polskich do Państw Członkowskich Unii Europejskiej.

Rok 2011

- 18–19 stycznia 2011. Francja (Paryż). 175-lecie Polskiej Misji Katolickiej.
- 11–12 lutego 2011. Niemcy (Berlin). Zjazd Konwentu Organizacji Polskich.
- 18 lutego 2011. Litwa (Wilno). Jubileusz 10-lecia Domu Kultury Polskiej.
- 26–27 lutego 2011. Austria (Wiedeń). Walny Zjazd Sprawozdawczy Wspólnoty Polskich Organizacji.
- 10–11 marca 2011. Ukraina (Bołszowce k. Halicza). V Międzynarodowa konferencja naukowa: „Ochrona dziedzictwa kulturowego Ukrainy Zachodniej”.

- 13 marca 2011. Holandia (Malden). XI Festiwal Polskiej Poezji dla Dzieci. Wierszowisko 2011. Temat: „Znasz-li ten kraj?”.
- 16 marca 2011. Warszawa (gmach Senatu). Otwarcie wystawy „Fundacja Kościuszkowska. Amerykańskie Centrum Polskiej Kultury”.
- 24 marca 2011. Niemcy (Essen). Inauguracja Roku Polski i Nadrenii Północnej-Westfalii z udziałem marszałka Senatu.
- 26 marca 2011. Kraków. Koncert charytatywny pt. „Melodramma” na rzecz szkolnictwa polskiego na Ukrainie.
- 27 marca 2011. Niemcy (Hamburg). Festiwal Nowego Kina „Filmland Polen”. Pokaz filmu Tadeusza Konwickiego „Dolina Issy” w 100. rocznicę urodzin Czesława Miłosza.
- 9 kwietnia 2011. Wielka Brytania (Londyn). Konferencja naukowa dedykowana śp. Ryszardowi Kaczorowskiemu, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej na Obczyźnie: „Przywódcy rządów emigracyjnych w walce o niepodległą Polskę w latach 1939–1989”.
- 10 kwietnia 2011. Włochy (Rzym). Koncert Stowarzyszenia Włosko-Polskiego im. F. Chopina w Audytorium Seraficum, dedykowany ofiarom katastrofy smoleńskiej, prof. A. Stelmachowskiemu i I. J. Paderewskiemu.
- 6–7 maja 2011. Ukraina (Winnica – Berdyczów). Obchody światowego Dnia Polonii i Polaków za Granicą.
- 7 maja 2011. Niemcy (Akwizgran). Europejska Gala Polonii. Polonicus 2011.
- 8 maja 2011. Białoruś (Grodno). Otwarcie Centrum Edukacyjnego Polskiej Macierzy Szkolnej.
- 9 maja 2011. Armenia (Erewan). 15-lecie Związku Polaków w Armenii.
- 25 maja 2011. Warszawa (gmach Senatu). Otwarcie wystawy „Katyń. Pamięć narodu polskiego. Losy ofiar z Zaolzia”.
- 3–5 czerwca 2011. Czechy (Czeski Cieszyn, Trzyniec, Sibica, Leszna Dolna). Wizytacja inwestycji zaplanowanych do wykonania w 2011 r. Festiwal Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego.

Berdyczów.
Obchody Dnia
Polonii
i Polaków
za granicą

- 7 czerwca 2011. Ukraina (Lwów). Uroczystość przeniesienia prochów abp. J. Teodorowicza na Cmentarz Orłąt Lwowskich.
- 10 czerwca 2011. Warszawa (gmach Senatu). Wizyta 12-osobowej grupy członków Związku Sybiraków z Południowej Afryki z grona 500 dzieci – sierot polskich przybyłych do Afryki Południowej w 1943 r. z Iranu i osiedlonych w Oudtshoorn oraz dzieci Żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie.
- 10 czerwca 2011. Litwa (Wilno, Mejszagoła). Uroczystości pogrzebowe Księdza Prałata Józefa Obrebskiego, 105-letniego kapłana Archidiecezji Wileńskiej, Honorowego Obywatela Rejonu Wileńskiego, Opiekuna, Mistrza i Nauczyciela Polaków tam zamieszkałych.
- 18 czerwca 2011. Niemcy (Berlin). Spotkania polsko-niemieckie z okazji 20. rocznicy podpisania polsko-niemieckiego traktatu z 17 czerwca 1991 r.
- 18 czerwca 2011. Austria (Wilhering/Linz). III Zlot i Igrzyska Polonijne Wspólnoty Polaków w Górnej Austrii.
- 24–26 czerwca 2011. Węgorzewo. XVI Międzynarodowy Festiwal Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych Mniejszości Narodowych.
- 25 czerwca – 1 lipca 2011. Łomża. XI Polonijne Igrzyska Młodzieży Szkolnej im. Jana Stypuły.
- 25–26 czerwca 2011. Węgry (Budapeszt, Tokaj). Gala Przyjaźni Polsko-Węgierskiej.
- 27 czerwca – 3 lipca 2011. Włocławek. VI Wakacyjny Festiwal Teatrów Dziecięcych zza Granicy.
- 29 czerwca 2011. Warszawa. Inauguracja Szkoły Liderów Polonijnych Australii, Brazylii i Nowej Zelandii.
- 4–30 lipca 2011. Koszalin. Polonijne Lato „Koszalin 2011” (Międzynarodowy Plener Malarski „Osieki 2011”, Studium Dyrygentów Chórów Polonijnych, Polonijne Warsztaty Chóralne).
- 5 lipca 2011. Warszawa (Zamek Królewski). Wręczenie nagród 23 osobom z 12 krajów – laureatom konkursu dla dzieci i młodzieży polonijnej „Być Polakiem”.

Winnica.
Obchody Dnia
Polonii
i Polaków
za granicą

- 6 lipca 2011. Warszawa (gmach Senatu). Otwarcie wystawy „*Historia polonijnego ruchu sportowego w latach 1887–2011*”.
- 7 lipca 2011. Lublin. Inauguracja Lata Polonijnego przy Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej.
- 10–17 lipca 2011. Warszawa. Finały 23. Międzynarodowej Parafiady Dzieci i Młodzieży.
- 18–24 lipca 2011. Dobięgniew. XVII Międzynarodowy Młodzieżowy Turniej Piłki Nożnej ZINA Dobięgniew Cup 2011.
- 21–28 lipca. Rzeszów. XV Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych „*Rzeszów 2011*”.
- 22 lipca 2011. Książ. XXI Światowy Polonijny Sejmik Olimpijski.
- 25 lipca 2011. Białoruś (Pińsk). Uroczystości pogrzebowe JE Kard. Kazimierza Świątka, arcybiskupa metropolity mińsko-mohylewskiego.
- 1 sierpnia 2011. Cieszyn. Inauguracja XXI Letniej Szkoły Języka, Literatury i Kultury Polskiej i XX Warsztatów Polonistycznych z udziałem około 150 uczestników.
- 5–7 sierpnia 2011. Mrągowo. 17. Festiwal Kultury Kresowej połączony z wystawą „*Dokumenty przeszłości i pamiątki repatriantów*” R. Bitowta.
- 7 sierpnia 2011. Czechy (Jabłonków). Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne. „*64. Gorolski Świątko*” – artystyczna manifestacja tożsamości Zaolzia.
- 12–15 sierpnia 2011. Przedborze, Góry Mokre. XX Światowy Festiwal Poezji Marii Kopnickiej.
- 17–28 sierpnia 2011. Szkoła Liderów Polonijnych Litwy, Rosji i Ukrainy.
- 5 – 12 września 2011. Tarnów – Szczecin. XIX Światowe Forum Mediów Polonijnych połączone z 19. Międzynarodowym Konkuresem Literackim im. H. Cyganika „*Powroty do źródeł*”, konkursem na reportaże z XVIII Światowego Forum Mediów Polonijnych i wręczeniem nagrody „*Fidelis Poloniae*”.
- 7 – 11 września 2011. Kraków. III Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie: „*Młodzież polska na obczyźnie – zadania edukacyjne*”.

VI.

Wykaz organizacji realizujących w VII kadencji zadania w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą

1. Akademia Trzeciego Wieku przy Miejskim Ośrodku Kultury w Olsztynie
2. Akcja Katolicka Archidiecezji Częstochowskiej w Częstochowie
3. Autorskie Towarzystwo Edukacyjne w Warszawie
4. Brodnickie Stowarzyszenie Oświatowe w Brodnicy
5. Caritas Archidiecezji Przemyskiej w Przemyśle
6. Caritas Diecezji Łódzkiej w Łodzi
7. Caritas Parafii pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Duninowie
8. Caritas Polska w Warszawie
9. Dobrzyńsko-Kujawskie Towarzystwo Kulturalne we Włocławku
10. Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa we Wrocławiu
11. Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego w Pniewach
12. Łódzkie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Biała Lilia” w Łodzi
13. Europejski Dom Spotkań Fundacja „Nowy Staw” w Lublinie
14. Forum Organizacji Pozarządowych Działających na rzecz Osób Niepełnosprawnych, Chorych i Ich Rodzin „Razem” w Zabrzu
15. Fundacja „Akademia Mediów” w Cieszynie
16. Fundacja „Akademia Podmiotowego Wspierania Młodzieży” w Policach
17. Fundacja Akademicka „Na progu” w Częstochowie
18. Fundacja „Artgard” – Art. Guard Foundation w Warszawie
19. Fundacja „Ave Arte” w Warszawie
20. Fundacja „Bliżej Polski” w Warszawie
21. Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie
22. Fundacja „Edukacja dla demokracji” w Warszawie
23. Fundacja „Edukacja i przyszłość” w Białej Podlaskiej
24. Fundacja Inicjatywy Powiatu Poddębickiego w Poddębicach
25. Fundacja Kielecki Ochotniczy Szwadron Kawalerii im. 13 Pułku Ułanów Wileńskich w Kielcach
26. Fundacja „Kresy – Syberia” w Warszawie
27. Fundacja Międzynarodowy Instytut Edukacji w Warszawie
28. Fundacja „Młoda Europa” w Bydgoszczy
29. Fundacja Młodej Polonii „Polska – Europa – Świat” w Warszawie
30. Fundacja na rzecz Pomocy Dzieciom z Grodzieńszczyzny w Białymstoku

31. Fundacja „Nowoczesna Polska” w Warszawie
32. Fundacja „O uśmiech dziecka” w Makowie Mazowieckim
33. Fundacja Ochrony i Promocji Dóbr Kultury „Nike” w Warszawie
34. Fundacja Odnowy Ziemi Noworudzkiej w Nowej Rudzie
35. Fundacja Ośrodka „Karta” w Warszawie
36. Fundacja Oświata Polska za Granicą w Warszawie
37. Fundacja „Polonia – Ruthenia” w Ząbkach
38. Fundacja „Polonia Restituta” w Warszawie
39. Fundacja Polska – Haiti w Warszawie
40. Fundacja Polska Pomoc w Białymstoku
41. Fundacja Polskie Kresy Wschodnie – Dziedzictwo i Pamięć w Warszawie
42. Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie w Warszawie
43. Fundacja Pomocy Młodzieży im. Jana Pawła II „Wzrastanie” w Lipniku z siedzibą w Łopuszce Małej
44. Fundacja „Pro Polonia” w Pułtusku
45. Fundacja Przyjaciół Wilna i Grodna „Serce dzieciom” w Gdyni
46. Fundacja „Semper Polonia” w Warszawie
47. Fundacja „Suecia Polonia” w Warszawie
48. Fundacja św. Wojciecha Adalberta w Gnieźnie
49. Fundacja „Świat na Tak” w Warszawie
50. Fundacja „Świat z uśmiechem” w Oleśnicy
51. Fundacja Teatru Ludowego w Krakowie
52. Fundacja „Terra Humana” w Warszawie
53. Fundacja „Wileńszczyzna” w Warszawie
54. Fundacja „Wolność i Demokracja” w Warszawie
55. Fundacja „Wszyscy razem” w Lublinie
56. Gdańska Fundacja Dobroczyńności w Gdańsku
57. Harcerska Fundacja Pomocy Dzieciom im. hm. Aleksandra Kamińskiego w Szczecinku
58. Lubelski Klub Polonijny w Lublinie
59. Ludowo-Uczniowski Klub Sportowy „Biebrza Lipsk” w Lipsku
60. Małopolskie Centrum Edukacji MEC w Krakowie
61. Małopolskie Forum Współpracy z Polonią w Tarnowie
62. Mazurskie Towarzystwo Naukowe w Ełku
63. Międzyszkolny Klub Sportowy „Padwa” w Zamościu
64. Młodzieżowy Klub Sportowy „Motor” w Przemyślu
65. Naczelna Organizacja Techniczna Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych w Warszawie

66. Oddział Warszawski Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców w Warszawie
67. Polski Komitet Olimpijski w Warszawie
68. Polskie Stowarzyszenie Wychowania Pozaszkolnego w Krakowie
69. Polskie Towarzystwo Archiwalne w Warszawie
70. Polskie Towarzystwo Historyczne w Warszawie
71. Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej w Gorzowie Wielkopolskim
72. Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Oddział w Przemyśle
73. Polsko-Białoruska Fundacja Edukacyjna w Warszawie
74. Prowincja Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej w Poznaniu
75. Prowincja św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów) w Krakowie
76. Prowincja Zgromadzenia Najświętszego Serca Jezusa „Sacre Coeur” w Warszawie
77. Rada Przyjaciół Harcerstwa w Jeleniej Górze
78. Regionalna Rada Polskiego Komitetu Olimpijskiego w Częstochowie
79. Regionalne Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne w Bełchatowie
80. Regionalne Stowarzyszenie Wschód – Zachód w Płocku
81. Regionalne Towarzystwo Polsko-Niemieckie w Zielonej Górze
82. Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży w Pile
83. Sokołowskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne w Sokołowie Podlaskim
84. Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Szkoły Sportowej w Tarnowie
85. Stowarzyszenie „Barwy tęczy” w Puławach
86. Stowarzyszenie „Daj szansę” w Policach
87. Stowarzyszenie Doradców Gospodarczych „Pro-Akademia” w Łodzi
88. Stowarzyszenie „Dzieciakom z Ukrainy” w Celestynowie
89. Stowarzyszenie Emigracji Polskiej w Płocku
90. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski w Krakowie
91. Stowarzyszenie „Grześ” w Puławach
92. Stowarzyszenie Integracji i Rozwoju Kulturalnego Mniejszości Narodowych w Polsce „Czeremosz” w Węgorzewie
93. Stowarzyszenie Integracji „Zorza” w Poddębicach
94. Stowarzyszenie Kaszubski Zespół Folklorystyczny „Krebane” w Brusach
95. Stowarzyszenie Klub Sportowy „Błękitni Dobiegniew” w Dobiegniewie
96. Stowarzyszenie Klub Twórczości Różnej „Coś innego” we Wrześni
97. Stowarzyszenie Krzewienia Pedagogicznej i Duchowej Myśli św. Urszuli w Pniewach
98. Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne „Mazurska Chata” w Giżycku
99. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Szlak Tatarski” w Sokółce

100. Stowarzyszenie Międzynarodowe Warsztaty Muzyki Kameralnej – International Chamber Music Workshop Association w Puławach
101. Stowarzyszenie Muzyczne „Brzmienia” w Poznaniu
102. Stowarzyszenie na rzecz Jakości w Oświacie w Ostródzie
103. Stowarzyszenie na rzecz Osób Potrzebujących „Pogodne Życie” w Puławach
104. Stowarzyszenie „Nasza Gmina” w Dulczy Małej
105. Stowarzyszenie „Odra – Niemen” we Wrocławiu
106. Stowarzyszenie Parafiada im. św. Józefa Kalasancjusza w Warszawie
107. Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wielkopolskim
108. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Promyk” w Puławach
109. Stowarzyszenie Pomocy Polakom na Wschodzie „Kresy” w Krakowie
110. Stowarzyszenie „Pro Uno” przy Szkole Podstawowej w Nysie
111. Stowarzyszenie „Promyk” w Marzeninie
112. Stowarzyszenie Przyjaciół i Wychowanków Zespołu Tańca Ludowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
113. Stowarzyszenie Przyjaciół Miast Partnerskich Nysy w Nysie
114. Stowarzyszenie Przyjaciół Polaków na Wschodzie w Tarnobrzegu
115. Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Dolińskiej w Niemodlinie
116. Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej w Sieprawiu
117. Stowarzyszenie „Raciechowice 2005” w Raciechowicach
118. Stowarzyszenie Samorządów Powiatu Dąbrowskiego w Dąbrowie Tarnowskiej
119. Stowarzyszenie Skarbników Samorządowych Warmii i Mazur w Szczytnie
120. Stowarzyszenie Sympatyków Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
121. Stowarzyszenie „Szkoła Liderów” w Warszawie
122. Stowarzyszenie Śpiewacze Warszawski Zespół Artystyczny „Vars Cantabile” w Warszawie
123. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” w Warszawie
124. Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód, Lubuski Oddział Wojewódzki w Zielonej Górze
125. Stowarzyszenie Współpracy ze Wschodem „Memoramus” w Poznaniu
126. Stowarzyszenie „Zacheusz” w Ełku
127. Stowarzyszenie „Uniwersytet Wieku Uniwersalnego” w Uźrankach
128. Światowa Rada Badań nad Polonią w Warszawie
129. Terenowy Oddział Stowarzyszenia Ochotniczych Hufców Pracy w Częstochowie
130. Towarzystwo Edukacyjne „Wiedza Powszechna” w Gdańsku
131. Towarzystwo im. Marii Konopnickiej w Warszawie
132. Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych w Bydgoszczy

133. Towarzystwo Inicjatyw Wychowawczych w Krakowie
134. Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Oddział w Bytomiu
135. Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Oddział w Tarnowie
136. Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Oddział Miłośników Kołomyi Pokucie we Wrocławiu
137. Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Oddział Wrocławski we Wrocławiu
138. Towarzystwo Miłośników Polesia w Gorzowie Wielkopolskim
139. Towarzystwo Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej, Oddział w Mrągowie
140. Towarzystwo Przyjaciół Archiwum Emigracji w Toruniu
141. Towarzystwo Przyjaciół Muzeum w Szczytnie
142. Towarzystwo Ratowania Dziedzictwa Kulturowego Kresów Dawnych i Obecnych „Ojcowizna” w Węgorzewie
143. Towarzystwo Tradycji Akademickiej w Warszawie
144. Towarzystwo Mokotowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Warszawie
145. Uczniowski Klub Sportowy „Bursa Puławy” w Puławach
146. Uczniowski Klub Sportowy „Diabły” w Miłosławiu
147. Unia Katolickich Stowarzyszeń Rodzin Archidiecezji Warszawskiej w Warszawie
148. Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu
149. Warmińsko-Mazurski Szkolny Związek Sportowy w Olsztynie
150. Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Grodna w Warszawie
151. Wielkopolskie Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w Ostrowitem
152. Wrocławska Fundacja Edukacji Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej „Freya” we Wrocławiu
153. Wschodnia Fundacja Kultury „Akcent” w Lublinie
154. Zamojskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w Zamościu
155. Zarząd Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Warszawie
156. Złotnicki Zespół Górali Czadeckich „Dolina Nowego Sokoła” w Złotniku
157. Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie w Gdańsku
158. Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Dolnośląska we Wrocławiu
159. Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kielecka im. Stefana Żeromskiego w Kielcach
160. Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kujawsko-Pomorska w Bydgoszczy
161. Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Łódzka w Łodzi
162. Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Podkarpacka w Rzeszowie

163. Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Stołeczna, Hufiec Praga Południe w Warszawie
164. Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Stołeczna w Warszawie
165. Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Śląska w Katowicach
166. Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Warmińsko-Mazurska w Olsztynie
167. Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze
168. Związek Harcerstwa Polskiego, Główna Kwatera w Warszawie
169. Związek Harcerstwa Polskiego, Komenda Hufca Ziemi Przemyskiej im. Orłąt Przemyskich w Przemyśle
170. Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Naczelnictwo w Warszawie
171. Związek Sybiraków, Oddział Warszawski w Warszawie
172. Związek Sybiraków, Zarząd Główny w Warszawie.